

MİMAR SİNAN

4. En Muh. Büyük Üstad Mescidi Con ARPAÇ
9. Message From M.W. Grand Master Con ARPAÇ
15. Türkiye'deki Masonluk Tarihinde İbret Alınması İcap Eden
Bir Dönem (1930-1935) Ahmet AKKAN
41. Ahlak Yasasının Düşündürdükleri Raşid TEMEL
45. Yazılı Olmayan Kurallarımız Y. İlhan ÖZDEM
64. Gönül Nezih RONA
68. Kendini Bilmek Özkan ARAS
79. Evrenin Sonsuzluğunun İham Ehlikleri Semih S. TEZCAN
81. Masonik Pullarda Sevgi ve Hoşgörü
Uzayda Masonlar İsmail İŞMEN
91. Çayların İçinden Şehir ERMAN
93. Localardan Haberler Mimar SİNAN
98. Aramızdan Ayrılanlar Mimar SİNAN
99. Fihrist Raşad UMUR

MİMAR SİNAN

***Gevşemeyin, endişe etmeyin.
İnancınız sağlamsa, mutlaka başarılırsınız.***

Şâı Yüce Kur'an, S.III.139

Kapak Kompozisyonu : ŐINASI BARUTÇU
YENİLİK BASIMEVİ
Tel. 243 55 72 - 245 32 48 ☆ İSTANBUL - 1993

MİMAR SİNAN

**Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locasının
tarihî, çağdaş ve gerçekçi açıdan
araştırma ve yayın organıdır.**

Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locası adına

İmtiyaz sahibi : Cavit YENİCİOĞLU

Yazı İşlerini fiilen idare eden : Reşad UMUR

DERGİDE ÇIKAN YAZILARIN SORUMLULUĞU YAZARLARINA AİTTİR.
ÜÇ AYDA BİR ÇIKARILIR, ÜYELERE MAHSUSTUR. PARA İLE SATILMAZ

SAYI : 87 Nuruziya Sokağı 25, 80050 - Beyoğlu

Tel : 249 24 51 MART 1993

4. En Muh. Büyük Üstad Mesajı Can ARPAÇ
9. Message From M.W. Grand Master Can ARPAÇ
15. Türkiye'deki Masonluk Tarihinde İbret Alınması icap eden
Bir Dönem (1930-1935) Ahmet AKKAN
41. Ahlak Yasasının Düşündürdükleri Raşid TEMEL
45. Yazılı Olmayan Kurallarımız T. İlhan ÖZDEM
64. Gönül Nezih RONA
68. Kendini Bilmek Özkan ARAS
79. Evrenin Sonsuzluğunun İlham Ettikleri Semih S. TEZCAN
81. Masonik Pullarda Sevgi ve Hoşgörü
Uzayda Masonlar İsmail İŞMEN
91. Olayların İçinden Şahir ERMAN
93. Localardan Haberler Mimar SİNAN
98. Aramızdan Ayrılanlar Mimar SİNAN
99. Fihrist Reşad UMUR

EN MUH.-. BÜYÜK ÜSTAD MESAJI

Sevgili Kardeşlerim,

Masonik yaşantımız boyunca; Çocuklarımızdan aile çevremize, sosyal çevremizden bizi tanımayanlara ve özellikle Masonluğa karşı olanlara kadar çok geniş bir insan yelpazesini oluşturan kişiler, topluma ne tür bir katkımız olduğunu merak eder ve sorarlar. Bu soruların içinde; bir bölümü, bazı insan görünüşündeki canlıların insanlık dışı davranışları veya karanlığı özleyenlerin bağnazca çabaları karşısında Masonluk adıyla neden tavır almadığımız, neden ortalara dökülmediğimize dairdir. Bu tür soruların cevabını Masonluğun ilkeleri ve gelenekleri içersinden çıkarmak, her derin düşünebilen kişi için mümkündür. Ama bir kez daha özetlersek; Masonluğa gönül verenler MASONLUK adı altında hiçbir siyasî akıma kapılmayacakları gibi, toplumdaki çeşitli çalkantılarda da Masonluk adını olayların dışında tutmalıdırlar. Eğer Kardeşlerimiz, politika veya çeşitli sosyal kuruluşlarda yer almak istiyorlarsa; tabiidir ki, aydın ve özgür bir insan olarak, Masonluğa yakışır biçimde ama kendi adlarına hareket edebilirler.

Nitekim tarih, Masonluk ışığını kendi çabalarıyla bütün insanlara yansıtan Kardeşlerimizle doludur. Yakın geçmişte tanzimat Fermanını Özgürlük Beyannamesini, İnsan Hakları Beyannamesini, kaleme alanların çoğunluğu tarihe mal olmuş Kardeşlerimizdir.

Ne var ki, madalyonun öbür yüzü toplumun gözünde daha önemlidir. Çünkü Masonluğa karşı olanlar bizim sadece birbirimizin elinden tuttuğumuzu, başkalarına yararımız olmadığını iddia ederler. Bu nedenle de, Masonluk hakkında dile getirilen soruların ağırlıklı bir bölümü toplumun ve insanların yararına neler yaptığımıza dairdir. Bu soruları soran insanlar, "Biz insanı Ham Taş olarak düşünürüz. Ocağımıza alıp, Masonik ilkelerin ışığında kusurlarını yontup, Küp Taş haline getirmeye çalışırız. Bu Küp Taşlardan oluşan yapı sağlamdır, güzeldir, ölümsüzdür." şeklindeki cevabımızı; kısmen anlayış ve saygıyla karşılıyorsa da, işin derinine inmeyen veya karşı görüşlerin etkisinde kalan büyük bir çoğunluk; Masonluğu sadece birbirlerini kollayanlardan oluşan bir çıkar birliği diye düşünmeyi sürdüreceklerdir.

Böyle düşünenlerle konuşurken, bizim "vereni mağrur-alanı mahçup etmemek" ilkemizden söz edişimizin de hiçbir yararı olmamaktadır.

Yeri gelmişken Kardeşlerim, burada bir parantez açıp; çoğu kez birçok Kardeşimizi de düşündüren bu ilkemiz hakkındaki görüşümü sizlerle paylaşmak istiyorum.

Bana öyle geliyor ki: "Vereni mağrur-alanı mahçup etmemek" konusu operatif Masonluğa kadar uzanıyor ve temelinde şu yaklaşım var. Geçmişte ülkeden ülkeye serbestçe dolaşıp, duvarcılık sanatını uygulayan eski ustalarımız, gittikleri yerdeki meslekdaşlarının evinde misafir edilirmiş. Konukseverlik çok güzel bir nitelik ama bu nitelik, bir yandan ev sahibinin bütçesini sarsacak şekilde gösterişe dönüşmesin; öte yandan da konukta bir eziklik, ev sahibinde ise bir gururlanma duygusu yaratmasını diye yapılacak ikram ve yardımda "vereni mağrur-alanı mahçup etmemek" koşulu dile getirilmiş olmalı. Bu davranışın gizli olmasına özen gösterilmesi ise; konuğu gittikten sonra ev sahiplerinin "filan usta bizde kaldı, şöyle ağırladım, böyle yardımcı oldum" diye anlatmasının ne kadar yakışsız ve bu sözlerin ko-

nukların kulağına gitmesinin ne kadar üzücü olacağı gerekçesine dayanabilir. Üstelik bu Masonik düşünce yüzyıllardır tekrarlanan "sağ elin verdiği sol el bilmemeli" atasözümüzün etkisiyle de içimize yerleşmiş; adeta pek çok kez dikkatlerimizden kaçırdığımız Ketûmiyet niteliğimizin en iyi uygulandığı bir alan haline dönüşmüştür.

Burada bir nokta koyup, konumuza dönersek; Toplumumuza katkı ve yardım konusu açıldığında; ya "zaten masonluk bir hayır cemiyeti değildir..." diye başlayan, dolayısı ile doyurucu olmadığı gibi, istenirse ters yönler çekilebilen bir cevapla yetiniyoruz. Ya da geçmişe dönüp; 1911'de eski büyük Üstadlarımızdan BESİM ÖMER Paşa Kardeşimiz (Hilâl-i Ahmer) Kızılay Cemiyetini reorganize etmişti, 1917'de Necat Locası'ndan bir grup Kardeşimiz (Himaye-i Etfal) Çocuk Esirgeme Kurumu'nun kurucuları arasında idiler. 1918'de Besim ÖMER Paşa En Muhterem Kardeşimiz (Veremle Mücadele) Verem Savaş Derneği'nin kurucusu ve ilk başkanı idi.

Cüzzamla Savaş, Kanserojoloji ve Ekoloji Derneklerinin kurulmasına önyak olanlar Kardeşlerimizdi. Ayrıca Varto ve Erzincan depremzedelerine, çeşitli vakıflara, Bulgaristan'dan göçe zorlananlara da para yardımları yapmıştık. Bir de Çankırı'da Köy Öğretmenleriyle Haberleşme Derneğinin aracılığı ile binasını yapıp öğrenime açtığımız köy okulu ile Yeditepe isimli okulumuz var, ayrıca pek çok locamız kendi çapında çocuk okutuyor, diyebiliyoruz.

Ve son olarak da, Bosna'da insanlık dışı davranışlara maruz kalan insanlara 100.000.000.-TL gönderdiğimiz söyleyebileceğiz.

Bu tür açıklamalarımız çevremizde o an için olumlu bir etki yapıyor ama, hem ulusumuzun gözünde onların bir parçası olduğumuz gerçeğini açıkça vurgulamak açısından, hem de toplumumuza daha kalıcı ve kesintisiz hizmetler sunabilmek için, bir bayrak yarışı gibi Kardeşten

Kardeşe devrederek yaşatacağımız projeleri ele almak ve uygulamaya koymak zamanının da artık geldiği inancındayım.

Bu konuda bütün Kardeşlerimin benden daha heyecanlı ve istekli olduğunu da biliyorum.

O halde Türk Masonları olarak ele alacağımız kalıcı nitelikteki projeler hakkında, düşüncelerimi dile getirmek ve sizlerle gönül gönüle verip bu yolda ilk adımları atmak istiyorum.

a) MASON BURSUSU: Önümüzdeki öğretim yılında üniversite düzeyinde burs verme hazırlıkları içindeyiz. Koşulları belirlendikten sonra, günlük gazetelerimizde açıkça duyurulacak olan bu burs, maddî sıkıntılar nedeniyle öğrenime devam etmeleri imkânsız hale gelen iyi ahlâklı ve başarılı gençlerimize, babalarının üyemiz olup, olmamasına bakılmaksızın verilecektir. 1993-1994 yılı bütçemizin ışığında bu konudaki gelişmeleri sizlere duyuracağım.

b) MASON VAKFI: Bir Mason Vakfı kurulması konusu son yıllarda pek çok Kardeşimizin haklı arzusu idi. Çeşitli açılardan incelenen bu isteği; İzmir Vadisindeki Kardeşlerimizin girişimleriyle kurulan, yasal işlemlerini tamamlayan ve vergi muafiyeti olan SEV VAKFI'nın şemsiyesi altında değerlendirmek en uygun ve akılcı bir çözüm olarak görünüyor.

Bu çözüme doğru ilk adımları SEV Vakfı'nın Ankara ve İstanbul şubelerini kurarak atacağız. Vakıf konusuna özellikle ilgi duyan Kardeşlerimizi Sev Vakfı'na üye olmaya davet ediyorum. Bildiğiniz gibi Sev Vakfı'nın ilk hedefi Urla'da yaşlılar için bir huzur sitesi ve Geriatri merkezi kurmaktır. Ve şu anda projenin büyük bir bölümünün kaba inşaatı bitmek üzeredir.

c) HALKA AÇIK DISPANSER: Doktor Kardeşlerimizin yanısıra pek çok Kardeşimiz devamlı ve kalıcı bir hizmet olarak dispanser kurmamızı zaman zaman dile getirmektedirler. Bu konuda öncelikle yer sorununu çözmek için Nuru Ziya sokaktaki 29 no.lu (eski otel) binamızın ilk iki katını düşündük. Ancak sorunun sadece yer bul-

mak olmadığını, binanın dispanser haline döndükten sonra, en basit şekliyle hizmet verebilmesi için bile bugünün para değerlerine göre aylık yüz milyon liraya ihtiyaç olduğunu saptadık. Dolayısı ile bu konuyu Sev Vakfı'nın gelişmesinden sonra ele alabileceğiz.

Değerli Kardeşlerin, hepinizin gönülden benimseyip, destekleyeceğinize inandığım, kalıcı ve toplumumuza dönük olan bu projelere açıkça adımızı koymanın da hiçbirimizi mağrur etmeyeceğine eminim. Çünkü Masonluğa gerçekten gönül veren kişiler, yersiz bir gurur duygusuna kapılmayacak kadar kendilerini bilen kişilerdir.

Gerçekleştirmeye çalışacağımız projeleri ise; sadece ve sadece insanlara olan sevgimiz yönlendireceğinden, elinden tutacağımız kişiler açısından; ne mahcubiyetin ne de minnet duygusunun sözü edilemez. Öte yandan bugüne kadar daha kapalı bir şekilde ve daha dağınık olarak yapmakta olduğumuz yardımların daha açık ve daha organize bir biçimde ele alınması; Masonluğu yanlış değerlendirenlere; hepimizin "yalnız kendimiz için değil, bütün insanlar ve insanlık için" çalıştığımızı bir kez daha kanıtlayacak, diğer bir deyişle, bütün Kardeşlerimizin Masonluğun çatısı altında Türk yasalarına göre el ele verip, ideal insan olma çabalarının yanı sıra, kamu yararına da çalışan kişiler olduğunu açıkça vurgulayacaktır.

O halde Kardeşlerim, insan hakları yılı diye ilân edilen 1993 yılında; Türk Masonlarının ne olup ne olmadığını, yaşantımızdaki insanca tutum ve davranışlarımızın yanısıra, topluma dönük katkılarımızla da göstereyim.

*Can ARPAÇ
Büyük Üstad*

MESSAGE OF THE M.W. GRAND MASTER

Dear Bretheren,

During the course of our Masonic lives we witness a wide spectrum of people; such as our children, members of our families, people from our social circles and especially people who are against our Craft, all anxious to know what we have contributed to the society. Some of the questions are "Why we, as Masons, do not react against the inhumanitarian actions of some creatures in the form of human beings and their bigoted yearnings for darkness?" Answers to this type of questions can be found by anyone, who can think deep enough, in the tenets and traditions of Freemasonry.

However, if we summarize once more: while those who dedicate themselves to Freemasonry cannot participate in any political trend as Masons, they likewise should keep the name of Freemasonry out of all various turmoils. If our bretheren wish to take part in politics or in dif-

ferent social institutions can, like any free and intellectual men, certainly act in their own names, befitting Freemasonry.

History is full of our bretheren who reflected the Masonic light to all other human beings. Majority of those who contributed to the Edict of Reforms, Bill of Independence and Bill of Human Rights were our bretheren who have gone into history.

But, the reverse side of the medallion is more important in the eyes of the public; because, those who are against Freemasonry claim that we only help one another and have no use to the others, and because of this, a great majority of the questions put forward about Masonry concerns things we have done for the good of the mankind and the society. Those who ask these questions, although partially accept and tolerate our reply. "We consider people as rough ashlar. We accept them into our order and hew their shortcomings under the light of Masonic tenets and transform them into perfect ashlar. A building made of these perfect ashlar is strong, beautiful and long-lasting." Those who do not bother to go deeper into the matter or those who are under the influence of adverse ideas will continue to accept Masonry as a group of opportunists, defending the interests of each other.

While talking to this type of people, to mention our principle of "Not to render the giver proud and the receiver ashamed" has no effect at all. While we are at it, I would like to share my views on this principle of ours, which may cause a number of our bretheren to give it a thought.

It is my personal feeling that the subject of "Not to render the giver proud and the receiver ashamed" extends as far as the times of Operative Masonry. Our ancestors who travelled freely from one country to another, executing the art

of masonry, were put up by their colleagues of that country. Hospitality is a fine qualification, but in order not to be overdone which would have an adverse effect on the host's budget, nor to create embarrassment for the visitor and pride for the host, this principle must have been put forward. Special care being taken for such an action to take place in secrecy may be to avoid the host's possible boasting that Brother so-and-so stayed with us. We took good care of him in such and such a way..." and that such words may be heard by the visitor and cause unpleasant results. Such a masonic idea may have established itself within us with the effect of the old proverb "Let the left hand know not what the right one has giveth", which has been continuing for centuries and became a field where our principle of secrecy, which sometimes skips our minds, is widely applied.

Now to return to our main theme: when we are confronted with the subject of helping and contributing to our society, we either suffice with a reply starting with the words: "Anyway Masonry is not a charity institution...", which is far from being satisfying and can easily be interpreted in an exactly opposite meaning, or we go back into the history and give examples from the past, such as: our P.M.W.G.M. brother Besim Ömer Pasha had reorganised the Red Crescent in 1911, a number of bretheren from Necat Lodge were among the founders of the Association to Protect the Children in 1917, again our M.W. Brother Besim Ömer Pasha was the founder and the first chairman of the Association to Fight Against Tuberculosis. We are able to claim that associations like Fighting Against Leprosy or Cancerology and Ecology were also established with the leadership of our bretheren. We made financial contributions and to the refugees from Bulgaria. We have two primary schools, one in çankiri built with the cooperation of the Association to

Communicate with the Village teachers and one named Yeditepe. Besides these, various lodges have undertaken the education of numerous children.

Last but not least, we were able to donate TL.100.000.000 to those people who have been the victims of inhuman behaviours in Bosnia.

Explanations of this sort make a positive effect on our surroundings, but I believe the time has come to take up certain projects which will emphasize that we are also a part of this nation and enable us to give more uninterrupted and lasting service to our society, a service which will be delivered from hand to hand like a realy race.

I know that all my bretheren are more interested in this subject than I am. I, therefore, wish to express my ideas about the long-lasting projects which we may take up as Turkish Masons and take the first steps in this respect together with you.

a) MASONIC SCHOLARSHIP: We are in preparation to provide a scholarship on the university level next year. This scholarship will be made known to the public after its conditions are established and will be available to the young men and women of good report, who cannot continue their education due to financial problems, without taking into consideration whether their fathers are the members of the Craft or not. I shall report more about the developments of this matter during the discussions on the 1993-1994 butget.

b) MASONIC FOUNDATION: It has been the desire of many of our bretheren to establish a Masonic Foundation. It seems that the most logicl solution to realise this project, which has been studied from various angles, under the umbrella of

the Sev Foundation, which has been established, all legal procedures have been taken care of and tax exemption have been obtained by our bretheren in Izmir.

We shall take the first steps by establishing the Istanbul and Ankara branches of the Sev Foundation. I invite all our bretheren who are interested in such a project to become members of the Sev Foundation. The Sev Foundation's first aim is to establish an Old People's Home and Geriatric Centre in Urla, basic construction of which is about to be completed.

c) PUBLIC DISPENSARY: A great number of our bretheren, as well as our bretheren who are in the medical profession, are expressing their desire for a dispensary as a long-standing service. In order to solve the problem of space, we first thought of the first two floors of the building No.29 on the Nuruziya street (the old hotel building). However, we realised later that the problem was not only a matter of space, but the project will require, at today's rate, one hundred million liras per month in order to give a reasonable service after the building is converted into a dispensary. We therefore will take this matter after the development of the Sev Foundation.

Dear Bretheren, I am confident that to put our names on these projects which will be for the benefit of our society and of long-lasting nature and that to support them, will make neither of you proud. Because those who set their hearts on Masonry, know themselves enough not to give in to the feeling of an unnecessary pride.

The projects which we are trying to realise, will be guided by our love towards all human beings and thus we shall not be the cause of shame and gratitude from the point of view of the unfortunate ones, to whom we shall extend our hands. On the other hand the charitable work

which we have been doing more covered up and disorganised, will be done more openly and in a more organised manner and will prove to those who have a certain misconception about Masonry, that we do not work for ourselves alone but for all men and humanity and will clearly point out the fact that all our bretheren, joined hand in hand under the roof of Masonry according to the Turkish regulations, are people working for the benefit of the public and are also trying to be the ideal individuals.

Therefore, my bretheren, in the year of 1993, which has been declared as the year of the Human Rights, let us show what the Turkish Freemasons are and are not, not only by our civilised manners in our everyday lives, but also by our contributions to the society.

**CAN ARPAÇ
Grand Master**

TÜRKİYE'DEKİ MASONLUK TARİHİNDE İBRET ALINMASI İCAP EDEN BİR DÖNEM (1930-1935)*

Ahmet AKKAN

Tarihi olayları araştırırken, bir toplum veya bu toplumu teşkil eden insanların karşılıklı münasebetlerini ve husule gelen olayları, memleket ve dünya olaylarından soyutlamak mümkün değildir. Bu nedenle Türkiye'deki Masonluk tarihinin 1930-1935 olaylarını araştırırken, o tarihlerde memlekette ve dünyadaki sosyo-ekonomiko-politik olayları incelemeden, hiç olmazsa, bir göz atmadan geçmek imkânsızdır.

Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra, Rus Çarlığı, Avusturya-Macaristan İmparatorluğu, Alman İmparatorluğu ve bir müddet sonra Osmanlı İmparatorluğu yıkılmış, Avrupa'da kuvvetler dengesi bozulmuş, barış antlaşmaları ile (Paris Konferansı, Versailles, Saint Germain, Neuilly, Trianon, Sevres, bilahare Lozan ve bunun bıraktığı meseleler Musulborçlar-kapitülasyonlar-Yunanlı'larla mübadele meseleleri vs. vs...) daha ziyade milli birlikler esasına dayanan devletler kurulurken, Çarlık Rusyası'nda komünist bir rejim kurulmuş, Almanya nazizim, İtalya bir müddet sonra İspanya faşist rejimler içine girmiş, Türkiye, kurulan tek partili Cumhuriyet rejimi, C.H. Fırkasının altı prensibi içinde inkılap hareketlerine girişirken, "Yurtta Sulh, Cihanda Sulh" düşüncesi ile kendi kabuğuna çekilmeye gayret etmiş, doğudaki etnik hareketlerin (Dersim, Şeyh Sait, Ağrı) az veya çok sıkıntısı içindeydi.

(*) 17 vesikaya dayanan bu çalışmamı Büyük Loca arşivinin banisi, muhterem Suha UMUR Kardeşime ithaf eder, eski harflerle yazılı vesikaları yeni harflere çeviren muhterem Saadettin OZIL Kardeşimi rahmetle anar, arşivimiz ve kütüphanemizin muhafaza ve tanzimindeki titizliği ve yardımlarından dolayı Gülçin YÜCEL hanımefendiye şükranlarımı sunarım.

Bu suretle bütün Avrupa ve tabii Türkiye istikrarsız ve sallantılı bir sathı mail üzerinde 1939 İkinci Dünya Harbine doğru kaymakta idi. Bu tabloya, Amerika, Avrupa ve Uzak Doğu'daki 1929 sonrası ekonomik buhranı da katınca, 1930-1935 yılları arasında dünyanın sosyo-ekonomiko-politik durumu biraz vuzuh kazanır ümidindeyim.

Sene 1930, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunun yedinci senesi, tek parti olan C.H. Fırkası aleyhine parlamento içi ve dışında bazı şikayet ve tenkitler ileri sürülüyor, özellikle liberal görüşte olanlar partinin devletçilik siyasetine karşı çıkıyorlardı. Mustafa Kemal, bu mevzuların Türkiye B.M. Meclisi'nde tartışılabilmesi için ikinci bir parti kurulmasını arzu ediyor ve Fethi Bey başkanlığında Serbest Cumhuriyet Fırkası kuruluyor. (12 Ağustos 1930). Bu siyasi kuruluş kısa zamanda geniş bir taraftar kitlesi kazanıyor. Türkiye'de hakiki demokrasi yolunda başlayan bu hareket, bilahare bazı tutucu ve gerici güçler tarafından istismar ediliyor ve o güne kadar yapılmış olan devrimlere karşı, özellikle laikliğe karşı hareketler başlayınca Atatürk de partiye karşı çıkıyor ve parti 17 Kasım 1930'da, açılışından üç ay sonra kendini feshediyor.

Araştırmamızın esasını teşkil eden olaylar, 1 Ağustos 1930 ile 9 Ekim 1935 arası müddet içinde beş ana başlık altında toplanabilir:

I. 1 Ağustos 1930, sekizinci dönem Bü.: Üs.: ve Daimi Heyet seçimleri ve bununla alâkalı olarak, NECAT ve Etoile D'Orient mahfellerinin kapatılmaları...

II. Seçimle gelmiş bir daimi heyet ve büyük üstadın üç ay gibi kısa bir süre sonunda istifaları...

III. Azim Locasının kapatılması ve ikinci bir Büyük Loca kurulması girişi...

IV. Ara seçim ile vazife başına gelmiş bir Bü.: Üs.: 'ın (Mim Kemal ÖKE) dönem tamamlanmadan istifa etme mecburiyetinde kalması...

V. 1935 uyku dönemi ve buna sebebiyet veren iç ve dış masonluk aleyhinde cereyanlar.

I. NECAT VE ETOILE D'ORIENT MAHFELLERİNİN KAPATILMALARI

Yukarıdaki giriş kısmında izah edilen sosyo-ekonomiko-politik atmosfer içinde 1 Ağustos 1930 günü sekizinci dönem umumi heyeti, Büyük Üstad ve daimi heyeti seçmek üzere toplanır. Tüzüğe göre delegeler arasında en kıdemli Mason başkan ve birinci ikinci nazır seçilmesi icap ederken, delege olmayan ve en kıdemli mason olan, aynı zamanda

C.H. Fırkası mutemedi Hakkı Şinasi Paşa başkanlık makamına oturur. İtirazlar olmasına rağmen bu usulün eskiden beri yapıldığı iddiası ile nazarı itibare alınmaz (Halbuki, kanuna muhalif hareketler ne kadar tekerrür ederse etsin hiçbir zaman teamül husule getirmez). Açılış ritüelikle törenle yapılmadan konvan açılmış ve hemen seçime geçilmiştir. "Tensibe iktiran eden namzet listesi budur" ve "Emri Ali böyledir" cümleleri ile liste dağıtılır. O zamana kadar serbestçe oy veren kardeşlerde bu büyük bir şaşkınlık ve asabiyet yaratır. "C.H. Fırkası bütün cemiyetleri kontrol ettiğine göre, bu cemiyet de kontrol altındadır ve bu listeye oy verilmelidir" mülâhazası ile münakaşalar olur ve birçok kardeş celseyi terkeder, yapılan seçim sonu, aynı liste seçilmiş sayılır, konuşmak isteyenlere söz verilmez, Bü.: Üs.: Servet Yesari ve kaymakamlığa Mim Kemal seçilirler (Vesika 1).

Masonluğa siyasetin karıştığı ve nizamlara uygun seçim yapılmadığı, söz isteyenlere söz verilmediği, başkanlık divanının usulsüz teşkil edildiği, gerekçeleri ile 14 Eylül 1930'da NECAT Locasında alınan karar ile "Kanun ve Nizamlara muhalif ahvalin tashihi" talepnameşi şeklinde bir levha Bü.: Locaya ve bütün localara gönderilir (Vesika 2).

Ertesi gün, 15 Eylül 1930 günü Daimi Heyet, Bü.: Üs.: Kay.: Mim Kemal imzası ile NECAT Locası muvakkaten kapatılır (Vesika 3). Hâdiseden bir gün sonra herhangi bir muhakeme yapılmadan, savunma alınmadan ihtiyati tedbir almayı icap ettirecek bir husus olmamasına rağmen bu yola tevessül edilmiş ve Necat Locası mensuplarının diğer loca çalışmalarına katılmaları yasaklanmış ve lokal binasına sokulmamaları hakkında, Bü.: İdare memuru Ahmet Nehri kardeşe ve müstahdeme emir verilmiştir. (Buna dair eski harflerle yazılmış bir mektup, Necat locasının bilâhare yayınladığı ve Büyük Loca Arşivi 206 nolu dosyadaki evrak arasındadır). 8 Ekim 1930 Çarşamba günü Etoile D'Orient Locası toplantısına, kapatılmış Necat Locası kardeşlerinin alınmış olması ve gene aynı mevzu üzerine konuşmalar yapılması üzerine bu defa üç gün sonra Etoile D'Orient Locası "Muvakkaten" kapatılıyor (11 Ekim 1930) (Vesika 4).

II. DAİMİ HEYET VE BÜ.: ÜS.: 'IN İSTİFALARI

20 Ekim 1930 günü daimi heyet toplantısında Bü.: Üs.: Kaymakamı Mim Kemal "Hâdiselerin umumi bir teessür yarattığını ve yakında toplanacak umumi heyette verilecek kararlar ne olursa olsun, daimi heyetin istifaya karar vermesi icap ettiği"ni ifade etmiş ve diğer aza da buna iştirak etmişlerdir.

24 Ekim 1930'da yapılan Genel Kurul toplantısında, müstafi daimi heyetin gelecek seçimlere kadar işleri idareten vekâlet etmesi ve seçimlerin bu heyet tarafından yapılması kararı verilir.

31 Ekim 1930'da B .  s. Kay. Mim Kemal riyasetinde yapılan Umumi Heyette ara seçim yapilir ve B .  s.'liğa Mim Kemal, Kay.'liğa M. Hakkı NALÇACI seçilir (Vesika 5). Umumi Heyet, Necat ve Etoile D'Orient localarına ait muvakkat kapama kararlarını alınmamış olarak kabul etmiştir.

III. AZİM LOCASI'NIN KAPATILMASI OLAYI VE SONUNDA HUSULE GELEN OLAYLAR...

1931 senesi sonlarında, Mim Kemal K. başkanlığındaki Büyük Daimi Heyet'in, "Bir mahfelde iki sene  s. Muh.'lik yapmış bir kardeşin, aradan bir sene geçmeden tekrar  s. Muh. seilemeyeceğine" dair bir tüzük tadilâtını Umumi Heyetten geçirmesi  zerine AZİM Locasından 33 kardeş bu kararın "Loca kardeşlerinin hürriyet ve serbest vicdanlarına bir müdahale ve tahakküm" saydıklarını ifade ile Azim Locasının uykuya yatırılmasını talep ederler (Vesika 6). Dört gün sonra 11.1.1932 tarihli celsede talep müzakere edilir ve Azim Locasının muvakkaten kapatıldığı bir levha ile Büyük Locaya bildirilir (Vesika 7). 19.1.1932'de Meşriki Azam (B . L.) bunu "netaici kanuniye ifa olunmak üzere" kabul ettiğini diğer mahfillere bildirir (Vesika 8). 27.1.1932 tarihli Umumi Heyet toplantısında alınan kararla Azim locası kardeşleri gayrimuntazam ilân edilirler (Vesika 9).

Bu olayların vuku bulduğu tarihlerde, 6 Şubat 1932 günü Büyük Daimi Heyet, tekris öncesi adaydan istenilen vasiyetnamenin birinci maddesinde bir değişiklik yapar: O tarihe kadar hariciye sorulan "Halike karşı vazifeniz" suali İskoçya Tarik-i Kadimi Makbul n n (EKSR) "Haliki" bir "Mefk re" olarak kabul etmesi sebebiyle "dine ait bir sual iradı bir tezat teşkil edeceği" düşüncesiyle, değiştirilir ve "Nefsinize ait vazifeniz" şeklinde çevrilir. Bu esnada 31 dereceli Amir Müfettiş Ahmet Nehri K. (kapatılmış Azim Locası  s. Mu.:i) bu kararın, Skoç Ritinin ve Yüksek Ş ranın "hüküm kudretini kırmayı" güden bir hareket olduğunu ifade ile bağta B .  s. olmak üzere daimi heyeti çirkin ifadeler ile Yüksek Ş raya şikayet eder (Vesika 10-11). Azim Locasının muhakemesi AYDIN Locasına verilir, alınan karar,  s. Muh. ve dört kardeşin katiyen ve bir kardeşin bir sene müddetle muvakkaten ihracına aittir. 3 Mart 1932 (Vesika 12). Bu ihraç edilen kişiler, 21 Mart 1932 tarihinde İstanbul Vilâyet makamından aldıkları bir ilmühaber ile "TÜRK MASONLUĞU YÜKSEK AZİM MAHFELİ" isimli yeni bir büyük loca (?) kurarlar (Vesika 13). Ve, aynı tarihlerde, Müstakil Türk Masonluğu Yüksek Azim Mahfeli Reisi Ahmet Nehri imzası ile Milliyet gazetesinde "Türk diyarında şeraiti kanuniyeyi haziz tek bir masonluk vardır, o da Yüksek Azim Mahfelidir" diye bir ilân

yazısı neşrolunur (Vesika 14). 4 Mayıs 1932'de Vakit gazetesinde de bu hususta bir açıklama yazısı daha çıkmıştır (Mimar Sinan Sayı 32, UMUR Suha).

IV. ARA SEÇİM İLE İŞBAŞINA GELEN BÜ. ÜS. MİM KEMAL K. İN İSTİFASI:

31 Ekim 1930 tarihindeki ara seçim ile Bü. Üs. seçilen Mim Kemal K..., 22 Nisan 1932 tarihinde, bir buçuk senelik bir Bü. Üs. 'lıktan sonra kendisi tarafından ifade edilmemekle beraber, Milli Müdafaa vekâletinden gelen bir zâta mahsus yazıya bağlı olarak -zira kendisi o tarihlerde tabib Albay rütbesinde bir asker idi- istifa eder (Vesika 15), ve yerine dönemi tamamlamak üzere M. Hakkı Nalçacı Bü. Üs. seçilir (Büyük Şark Sayı 6, Nisan-Mayıs 1932, Sayfa 32).

V. 1935 YILINDA "MASONLUĞUN UYKUYA YATMASI" OLAYI

Fikret ÇELTİKÇİ kardeşin "Hür Masonluk Tarihinden Notlar" kitabında toplu ve bitaraf bir gözle anlatılmış olmasına rağmen, bunları özetlemek ve Kemalettin APAK, Zühtü Hilmi VELİBEŞE, Osman Zeki KOYLAN gibi olayları yaşamış ve daha sonra bunlarla alakalı konuları bir zamanlar araştırmış ve neşretmiş Sahir ERMAN, Suha UMUR, Dünder ERENDAĞ, Okan BİLGÜTAY kardeşlerin yazı ve fikirlerini de toplayarak ve bu suretle "Türkiye'de bir sır gibi saklanan bir olay"ın iç yüzünü biraz daha vesikalara dayanarak aydınlatmaya çalışmak ve bütün bunlardan acaba ibret alabilir miyiz, diye düşünürüm?..

Cumhuriyetin ilânından sonra, masonluk aleyhine hareketler daha 1927 senesinde başlamıştı. Adliye vekili Mahmut Esat (BOZKURT) ve C.H. Fırkası Umumi Kâtibi Recep (PEKER) beylerin masonluğa müracaatları bazı localar tarafından geciktirilmiş ve reddedilmişti. Mahmut Esat Bey, bir gün İzmir'de sarhoşluk ve kendisinin kabulünün geciktirilmesi infialı ile Zühal Mahfelinin pencerelerine tabanca ile ateş ediyor. Vakanın polis tarafından kapatılmasına rağmen dedikodular ve bazı aleyhte neşriyat başlıyor. Türk Ocakları merkez kongresinde "Gayrı milli bir müesseseye mensup zevatın Milli Türk Ocaklarına intisabı" hakkında bir takrir hazırlanıyor. Dr. Tevfik Remzi (KAZANCI-GİL) ve şair Mehmen Emin (YURDAKUL) K. K. takrir sahibi Burhaneddin'i (DEVELİOĞLU) ikna ederek takriri geri aldırıyorlar. (Bilhare bu zat mason olmuştur). Türk Ocakları reisi Hamdullah Suphi (TANRIOVER) merkez binasının açılışında irat ettiği nutukta, masonluktan ve bunun halk kitlelerini kendine çektiğine değiniyor... İm-

tiyaz sahibi mason olan gazetelere, aleyhte gazeteler şid detle hücumla geçiyorlar. İtham edilen hususlar, kökünün dışarıda olması, dinsiz bir müessese olması, hatta özel bir din olduğu gibi bugün için müdafaa zımnında söz söylemeye lüzum olmayan bilgisizce hezeyanlardır.

O tarihlerde, mecliste ve hükümette birçok mason mevcut olmakla beraber, Mahmut Esat, Recep (PEKER), Şükrü (SARAÇOĞLU), Saffet (ARIKAN), Fevzi (ÇAKMAK) Paşa ve beyler gibi masonluğa şiddetle muhalif olanlar da vardı... 1934 kışında, meşhur Karpiç salonlarında muhteşem bir mason balosu veriliyor, dahiliye vekili Şükrü KAYA, hariciye vekili Tevfik Rüştü ARAS, Hasan SAKA, Ankara Valisi Nevzat TANDOĞAN, B.M.M. Reisi Kazım ÖZALP merasim elbiseleri, kordon ve önlükleri ile iştirak etmişler, mason büyük elçiler ve mebuslarla geç vakitlere kadar neşeli bir gece geçirmişlerdir. 1935 senesi ilkbaharında, mason cemiyetinin kapanacağına dair dedikodular ortalığı sarıyor. Cumhuriyet Halk Fırkasının kongresinde kabul edilen 69'uncu madde: Beynelmilel maksatlarla cemiyet yapılamayacağı gibi, kökü dışarıda olan cemiyetleri kurmak yasaktır. Bu madde ile Sabiha, Zekeriya (SERTEL)'lere ait gazete Sonposta, başta olmak üzere bazı gazeteler kapatılıyor ve mason cemiyetinin kapatılacağına dair haberler yayılıyor. 31 Mayıs 1935'te C.H.F. Umumi katip muavini Cumhuriyet Locası Üs.: Muh.: 'i Münir Akkaya'nın bir mektubu ile C.H.F. kongresinde alınan karar üzerine mason localarının kapatılacağına dair İstanbul Mebusu Hakkı Şinasi Paşa, Tekirdağ mebusu Cemil Bey, Trabzon mebusu Hasan Saka ile görüşüldüğü İstanbul'da bildiriliyor. (Bu vesika elimizde değildir. Osman Zeki KOYLAN K.:in 1979'da tebliğ ettiği bir konuşmadan nakledilmiştir.)

Bu haber üzerine, Yüksek Şûra, "tatilde vukuu melhuz hâdiseler karşısında tedbir olmak üzere"; Gerek kârgahlara, gerek mahfillere fesih kararı tebliğ edilmeden bütün evrak vesair ile bankalardaki paralar binalara hükümetçe el konulduğunda karışıklığa meydan vermemek için- şimdiden münasip bir yere nakli hiçbir biraderin, hatta Bü... Üs... 'in gazete veya herhangi bir dergiye beyanatta bulunmaması hususunda icap eden tedbirlerin derhal ittihazı ve tatbiki zımnında selâhiyetli bir komisyon teşkiline karar veriyor. Komisyon, 1. Nazır Ali Galip, Bü.: Hatip Cevdet Hamdi, Bü.: Ka.: Şükrü Hâzım, Bü.: Haz.: Mustafa Reşit, Bahattin Lütü, Aydın L.: 'sı Üs.: Muh.: 'i Ferit Up'dan teşekkül ediyor. (11 Haziran 1935) (Osman Zeki KOYLAN kardeşin konferansından alınan bu hususlar kısaltılmıştır. Konferans metnindeki maddeler halinde bütün teferruatı ile anlatılan bu olay muhakkaktır ki, belgelere dayanmaktadır. Bu belgelerin arşivde bulunmaması da gayet tabiidir. Aradan 60 seneye yakın bir zaman geçtiğine göre acaba bir yerde bulunabilir mi?)

Nihayet 1935 yılının Ekim ayında, İşçileri Bakanı Şükrü KAYA K.: Yüksek Şûra H.B.A. Dr. İsmail Hürşit, Bü.: Üs.: Muhiddin Osman Omay, Fuat Süreyya Paşa, Muhip Nihat KURAN KK.: 'i Ankara'ya çağırıyor. M. Reşat Mimaroglu, Rasim Ferit ve Vali Nevzat TANDOGAN KK.: 'le beraber bir toplantı yapıyorlar. Şükrü KAYA; "Masonluğun istihdaf ettiği sosyal ve kültürel faaliyetler, bir müddetten beri Halkevleri ve Halkocakları tarafından yapılmakta olduğu gözönünde tutularak, masonluğun artık faaliyetini tatil etmesi gerektiği, kaldı ki bu hususta fırkanın kararı vardır, hükümette bu yönde kararlıdır" diye ısrar edince, istenilen yazı kerhen imzalanarak dahiliye vekiline veriliyor (9 Ekim 1935). Ertesi gün 10 Ekim 1935 tarihli A.A. metni; "Türk Mason Cemiyeti, memleketimizin sosyal tekâmülü ve gündün güne artan muazzam terakkilerini nazarı itibara alarak ve Türkiye Cumhuriyeti'nde hakim olan demokratik ve cidden laik prensiplerin tatbikatından doğan iyilikleri müşahade ederek -bu hususta hiçbir kanun olmaksızın- çalışmalarına nihayet vermeyi ve bütün malları memleketin sosyal ve kültürel kalkınmasına çalışan Halkevlerine teberruyu muvafık görmüştür" şeklinde yayınlamıştır.

Bir ay sonra, Kasım 1935'te Paris'te intişar eden "İllustration" dergisinde, "Türkiye'de Mason Localarının ani bir kanun ile kapatıldığı" haberi, hükümet mensuplarının hoşuna gitmemiş ve cemiyetin yetkili kişilerinden tekzip istenmiş ve bu tekzip gönderilmiştir.

1935 yılında, Türkiye'de Masonik faaliyetin durdurulmasının baskı altında olduğu bir gerçektir (Vesika 16-17). Ancak bu husus, mason cemiyetine münhasır değildir. Bu devrede bütün derneklerin faaliyeti durdurulmuştur. Dahiliye vekili Şükrü KAYA'nın "Hükümetin bu iş üzerinde hiçbir teşebbüs ve alâkası yoktur" şeklindeki beyanı, faaliyeti durdurmanın, herhangi bir kanuna bağlı olmadığının açık ifadesidir.

Olay bir cemiyetin fesh edilmesi değil, faaliyetini durdurmasıdır. Derneğin, umumi heyetçe alınan bir karar sonucu feshedilmemiş olması, olayın bir fesih değil, fakat idarecilerce lüzum görülen bir faaliyet tatili olduğu ve derneğin "Tüzel Kişiliğinin" sona ermediği, Danıştay dairesleri Genel Kurulu'nun 9 Mart 1951 ve 176 sayılı ve Yargıtay 1'inci Hukuk Dairesi kararları ile İstanbul, Ankara ve İzmir lokallerimiz geri alınabilmiş ve eğer bir "kapatma olayı" mevzuu bahis ise bunun gayrikanuni olduğu, mahkeme kararları ile tesbit edilmiştir.

NETİCE

Bazı müelliflerin çalışmaların tatil edilmesi olayında, hükümet erkânındaki KK.: 'in ve cemiyet idarecilerinin gayret sarfetmedikleri, korkaklıkları veya yüksek masonik derecelere hak etmeden, süratle terfi ettirildikleri iddiaları çok insafsızcadır. Ben de Suha UMUR kar-

deşim ile aynı fikirde olarak, o zaman ve şartlarda bütün kardeşlerin çok gayret gösterdikleri, fesih hakkında kanun çıkarılmasına fırsat vermedikleri, en az zarar ile ve ileride gayrimenkullerimizin geri alınmasına imkân verecek şekilde, "cemiyeti fesh etmeyip", "faaliyeti durdurdukları" kanısındayım. En müşkül durumlarda, aklıhikmetin yol göstermesiyle, en uygun kararları alan ebedi meşrika intikal etmiş kardeşleri ve bu kararları masonluğun menfaatine büyük bir maharet ve bilgi ile kullanıp gayrimenkullerimizin geri alınmasında gayretle çalışmış olan merhum kardeşlerimi rahmetle anarken, yaşayanlara minnet, şükran duygularımı ifade eder, uzun ve sağlıklı ömür dilerim.

1930 seçimleri ve sonrası Necat Locası olayında müşahede edilen, prensiplerimize tamamen aykırı olan, politikanın cemiyetin içine girmesinin, kötü neticeleri, kardeşler arasındaki birliğe ne kadar zarar verdiği, ibret alınacak büyük bir olaydır.

Azim Locası olayında görölen tüzüklerimize hattâ muntazam masonluğun ana kaidelere aykırı (ikinci bir Bü. : L. : kurmak gibi) hareketler, adaleti nasafet ile tatbikle görevli bir âmir müfettişin, kardeşleri hakkında Yüksek Şûra üyelerine yaptığı yakışsızsız itham ve ihbarlar, bir Bü. : Üs. : hakkında çirkin itham ve hitaplar hepimize ibret olmalıdır.

Aklıhikmeti kendine rehber alarak, Hakikat yolunda, mutlak Hürriyet ve Adalete ulaşma ve Beşeriyetin Tekâmülünde vasıta olmak idealinde olan masonların, günün sosyo-ekonomiko-politik şartları içinde, ideallerine ne kadar ters işler yapmış oldukları ve yapabilecekleri, otuz senede bir tekrarlanan -temenni edelim ki, bir tesadüf olsun- 1930-1935 ve 1960-1965 olaylarını ibret alarak, herhangi bir zaman aynı şartlar teessüs ettiğinde aynı tatsız neticeler ve kargaşaya meydan verilmesin, dış tesirler ne olursa olsun, tam bir KAOS husule gelse bile, aklıhikmetin rehberliğini kaybetmeden ORDO daima hâkim olsun...

Dileyelim öyle olsun.:

LİTERATÜR:

1. APAK Kemalettin *Ana Çizgileriyle Türkiye'de Masonluk Tarihi 1958*
2. BİLGİTAY Okan *Mimar Sinan Sayı 29, 1978*
3. ÇELTİKÇİ Fikret *Hür Masonluk Tarihinden Notlar 1982*
4. ERENDAĞ Dünder *Mimar Sinan Sayı 53, 1984*
5. ERMAN Sahir *Mimar Sinan Sayı 24, 1977*
6. KOYLAN Osman Zeki *Neşredilmemiş Konferans 1979 (Bü. : L. : Arşivi)*
7. TAHRİR HEYETİ *Türkiye'de Hür Masonluk Tarihi 1951*
8. UMUR Suha *Mimar Sinan Sayı 14-32-58-65*
9. VELİBEŞE Zühtü Hilmi *Türkiye'de Franmasonluk*
10. BÜYÜK ŞARK *Mecmua cildi Bü. : L. : Kitaplığı*
11. BÜ. : L. : ARŞİVİ

1930 — 1933
devresi için intihap edilen
Daimî Büyük Heyet listesi:

(VAKA: 4)

Büyük Üs.	SERVET YESARI K.: 33.	Sabık Malkemei Temyiz Âzasından, sabık Hukuk Müderrisi, lâhik Neler.
Bü. Üs. Mua.	M. KEMAL K.: 18.	Doktor, Operator, Gülhane Muallimlerinden.
Birinci Bü. Na.	CEVDET HAMDİ K.: 32.	Tacir, Ankara Vilâyeti Meclisi Umumi Âzasından.
İkinci Bü. Na.	MUSTAFA HAKKI K.: 30.	Darülfünun Müderrislerinden, Zâtrhane Kimyakeri.
Bü. Hat.	İBRAHİM NECMİ K.: 22.	Avokat, Edebiyat Muallimi.
Bü. Kâ.	AHMET FAHİR K.: 14.	Dr. Operator, Haseki Hastanesi cerrahi poliklinik Şefi.
Bü. Kâ. Mua.	MEHMET ALİ HAŞMET K.: 4.	Felsefe Doktoru, Terakki Lisesi Müdürü.
Bü. Haz.	FERİT ASEO K.: 32.	Sabık Maliye Mufettişlerinden.
Bü. İda. Memu.	AHMET NEHİRİ K.: 27.	Sabık Gümrük Müdürü, Tacir.
1inci Bü. Muhak.	CELÂL TAHİSİN K.: 15.	Tıbbî Adli Kimyahanesi Müdür Muâvini, Muallim, Doktor.
2inci Bü. Muhak.	ALİ KÂMİ K.: 15.	Professör, Darüşşafaka Müdürü.
3üncü Bü. Muhak.	ALİ RAMİZ K.: 15.	Tacir.
4üncü Bü. Muhak.	YARVANT YUSUFYAN K.: 22.	Sabık Matbuatı Hariciye Memurlarından.
1inci Bü. Teş.	HAYDAR ALİ K.: 22.	Himayei Etfal Muamelât Müdürü.
2inci Bü. Teş.	BABA KURBANOF K.: 22.	Tacir.
3üncü Bü. Teş.	MEHMET KEMALETTİN K.: 9.	Hayvan Borsası Komiseri.

T.B.L.
ARŞİVİ

202.36
1920

Telâmet mahf.: muh.:

10/10/30

Us. Muhterem ve Az. K. ler,

Mahfeliimizin 14 Eylül 1930 tarihinde münakit celsesinde İTTİPAKLA kabul olunan takdir ile işbu takzirdde mevzubahis kanuna muhalefet hakkında Hat. B. tarafından derzayan olunan kanuni esbabi mucibe bervechi zir arz olunur:

Tekrir sureti
"Necat Mahfeli Muhteremine"

"Mürâhhasların verdiği izahattan ve cereyan eden müzakerattan, 1 Ağustos 1930 tarihinde akdedilen Türkiye Meğ. Az.ı heyetiumumiyesi ictimanda kavanini esasîyeğe ve nizamnâmei umumîye muhalif hareketatta bulunulduğu ve yapılan intihabda manevi taziyik zera ödildiği anlaşılmalıdır.

"Necat mahfili azası Türkiye Meğ. Az.'inin kavanini esasîyesine ve nizamnâmei umumîsâne ve kanun ve nizama muvafik mukarreratına riayet edceklerine yemin etmiş olduklarından yeminlerinde hanis olmağı kabul etmezler. Binaen aleyh kavanin ve nizamata muhalif olarak cereyan eden ahvalin tashihini talep ederler. Aksi takdirde tahaddus edecek bilcumle maddi ve manevi mesuliyetin müsebbiplerine ait olacağını beyan ederler. 14-9-930"

T.B.L.
ARŞIVI

Kanuni esbabi mucibe

1- Celse usul ve merasimi mahsusa ile küçet edilmemiş ve bu suretle nizamnâmei umumînin 43üncü maddesine muhalif hareket edilmiştir.

2- İctima mürâhhas olmayan muhterem başı sairler tarafından idare edilmiştir. Halbuki kavanini esasîyenin 12inci ve nizamnâmei umumînin 45 ve 46inci maddeleri mucibince mürâhhas olmayanlar Meğ. Az.'a ancak zair olarak girebilirler fakat hakka kelama talik değildirler.

3- Riyaset mevkiindeki mason en kidedli olduğu gibi Naz. Ev. ve Sa. mevkilerini işgal eden ES.'in kidenleri ile Hat. ve Kat. mevkilerinde bulunanların sinleri nizamnâmei umumînin birinci maddesine muhalif bulunmuştur.

4- Mürâhhasların salahiyetleri tedkik ve ellerindeki vesikalar Mah. lardan gelen lavhalarla karşılaştırılmamış ve bu suretle nizamnâmei umumînin ikinci maddesine muhalefet olunmuştur.

5- Reylerin tasnifi nizamnâmei umumînin yedinci maddesine muvafik bir surette yapılmamıştır.

6- Riyaset mevkiinde bulunan mason hurriyeti munakağa ve hurriyeti kelama riayet etmemiş ve mürâhhasları cehren susturmuştur. İşbu hareket kavanini esasîyenin birinci maddesine muhalifdir.

7- Mas. teşkilatında siyasetle iştiğal memna iken siyasi bir farka namına namzet listesi tevzi edilmiş ve bu listeye rey itası lüzumu riyaset mevkiinde katiyetle beyan olunmuştur."

Hat.

Hazretin Ali

Us. Mah.

Dr. Ömer Cahsin

Kat.

Koçdettin Ali

Hazretin Ali

Dr. Ömer Cahsin

Koçdettin Ali

15 Eylül 1930

Necat Mah. Muh. Üs. ı Dr Orhan Tahsin B. e

M. üs. ve Az. K. ,

14 Eylül 1930 Pazar günü akşamı celsesinde cereyan eden müzakerat ve itihaz edilen mukarrerat hakkında mületlîşi üz. lîk tarafından verilen rapor üzerine tetkikat ve müzakerat lâzîmede bulunan daimî bü. hey. mezkûr müzakerat ve mukarreratın Mas. luğun şan ve şerefine ve menafîi âliyesine ve mahafil arasındaki ahenk ve münasebatın idamesine muhalif ve Mas. luğun emniyet ve mevcudiyetini tehlikeye ilka edici mahiyette olduğunu nazarı dikkate alarak haiz olduğu kanunî salâhiyete binaen Muh. Mah. linizin, tevessül edilen icabatı kanuniyenin neticesine kadar muvakkaten seddine karar vermiş olduğundan tahkikata esas olmak üzere zabıt dâterinizin ve o celsede kabul edilen takririn hemen Bü. kâ. liğe gönderilmesi rica ve selâmı biraderanemiz iblağ olunur, Muht. Üs. ve Az. K.

Bü. kâ.
Dr. A. FahriBü. üs. Muht.
Mim Kemâl

Meş. İstanbul

11 Teşrinievvel 1930

N: 48

İTTİHAZ KUVVET TERAKKİ
Büyük Kâtiplik Dairesi

Muh. Selâmet

Mahzine

Muh. Us. ve Az. ZK.,

Etual Doryan Mah. Mainin 8 Teşrinievvel 1930 çarşamba günü aktettiği bu senenin ilk celsesinde henüz Mah. M.e yeni Bâ. Meş. Hey. Da.sinin teşekkülüne ve mukarreratına ait olarak gönderilmiş olup Us. M.in celseden evvel malûmatına vasıl olmuş olması tabîî ve zarurî olan levhalardan malûmat bile verilmeksizin mesdud Necat Mah. M.i âzasından bazılarını Hey. Da.nın o bapta ki kararına mugayir olarak Mah. M.e kabul ve ithal ve Mah. dahilinde âmili sukûn ve intizam olması lâzım iken bilâkis en başta kendisi kemali şiddetle şuriş ve isyan teşebbüsünü körâkiliyecek surette idarei kelâm ve Mah. M. Hatibinin kavanin ve nizamatı Mas.iiyeyi müdafaa sadedinde masruf olan gayretlerine müraat ve kanunî taleplerini is'af etmiyerek bilâkis Mah. M.i tahrik ve tehyiç eylemi iş olan Us. Mainin gayri kanunî ef'aline iştirak eylemiş olduğu ve bu celsede ittihaz ettiği mukarreratın Mas.luşun şan ve şerefine ve menafii âliyesine ve Mahafil arasındaki ahenk ve münasebatın idamesine muhalif ve Mas.luşun emniyet ve mevcudiyetini tehlikeye ilka edici mahiyette olduğu görüldükçe Da. Bâ. Hey. haiz olduğu salâhiyeti kanuniyeye binaen mezkûr Mah. M.i tevessül edililen icabatı kanuniyenin neticesine kağar muvakkaten sed ve mezkûr Mah. âzası BB.in diger Mah. M.lere girmemelerini de tahtı karara aldığı arz olunur. Şukadar ki Etual Doryan Mah. Main mensup olup ta aynı zamanda diger Mah.ler âzasından bulunan BB. Etual Doryan Mah.inin bu harekâtını kabul ve tasvip etmediklerini ve bu Mah.in malûm celsesinde verilen karara hiç bir suretle iştirak eylemediklerini tahriren Da. Bâ. Hey.e bildirdikleri takdirde haklarında ayrıca ittihaz edilecek kararlar bu memnuiyet ref ve diger Mah.lere kema fissa bak devamları te'min edileceği de karargir olmuştur. Kayıyeye tabiiyen i tebliğ vesilesile kardeşce selâmlarımızı teyit eyleriz, Muh. Us. ve Az. ZK.

İTTİHAT KUVVET TERAKKİ
Büyük Kütüphane Dairesi

Mas. İstanbul

5 Ocak 1933 - 1933

M. 1933

Yer No 5

1930-1933

Devresini ikmal için ihtihap edilen

Enam Büyük Heyet listesi :

511 Teşrinievvel 1930

Büyük Üba	Dr. Operator M. Kemal	Ba
Büa Üba İsmâ	Muetafe Hakki	Ba
Birinci Büa Büa	Cevat Abdurrahim	Ba
İkinci Büa Büa	Dr. Osman Şerefüttin	Ba
Büa Hata	İsmail Hatip	Ba
Büa Xâ	Neşit	Ba
Büa Xâ Esmâ	M. Şingaryan	Ba
Büa Büa Büa Büa	Ferit Asseo	Ba
Büa İsmâ Memur	Kiki Kade Bahsettin	Ba
1 İnci Büa Kuluha	Münir Kural	Ba
2 " " "	M. Kralovic	Ba
3 " " "	Dr. Avni	Ba
4 " " "	Dr. İhsan İsmail	Ba
1 İnci Büa Teşâ	İsmail Hakki	Ba
2 " " "	Dokakin zade Feridun	Ba
3 " " "	Osman Fehmi	Ba

202.30

11.206

202.51/ 956
T. B. L. ARŞİNİ

Azım Mahfili Muhteremine

7. I. 932

T. B. L.
ARŞİNİ

Ustadı Muhterem ve Aziz KK..

İki Seneden fazla bir Mahfilde bir Sene geçmedikçe tekrar Ustat yapılmasını mümkünolmadığına dair Mağrikiiazam Heyeti Daimesince hazırlanan ve geçende müstacelen Heyeti Umumiyyeden geçirilen Maddei muaddeleyi Azım Mahfili Muhteremi Evlatları Hürriyet ve Serbestii Vicdanlarına bâriz bir Müdahale ve tehakküm olarak kabul ve telakki eylemişlerdir. Adalet, Şefkat ve İnsaniyeti Âmir olan Masonluk Mesleki Kanun ve Nizandan ziyade Vicdanlara hitap etmesi ile şimdiye kadar yaşamış ve Ensaliatiye olan bizlere terki mevki eylemiş Azım Mahfili Evlatları Meslekin bütün Umdelerine muhalif olan bu Muaddel - Maddeyi sureti katiyede kabul edemezler.

Bu şerait dahilinde imkanı Mesai kalmadığına kani olan bizler bütün Avakibi derpiş ederek vakti Merhununa talikan Azım Mahfili Muhtereminin muvakkaten Uykuya yatırılmasını talep eyleriz. Bunun Mesuliyyeti Vicdaniyesi müsebbiblerine ait olsun . Ustadı Muhterem ve Aziz Kardeşler.

ustad meh. A. Nuri B :
 naz: Er. M. Emin
 naz: Sa. Esat Hami
 Hai: Cibital Sadullah
 Ka: Ibrahim Fuzri
 Haz: Yusuf Triya
 Em: Has. Hayri
 muhas. Emin
 Nes : Abdullah Serwet
 Abuha : Hayri Degirmenci.

Azayi Amile

Sait Demir B:
 Kemal Nuri
 Bursa
 Becezzetin
 Mehmet Lait
 Ahmet Bari
 Ibrahim Edem
 Sinaryan

Hayri
 Serwet
 Ali Serwet
 Abdol Kiffe
 Galip Fikri
 Kemal Lachak
 Fhamri
 Sezai
 Osman Ali
 Zekeriya
 Vehram Emekizyan
 Vedat Triya
 Ali Triya
 Adnan
 Cavat
 Jamail Kavser
 Hayzi Serwet
 Jamail Kavser

Visite F

202.51/365
 T. B. L. Arivi

İkinci Kamunun Danışın 11. inci Pazartesi günü Senetü Tuhafat
 terası için bilimum Muahfil Biraderlere alihusul Davetnameler
 yazılmıştır. Faruki mezaında idzim muahfil Muahteremi Evlat.
 ları bilistikim balada Esamisi muharrer Muavzazgafin ve
 Azayi Amile Biraderler hazır olduseleri halde Celese açılmış
 ve muamelate umumiyeye iptidar edibecegi zaman Ibrahim
 Birader tarafından makamı Riyasete hitaben berveşizir
 beyanatta bulunuldu: "Ustadı Muahterem! Tuhafata mite-
 allah" 33" Tomzak ve mistacehiyeti ifade eden bir Faseririn
 vardır. makamı Ahilerine tartim edigorum. evlemimde bunum
 Kiractini talep ederim" dedi. ve Faseriri mezkur ustadi -
 muahterem tarafından Katip Biradere tevdi edildi ve
 okutturuldu. Meal ve Muindoricati geçenlerde Muavzazgafin
 Azam Heyeti davimesi tarafından tartip edilen ve Heyeti
 umumiyeden geçirilen Maddede muaddede "Ki; iki Senetün

Kabil olamayacağını mulundur. Bu evadde özüm matruh
 Evlatlarının serbestli İradan ve Kararlarına bizzatlı şahas
 kım ve sağıt mahiyetinde bulunduğundan Başarılar
 adidesile hiç bir suretle kılıf edilmeyen mezkur evadde
 dolayısıyla Çalışmak imkânına muvaffakiyet bulunduğunu
 kat'iyen zan etmeyen özüm Mahfili Evlatları Vakıf mer
 humuna şahkân mahfili müvakkatî müvakkatî yâni yâni
 rilmese beyanından ibaretti bunum üzere İstade
 muhterem tarafından özüm serbestisi ilan edildi.
 Dubapta haşlı mübahasele cereyan etmeden sonra kifay
 müzakere teklifinde bulunuldu. Hatibin mütaleası alın
 duktan sonra kifayeti müzakere teklifi araya vaz edildi
 "37" mevcuttan "38" ile kifayeti müzakere kabul edildi. ve
 Kezâlis mündericahı Tavir dahi Hatibin mütalası alındık
 tan sonra arayı umumıye vaz olundu ve Kezâlis "37" mevcuttan
 "30" mevcutta mahfili elinin müvakkatî set ve taht
 vucub. tahtı Kararı alındı. Şeyi Mahfili elinin ve Bira
 derlerinin muhafaza i bunum için vazıya eden müvakkatî
 icrası zımında İstade muhtereme salahiyeti kımile ve kıl
 verildi. Matad muhterem bir hitabesini arıducağı mahfili
 Ali İstade muhterem tarafından müvakkatî set ve taht

11. I. 932

Hat: N.P.
 Y. Fığra

İst. Abuk:
 A. R. R. R.

İst.
 Hat:

(: U : M : Y : Ş :)
MURRIYET MÜSAVAT UMUVVET

İTTİHAT KUVVET TERAKKİ
Büyük Kâsiplik Dairesi

Muh.

Selâmet Mahsine

Muh. Üs. ve Az. KK.,

(AZİM) Mah. Muhâinin 11 Kânunusani 1932 tarihli celsesinde, raznamei meseâisi Muvazzafin intihabatı umumiyesi olduğu halde, ita edilüp okumak mecburiyetinde kaldığı 33 imzalı bir takririn müzakeresi neticesinde kendi kendisini muvakkaten sed ve tatil eylediği Üs. Muh. A.Nehri, Hat: namına Ziya ve Kâ. İbrahim imzalarını havi 11 Kânunusani 1932 tarihli levhalarından anlaşılmıştır.

Mahiyeti mesele hakkında Tahassul edecek netayici kanuniye ifa olunmak üzere şimdilik bu Mahsin sed ve tatil keyfiyeti tamîmen ve selâmî braderanemize terdifen tebliğ olunur, Muh. Üs. ve Az. KK.

Bü. Kâ. M.

Ç. U. M. Y. Ş. HÜRRİYET MÜSAVAT UNUVVET

İTTİHAT KUVVET TERAKKI
Büyük Kütüphane Dairesi

0. 2. 2
100/204

Veriş No 9

Mec. İstanbul

27 Kanunusani 1932

464

Maha

SELÂNET

Mahaine

Maha Üsa ve Aza KKa,

22/1/1932 tarihinde HEYETİ HAKİME çeklinde inikat eden Türkiye Büyük Meclisi Heyeti Umumiyesince tatiline karar verilmiş olan İstanbul vadisindeki (AZİK) Maha mahainin BBainin gürü muntazam ilân edildikleri ve bu Mahain gümüne muhalif kararını kabul etmiyüp BUA Meşaa müracaat eden ve edecek olan BBainin haklarında da ayrıca karar ittihaz ve iş'ar olunacağı tamimen ve selâmi braderanemize tordifen tebliğ olunur, Maha Üsa ve Aza KKa

B. A. K. A.

İTTİHAT KUVVET TERAKKI
Büyük Şatiplik Dairesi

M. S. İstanbul

6 Şubat 1932

№ 483

Muh.

Selâmet Mahine

Muh. Üs. ve Az. KK.,

Heyeti Daimenin meşagili ruzmerresi ve bilhassa mütehaddis bazı meseali mühimme, sahei tatlrika vazolunan hususatin esbabi mucibe ve tafsilâ-tının Muh. Mah.ahelerimize izahına mani olmakta bulunduğumun takdir edildiğine kaniiz. Ezcümle, son vasiyetname şeklinin küçük, fakat pek mühim bir tadile maruz kalması ve bubaptaki izahnamenin tehhura ugraması Muh. KK.ımıza bu hakikati ilâmın da tehhurunu mucip olmuştur.

Şimdiye kadar vasiyetnamede (Halika karşı vazifeniz) sâalinin Rit'in kabul eylediği esasa memas olmadığı ve çünkü Ritte Halık bir mefkûre olarak kabul edildiği halde, bir Halye mefkûre yerine itikadiyata, dine ait sâal iradı bir tezat teşkil etmekte olduğu gibi hatta "Prencipler beyannamesi"ne istinaden Yüksek Şurâ nizamnamesi olan İskoçya Tariki Kadimi Makbulünün umumî nizamnamesinin 11 inci maddesinin tadilen kabul edilen fıkrası dahi (Kadim ve Makbul İskoç Ritinin mebadîi esasıyesi atideki beyannamede mündemiğdir: Masonluk umumiyetle varlığın Ulu Kimarı tabiri remzîsile ifade edilmekte olan âlî ve fikrî yaradıcı bir prensibin varlığını tanıır) suretinde olmasına nazaran vasiyetnamenin şimdi en esaslı şeklini iktisap eylediğini arz ve buna mümasil tesaduf olunacak hususatin tetkikile Bu Meş. beyannama reca ve kardeşçe selâmlarımızı iblâğ ederiz, Muh. Üs. ve Az. KK.

Muhterem Üstad'lar

Bu devrenin Mevrik Azam intihabâtı ve onu tâkibeden NECAT ve ETUAL DORİYAN Mahafili hadisâtı ve bâzı zahiri sebeblâr' dolayısıyla vukua geler tehaçumat ve gûna gün harekât vatanperver Türk Masonlarının ruhunda ebediyen menkuş kalmış ve kalacaktır. Muhtelîl bilâgraz ikinci intihap dolayısıyla Türkiye Masonluğunun Üstad Azamlık mevkiine getirilen Operatör KEMAL Bey'in bu işin başına geleliden beri Skoç ritinin ve binnetice rit'in nazım hakikisi olan Şurâ-yı Ali'nin hüküm ve kudretini kırmağa mütevaliyen sâ'i olduğu ve muhtelif bebep ve suretlerle eylem dahi devam etmekte bulunduğru hadisât'ın suret ceryanıyla muhakkakan sabittir.

I - Operatör askerî Kaimmekamı KEMAL Bey'in bu bapta sarf nufuz ve kuvve-i müessire etmiş ve rit'in esasını tagyir eder şekilde ve surette vasiyetname'de tadilat icra eylemiştir. Şu halde hey'et daima itlak ettiğimiz teşekkülde bir kaç arkadaş müstesna olmak üzere Operatör KEMAL Bey'in ve Kâtip Umumi RAŞİD ve Hatip İSMAIL RATİP Bey'ler ile diğer arkadaşları Skoç rit' enden ayrılmış ve kendi kendilerini iskat eylemişlerdir.

2 - İSMAIL RATİP Bey , reis'i bulunduğu Şapitr'de SADİ RIZA ve arkadaşlarını Bey'lere taallük mâlum ve meşhur skrüten muamelelerinde vazife-i resmîyesini hüsn-i ifa etmemiş ve gayri tabii hareket eylemiştir, bundan dolayı da bihakkin me'uldur. Hadise zabıtlarla sabit ve erkân-i masoniye'nin mâlumatıyla şâyandır.

3 - SELALET Mahfeli Üstadı İSMAIL KEMAN Bey'in rit'in esasına ve Türkiye Şurâ-yı Ali'sinin şeref ve haysiyetine haliz te'sir olabilecek şekil ve surette vâki olan meşhur beyanatını dahi burada zikredebilirim , bu da Şurâ-yı Ali erkânınca anlaşılmuş bir keyfiyettir.

Şurâ-yı Ali'yi nazar hürmetle telakki eden ve yeminine dikkat eden arkadaşlar Operatör KEMAL Bey'in nazarında hüsrân'a düşerler. Şurâ-yı Ali'nin kudret ve kuvvetine nakise vermek isteyenler Operatör Bey'in baş tâcıdırılar. Bilmen ki Şurâ-yı Ali uhdesine müterettip olan vazifesini ifaya başlayacakmı ?

Amir Müfettiş
AHMED NEHRİ

- I - Türkiye Şurâ-yı Ali'si riyaseti canib Alisine
- 2 - Kadıköy Şifa Hastahanesi sahibi: Rit müddei umumisi FUAD SÜREYYA Paşa hazretlerine
- 3 - Eskişehir'de: Mahkeme-i Temyiz reislerinden Amir Hakim Azam FUAD HULUSİ Beyfendi'ye
- 4 - Ankara'da: Şurâ-yı Devlet reisi, Şurâ-yı Ali erkânından REŞAD Beyfendiye

H
S.O. IO.1977

HUKUK KUVVET TERAKKİ
Büyük Kışkırtıcı Dairesi

Yesilce 12-

M. S. İstanbul

3 Mart 1932

No 506

Muha

Selâmet

Kahaine

Muha Üs. ve Az. KKa,

Heyeti Hakime şeklinde inikat eden Türkiye Bûa Meşâi Heyeti Um yesince t. tiline karar verildiği 27 Kânunusani 1932 tarih ve 464 numar tamimnememizle bildirilen (Azim) Mahainin muhakemelerinin icrası (Ayda Muha Kahaine hawaile edilen vazifedaran ye âzası hakkında mezkûr (Ayda Muha Mahai Uduh Heyetince Bûa Meşâi kavanini esasıyesinin 10 uncu ve ka nini hukukıyesinin 12 inci maddeleri mucibince Üs. Mahai Ahmet Nehri , Muvazzafininden Ziya, İbrahim Şekra, Mehmet Emin ve Galip Fikri BB. in Ce yetten kat'iyen ihraçlarına ve Asım, Dayırmenci zade Hayrı BB. in de bir sene müddetle Cemiyetten muvakkaten ihraçlarına -kabili istinaf olmak karar verilmiş ve muameleyhime tebligat icra edilmiştir.

İsimleri yokerida zikrolunanlardan maada mesdut (Azim) Mahai mensup olup haklarında ademî mes'uliyet kararı ittihaz edilmiş bulunar KKa. in Mah. lerinin seddi hasebile gayrı muntazam ilân edilmiş olmaları dolayı arzu ettikleri muntazam bir Mah. se müracaatle iadei intizam etme lâzım geleceği ve bu KKa. den evvelce diger Mah. file de intisap veya tel etmiş olanların da yine iadei intizam mecburiyetinde bulmuşlukları tar tebliğ ve kardeşçe selâmlar terdif olunur, Muha Üs. ve Az. KKa.

İSTANBUL VİLİYETİ

Cemiyetin ismi	Müstakil Türk Masonluğu yüksek azam mahfili .
Maksadı teşekkülü	Mensubününin her kese hürmet ve hizmet etmeğe aralarında tesanüt ve teavünü temin etmek .
Müessis ve ya hey'eti idare esamisi	Ahmet Nehri, Mehmet Emin, Hayri Mustafa, Galip Fikri, İbrahim Şakrî, Ziya, Asım beyler .
Tarihi teşekkülü	21/3/932
Merkezi idaresi	Beyoğlundu Cihangirde Özoğlu sokağında 27 numarada
Şubeleri	Yoktur .

Balâda ismi, maksadı teşekkülü ve merkezi idaresi muharrer cemiyetin hanei mahsusunda isimleri yazılı zevat tarafından cemiyetler kanununun mevadı mahsusası mucibince teşekkül eylediğini mübeyin makamı vilâyete verilen beyanname mukabilinde işbu ilmühaber ita kılındı.

Hüsnü

Eymetsiz tâc ve tahtını yıkdığımız eski Osmanlı İmparatorluğu zamanından beri kulağımı dolduran avrupa nakaratı tesis ve teşkil ettiğimiz müstakil Türk masonluğu münabebetleriyle Yükseltme Cemiyetine mensub zevat tarafından da gazeteler ile tekrar edilmeğe başlandı. Telaşa mahal yok ,buna cevap olarak tarih cihan'da eşî nadide olan İstiklal harbinizin iptidası ve netayic âliyesini canlı bir misal olarak gösterebilirim. Onların meşgul oldukları iş'in hiç tutar bir tarafa olmadığını biliriz. Türk diyarında gerait kanuniye'yi haiz tek bir Masonluk vardır , o da yüksek AZİM Mahfelidir. Cemiyet'den çıkarıldığımızda gelince ben yine tekrar ediyorum ki biz çıkarılmadık , kendi arzu ve irademizle biz çıktık. Bizi söz söyletmeye ve bütün vesaiki neşr'e mecbur etmesinler. Müstakil Türk Masonluğu AZİM Mahfel Alisi beş arkadaşla değil , bir çok aza ile dün akşam içtima etmiş veintihabattını yapmıştır. Nuhit mahsusatında Ali numuneler görmeye alışkın **biziz** olan bizler , hayırlı yolumuzda şuurlu bir surette yürümekteyiz.

Müstakil Türk Masonluğu
Yüksek AZİM Mahfeli
Reisi
AHMED NEHRİ

S.O. IO. 1977

vesile (5)

M. Y. Ş.

MÜBAVAT UMUVVET

Maz. İstanbul

10 Mart 1932

№ 511

M. KUVVET TERAKKI
Türk Kütüphanesi

S E L A M E T

Maha. Muh. İ

Üsa. Muh. İne

(Zate; mahsus)

T.B.L.
ARŞIVI

Maha. Üsa. ve Asa. Ka,

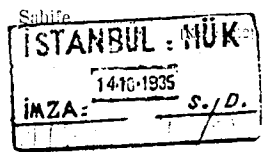
Müdafaa-i Milliye Vekâletinden (Türk Yükseltme Cemiyeti) Riyasetine hitaben gelen bir tahriratta askerî mensuplarının cemiyetlere intisabı herhalde mef'evk makamının izinleriyle meşrut ve mukayyet olduğu cihetle cemiyetinize intisap etmiş zabitan ve askerî memurlar varsa isimlerinin iş'arı talep edilmiş ve (Türk Yükseltme Cemiyeti) Riyasetinden Vekâleti müğarünileyhaya verilen cevapta cemiyete dahil olmuş zabitan ve askerî memurlar varsa usulü dairesinde mezuniyet istihsal edinceye kadar mezun addedilmeleri lüzumunun Cemiyet Şubelerine tebliğ edildiği bildirilmiştir.

Keyfiyet husulü atılâi ustadaneleri olmak üzere arz ve bilvesile teyidi hürmet ve uhuvvet olunur, Maha. Üsa. Ka

16

T.C. T. U. M. b3Y OSMBD BUDI KÖZE b3PI b3PSA
regrai

41 beyanetü 2295 15 14 12 =

= Opada da b3lismalara s3r v3rd3nz t3rsilat b3st3rad3r

= b3b3rd3r b3st3rad3r

K. U. M. Y. Ş.

HURRIYET MÜSAVAT UHUVVET

İTTİHAT KUVVET TERAKKİ
Büyük Katıplık Dairesi

Mex. İstanbul

12 Teşrinievvel 1935

797

Muha NİLÜFER Mahal

Usa Muhline

Muha Usa Kaim,

İlgili orundan aldığım buyuruk üzerine Cemiyetinizin toplantılara yeni bir buyuruğa kadar tatil edilmiştir.

Keyfiyeti tebliğ ile sevgi ve saygılar sunarım, Muha Usa Kaim.

Türk Yükseltme Cemiyeti Re

AHLAK YASASININ DÜŞÜNDÜRDÜKLERİ

Raşid TEMEL

Locaya tesviye üzerinde eşit olarak girilir ve gönye üzerinde faziletli olarak çıkılır. Neden tesviyede girip gönyede çıkıyoruz? Bunlar, neden her toplantıda söyleyerek bize hatırlatılıyor?

Gönye, tesviye ve şakûl, locanın mücevherlerindedir. Gönye, Üstadı Muhterem'in; tesviye 1. Nazır'ın; şakûl ise, 2. Nazır'ın mücevherleridir. Sembolik açıdan tesviye, eşitlik; şakûl ise, yaşamımızda ve hareketlerimizde doğruluğu remzederler. Tesviye ile şakûlün öğretileri, yaşamımızın düzgün bir şekilde sürdürülmesi ile yakından ilgilidir. Bize

iyi hareket, doğru adım ve iyi niyeti öğretirler. Şakûl, küçük düşmemek ve itibarlı olmak için doğruluktan ayrılmamak gerektiğini anlatır.

Doğru konuşmak da çok önemlidir. Bilmediğimiz bir konu üzerine konuşmak ve yazmak çok zararlıdır. Buna, şarlatanlık da diyebiliriz. Bu davranış bazı kişilerde hastalık halinde vardır. Örneğin bir kimse kalkar bir konuşma yapar veya bir yazı yazar ve yanlış bilgi verir. Dinleyenlerin bir kısmı bunu doğru zannederler, çünkü onlar da doğrusunu

bilmemektedirler. Doğruyu bilenler bu duruma üzülmürler. Ama ellerinden fazla bir şey gelmez, yani nezaketen susarlar. İş burada bitse mesele yok. Ama bu yanlış bilgileri alanlar onları doğru kabul ederek başkalarına da aktarırlar. Böylece Masonlukta uydurma bildiğimiz bilgiler etrafa yayılır. Ondan sonra çık çıkabilirsen işin içinden. Çok konuşan, ama önemli birşey söylemeyen kimseler vardır.

Tesviye, aynı kökten geldiğimizi; aynı ümitleri paylaştığımızı; mevkimiz, gücümüz ne olursa olsun kardeş olduğumuzu ve ölümün en büyük tesviye olduğunu hatırlatır. Gönye fazileti, şakül doğruluğu, tesviye de eşitliği remzeder.

Locaya girerken tesviyede olduğumuzu, dış âlemde ne seviyede olursak olalım, ne kadar zengin olursak olalım, bütün kardeşlerimizle eşit olduğumuzu aklımızdan çıkarmamamız ve hizaya gelmemiz lâzımdır.

Göneyi, üç büyük nur olan kutsal kitap, gönye ve pergel arasında da görmüştük. Masonlukta kullanılan sembollerin hiçbiri gönyede görülen evrensel anlama erişemez. Çünkü gönye, Masonluğun tarifinin sembolüdür. Yani kendine has bir ahlâk ve fazilet sistemi olan Masonluğun... Gönyenin remzettığı fazilet aynı zamanda bir Masonik landmarktır. Yani fazileti Masonlukta çikardınız mı Masonluk ölür.

Gönye, operatif Masonlukta taşçuların kullandığı bir araçtır

ve onların en önemli avadanlığıdır. Hepimiz 90 derecelik bir açının dik açı olduğunu biliriz. 90 derecelik bir açı, sadece dik bir açı olmayıp, binaların duvarlarına yerleştirilecek taşların en doğru açısıdır. Bu açı, değişirse taş bozuktur. Spekûlâtif Masonlar olarak insanlık mâbedine yerleştirdiğimiz taşlar da düzgün olmazlarsa bir işe yaramazlar. Yani ahlâksız, faziletsiz bir kimse de Mason olarak bir işe yaramaz. Gönye, ham taştan hazırlanan mükemmel taşları denemek için kullanılır. Eğer taş gönyeye uyarsa kullanılmaya hazırdır. Gönyenin evrensel anlamı ahlâk ve fazilet olduğuna göre ve locayı her terkedişimizde bize hatırlatıldığı için, dış âlemde faziletli hareket etmemizi önerir ve hatırlatır.

Şimdi ahlâk ve fazileti remzeden ve sembollerimizin en önde geleni olan gönyenin düşündürdüklerine gelelim: -Ahlâk yasaları insan yapısı emirler değildir. Onlar Tanrı'nın sonsuz adâlet, akıl ve hikmetinden meydana gelmişlerdir. Onlar doğa yasaları gibi mutlak ve değişmezdir. Etrafımızı ve evreni idare etmek için vardılar. Ahlâk yasalarının bozulması, doğa yasalarını bozmak gibi çöküntülere sebep olabilir. Mükellefiyetlerimiz bir Mason olarak taahhüdümüz dolayısıyla ahlâk yasalarına uymamızı gerektirir.

Öyleyse bütün masonlar ahlâk yasalarına uymakla yükümlüdürler.

Ahlâk, Masonlukta ortaya çıkan ilk şeydir. O, kardeşliğe kabulün de ilk şartıdır. Mesleğin temelidir. Masonluk sembollerle tarif edilen kendine has bir ahlâk sistemi olduğuna göre, gönye de ahlâk ve faziletin sembolü olduğu için en ön planda olan semboldür.

Bu söylediklerimizi dikkatle araştırırsak, bir namzetin masonluğa kabul yoluna girebilmesi için ahlâk yönünden neler beklediğimiz meydana çıkacaktır.

Ahlâk yasası bir kardeşin ruhsal uyanışına ve açılışına giden düz ve ince bir yolun girişidir. Onun için Masonluğa girdikten sonra varmak istediğimiz ana hedefin ahlâk yasası olduğu söylenebilir.

Mükellefiyetlerimizi okuyan herkes Masonluğun evvelâ bir ahlâk kuruluşu olduğunu görmezlikten gelemez. Onun getirdiği prensiplere uymak bir kardeşi daha şereflili daha faziletli yapar. Onun için Masonluk bir (ahlâk bilimi) olarak da düşünülebilir.

Ahlâk, ölümsüz ruha bağlı bir niteliktir ve beş duyumuzun bir ürünü değildir. Duyularımızla gelişen iştahlar, ihtiraslar ahlâkî yüksek değerlere ulaşmamıza engel olabilir. Onun için Masonluk sürekli olarak üyelerine arzularını kontrol etmelerini, hırsı ve ihtiraslarını sınırlamalarını öğretir ve bunu ahlâkî gelişmeler, ruhsal uyanışlar için lüzumlu bir şart olarak kabul eder. Ru-

humuzun iyilik ve kötülükle beraber olduğunu bildiğimiz için bu şartlara inanırız.

İşte o zaman ahlâk, ruhumuzla benliğimizi oluşturan prensipler arasındaki ahenkli ilişkilerdir. Ahlâk, hem ruhumuzla olan ahenkli ilişkileri tutuşturan, hem de insanların etraflarındaki Dünya ile olan düzenli ilişkileri meydana getiren yasadır.

Misterlere girebilmek için iyi ahlâka dayanan bir karakter lâzımdır. Ahlâk yasasındaki prensiplerin ciddi bir şekilde uygulanması için bu niteliklere talip olan kimsenin şöhret ve itibarı da, lüzumlu bir şart olarak akılda tutulmaktadır.

Masonluk üyelerinden iyi sözlü olmalarını ister. Başkalarını beğenmek kendimize kusur bulmaktan daha kolaydır. İnsanın en küçüldüğü an başkasını küçültmeye kalktığı an değil midir? Karşımızdakilerle oynamaktan hoşlanmayalım.

Sevdiğimiz kimselere özveride bulunuruz. Masonluğa da sevdiğimiz için özveride bulunuruz. Bazı kişiler yüreklerini sevgiye açmak yerine nefrete meyl ederler. Masonluğun esas olan ahlâk yasası, üyelerin her hareketini etkileyen mükellefiyetlerle beraber, kötülük ve masonik kusurları da gözönünde tutarak, bunları bozanları disipline sokar veya dışlar. Ahlâk yasalarının vicdanlı ve akıllı uygulanması sayesinde kendimizi yaşamın yüksek prensiplerine verebiliriz.

Ahlâk yasalarının uygulanması, bu prensiplere ve ahlâk kurallarına uymak suretiyle elde edilir ki, insan kendi ruhsal yönünü geliştirsin ve açsın. Ancak böyle bir yaşam sürdürmek suretiyle içimizde yapıcı bir maneviyat meydana gelir. Bu da bizim varlığımızda erişebileceğimiz en yüksek kuvvettir. Yani maneviyat kazanmak. Zaten Üstadlığa erişme çabamızla ruhumuza yardım etmek Masonluğa girişin gayesi-

dir. İşte gönyenin düşündürdükleri bunlar.

Nasıl buluşup dağılırız? Tesviyenin gösterdiği gibi aynı düzeyde eşit olarak buluşur ve gönye gibi güven vererek dağılırız. Bizden beklenen, her toplantıda duyduğumuz bu sözleri aklımızdan çıkarmamak ve geliştirmektir. Çünkü gelişmeyen her şey ölür. Tesviye üzerinde giriş, gönye üzerinde çıkış işte budur. Bunu her zaman canlı tutacağız.

YAZILI OLMAYAN KURALLARIMIZ (GELENEKLER)

Tevfik İlhan ÖZDEM

Masonluğun yazılı olmayan kurallarından daima söz edilir ve ancak localara devamlı, zaman içinde öğrenilmesinin mümkün olabileceği üzerinde durulur. Masonluk öğretisinin zaman içinde sabır ve sebatla bu şekilde verilmesi, belki de ilk bilinmesi gereken gelenektir. Operatif Masonluğun çalışma yönteminin, bilgilerin yazılı olmadan, lââyık olanlara verilmesi şeklinde tatbik edildiğini biliyoruz. Spekülâtif M.:luğa geçildikten sonra da, intizamın sağlanması, idarî sistemin kurulması ve toplum yasalarına uymak amacıyla yazılı kurallara duyulan ihtiyaç söz konusu olmuştur. Bununla beraber Op. M.:luğun meslek sırlarını yazılı hale getirmeleri nasıl uygun görülmediyse, Sp. M.:luk da mesleğin esas öğretisini geleneklerle yaşatmayı, ancak zaman içinde mensuplarının kazanabilmesini, şekli değişik de olsa, tarihi kökenine dayandırmış ve bir tüzük halinde yazılı hale getirmemiştir. Bu sebeple cemiyetten uzaklaşan ya da devamsızlık gösteren

KK.:in, özellikle yazılı olmayan kurallarımızı unutabilmesi, M.:luğun tarihi kökenindeki gerçeği açıklar. Bu gerçek, M.:ların bu hüviyeti taşıması için, sürekli devamın sağladığı gelenekleriyle yaşaması ve unutulmaması ile ancak camia içinde birlikte yaşadıkça öğrenilebileceği şartıdır. Denebilir ki, ritüellerin tatbiki esnasında mâbette, bilâhare K.: sofralarında ve dış âlemdeki K.:lik ilişkilerinde, nihayet bir hür M.: olarak haricîler arasındaki tüm davranışlarımızla ilgili gelenekler, örf ve âdetlerimiz, M.:luğun bu yazılı olmayan tarafını oluşturmaktadır.

Gelenek, çok eskiden beri uygulaması süregelen, kuşaktan kuşağa geçerek korunan bilinçli bir alışkanlıktır. Bir bakıma görenek ve töre sözcüklerinin de gelenek ile bağlantısı vardır. Daima görülmüş olduğu şekilde yapma alışkanlığı olan göreneğin, Osmanlıca'daki karşılığı örf ve âdettir. Töre ise, herkesin bir diğ erinden beklediği, herkes tarafından önemli sayılan tutum ve davranışların tümüdür. Bazen "ahlâk" kelimesi ile aynı anlamda olup, Batı dillerindeki karşılığı olan Morals veya Moral sözcükleri bizde aynen kullanılmaktadır. Görenek yalnız uygulamaya dönüktür, düşünmeyi gerektirmez. Töre ise inanç, benimseme ve değer yargıları üzerinde etkilidir. İşte gelenek, bunların tümünü kapsar.

Özellikle mesleğimizin gelenekleri köklü bir geçmişin kalıtımıdır. Masonluk gibi ezoterik bir sistem içinde çalışan bir kurumun kendine özgü geleneklerinin olması doğaldır. Ezoterik kuruluşlar, tarihsel kökenlerini, daha eski birçok kuruluşlardan alırlar. Bu köklü geçmişin en güzel kanıtı ise, geleneklerdir. M.:luğun tarihsel kökeninde, yüzyılların mimarlık sanatı ve inşaatçılık mesleği vardır. Bu gelenekler öylesine benimsenip korunmuştur ki, yeni geleneğin icadı söz konusu olamaz. Sadece bu husus dahi, yani M.:lukta yeni bir geleneğin icad edilemeyeceği, ancak keşfedileceği hususu, kendi başına bir gelenek haline gelmiştir. Ve bu konuda tolerans gösterilmez, (Landmarklar için de geçerlidir).

M.:luk, gerçekçi, lâik, insancıl ve bilimseldir. Her K.:bu esasları benimsemek zorundadır. Geleneklerimiz, yazılı olmayan kurallarımız olup, didaktik bir metotla mensuplarına kazandırılır. Masonluk gelenekleri, cemiyet içinde ve cemiyet dışında bu sanatın tatbikatiyle ilgilidir. Geleneklerin bize kazandırdığı üslup, cemiyet dışında da etkili olup kuşaktan kuşağa, eğitimle intikal ettirilir. Yalnızca bir K.:in yazılı olmayan kuralları hazırlayıp sunması ise, mümkün olamayacağı gibi, yüzyılların getirdiği geleneklerin en iyi şekilde ifadesinde de zorluklar vardır. En Eski ve Pek Muhterem Kardeşliğin mensubu olmaya çalışan K.:inizin yaptığı bu çalışma, belki de "Gelenekler Üzerine" ve-

ya "Geleneklere Giriş" adını taşıyabilir sanıyorum. Yazıyı hazırlarken, meslekte eskimiş, tecrübeli yazar KK.:imizin muhtelif yazılarının ve M.: ilk yaşım ölçüsünde ustalarımızdan edindiğim bilgilerin ışık tuttuğunu ifade etmek isterim. Belli bir sistematığe bağlı kalmak en büyük çabam olduysa da, hata ve eksiklerim için K.:lerimin geleneksel toleransına sığınıyorum. İnanıyorum ki, yazılı olmayan kurallar üzerine ortaya konacak yazılar, KK.:i sadece düşünceye ve gelenekler doğrultusunda davranmaya sevkettiği zaman dahî amacına ulaşmış olacaktır.

HAM TAŞIN SEÇİMİ

Bir L.:ya kabulü yapılmadan önce ham taşın seçilmesi en önemli safhadır. Bu işide aranan özellikler, M.:luğun temel prensiplerinde belirtilmekle beraber yine geleneklerimize uygun bir kollama işlevini yerine getirmek zorundayız. Çünkü yapılan hatalar, iç dünyamızı sarsan; dış dünyaya karşı ise, suskunluğumuza rağmen bizi fevkalâde üzen durumlar yaratacaktır. Bu konuda gösterilecek titizlik, bizim en önemli süzgecimiz olup, yarınlarmız için de bir garantidir. Yüzyıllara varan yaşımızın nedeni de bu titizliktir. Aslında aranılacak vasıfların tamamına sahip olunması, bir insan için adeta peygamberliğe yaklaşmak gibi bir anlam taşır. Bu yüzden "Mason musunuz?" sorusuna, eski ustalarımız "Kardeşlerim beni öyle tanırlar" diyerek cevaplamıştır. Bu, bir alçak gönüllülüğün, kendini bilginin simgesidir. O halde bir ham taş, en azından bu vasıfları haiz bulunmalı; nefsiyle başbaşa kaldığında ekşiğini bilen, tamamlamaya çalışan bir kişiliği olmalıdır. M.:luğun değişmez karakterini yarınlara taşıyacak sorumluluğu alabilmelidir. Adayın düşünce ve ruhî yapısını anlamaya çalışmalıyız. Daha sonra ise, özel niteliklere eğilmek zorundayız. Aday, M.: olmayı gerçekten yüreğinde hissetmelidir. Bizim aradığımız, dış dünyanın koşulları ne olursa olsun, M.:luk yolunda karşılık beklemeden çalışacak ve O'nu yaşatacak bir idealist olmalıdır. Sadece meraklı tipler zamanla devamsız olacak; çıkar bekleyenler ise, K.:lerimizin iyi niyetini istismar edebildikleri ölçüde devam edecek; bir gün ise (ki o gün mutlaka gelecektir), M.:luğun almaktan çok vermek olduğu kendilerine hatırlatılacak ve hüsrana uğrayacaklardır.

Diğer bir konu, kötü şöhreti olanlardan uzak kalmak gereğidir. Çünkü toplum, kötü şöhretleri asla unutmaz ve devamlı izler, bu durum mesleğimize zarar verecektir.

Bir adayın incelenmesi sırasında zaman zaman, haricinin bir başka dernekle ilgisi olduğu da konuşulmaktadır. Bu konuda mesleğin bize gösterdiği yol şudur; Aday, bir dernek mensubu olabilir. Bazı insanlar

yaradılıştan yapıcı, kabına sığmayan, birçok yükün altına girebilen, çalışkan kimselerdir. Omuz verdikleri işi şevkle ve şerefle taşırlar. Bu insanlar, M.:luğa da yararlı olurlar. Ama, bunların yanında bazı insancıklar vardır ki, birçok yerde görünmek, işlerini yürütecek insanlar tanımak, çıkar sağlamak, yöneticiler arasına girip kendi reklâmlarını yapmak çabası içindedirler. İşte, bunlara dikkat etmek; fakat diğerlerini kazanmak yararlı olacaktır.

Taşın seçilmesindeki hata, yeni hatalara yol açar. Çünkü bu ocağa lâyük olmadıkları halde aramıza karışanların, bir süre sonra önerecekleri kişiler olacağı gibi, soruşturmada görev de alabilirler. Kendileri damarlı ham taş olanların, ocağımıza getirecekleri de bize uymayaçağından, çıkması muhtemel tehlikeyi takdirlerinize sunuyorum. O halde teklif mekanizması, beraberinde büyük bir sorumluluk getirmektedir. Teklif eden, getirdiği K.:in bütün davranışlarından sorumludur. Eskiden bir adayın, üç Üs.: tarafından teklif edildiğini düşünürsek, şimdi tek imza ile yüklendiğimiz sorumluluğun daha da ağır olduğu aşikârdır.

SKRÜTEN

Haricinin oylanması da bizlere ayrı bir görev vermektedir. Ocağımıza uygun olup olmadığı hususunda tamamen samimî, vicdanımızın sesini dinleyerek, hiçbir duygunun tesiri altında kalmadan karar vermek zorundayız. Esasen M.:luğun, samimî, gönülden ve hür düşünceli olabilmek gibi özelliklerini önce kendimizde ispat edeceğimiz bir sınavdır bu. Bu öyle bir sınavdır ki, en acımasız yargıcımız olan vicdanımızla başbaşa kalmaktayız. Erdemsizlik örneği vererek çarpık duyguların tesiriyle oluşan red veya kabul oyları, tüm M.:luğu ve KK.:imizi gelecekte olumsuz yönde etkileyecektir. Red veya kabul oylarının tertemiz bir temeli olmalı ve bizler bu görevi iç huzuru içinde yerine getirmeliyiz.

Böylece, bir adayın teklifinde ya da oylanmasında, bu sanatı iyi anlayarak tatbik zorunluluğu ile karşı karşıya kalmaktayız. Muh.:Sahir Erman K.:imiz "Bir hariciyi inisiye etmezden önce, içimizdeki bu gibi M.:ları inisiye etsek çok daha hayırlı bir iş yapmış oluruz" diyor. Yine aynı yazıda Muh.: K.:imiz "Bir inisiye kendi söylediğinin en doğru olduğunu asla iddia etmemeli; yaşı, başı, masonik ünvanı, derece ve görevi ne olursa olsun, mâbedin kapısına muntazam darbelerle vurduğu ilk anı hatırından hiç çıkarmamalıdır" diyor. Bu son iki cümle, bize "kendini bil" emrinin en açık ifadesidir.

KENDİNİ BILMEK

M.:luğun en önemli eğitimi olan ve her safhada kendini gösteren bu özelliği kazandırması işlevi, doğru seçilmiş ham taşın doğru ve geleceklere uygun şekilde yontulmasıyla gerçekleşir. Kendini bilmek, insan olmak demektir. Bu işlev, gölgelerin yok olduğu, öğle güneşinin üstümüzde bulunduğu çalışma vaktinde gerçekleştiği gibi, tüm yaşantımız boyu yerine getirilmelidir. Çünkü bir M.: için, gölgeler daima "yok"tur. İnsanoğlu, dünya üstünde hayatın başlamasından bu yana giderek büyük bir gelişme gösterip, dört ayakla sürdürülen dönem sonunda, iki ayağı üstüne kalkan ve daha sonra öne eğilmeyi bırakıp dik duruma geçen tek canlıdır. Tam dik duruma gelen insan, öğle güneşinde gölgesi olmayan bir varlıktır. Ritüel "gölgeler kayboldu, çalışma zamanı geldi" derken, artık eğilmekten kurtuldun, dik duruma gelen bir insansın, düşün, kendini bil ve çalışmaya başla, emrini vererek, ezoterik anlamı olan tipik allegorik bir anlatım içine girmiştir. Kendimizi bilmek ve bu eğitimden uzak kalmamak, önce insan, sonra da bir M.:olmamızın gereğidir.

LOCA'YA BAĞLILIK VE ÇALIŞMALARDA DAVRANIŞ

Her M.:, locasına istek ve heyecanla düzenli olarak devam etmelidir. Fakat sadece bir toplantıya girmiş olmak için değil, K.:lik duygusu içinde istekle katılmakla birlikte, diğer kardeş locaların da zaman zaman ziyaret edilmesi, bir M.:un hem hakkı hem de K.:lik görevidir. Bir Muh.: L.:nın toplantısına katılan K.: o L.:nın iç tüzüğüne, örf ve âdetlerine uymakla yükümlüdür. KK.:in kabiliyet ve davranışlarını mukayese ederek yanlış sözler söylemek, mesleğimizde hoş görülmeyen bir tutumdur.

Her M.: kendi nefsiyle girdiği mücadelede başarılı, yani nefsinin sahibi olmalıdır. Çünkü ancak bu sayede erdem sahibi olunur. Nefse hâkimiyet üzerine Rudyard Kipling şunları söylüyor: "Af edemeyeceğin bir anda 60 saniyelik bir zamanın geçmesini bekleyebilirsen, bütün dünya ve içindeki herşey senin olur, hattâ sen adam olursun. "Bu zor işi başarmak için hepimizin bilgilerimizi arttırmamız gereklidir. Nefis ile mücadele, KK.:e sevgi ve tolerans da kazandırır.

Eğitimle birlikte arzu edilen sonucun elde edilmesi, her işte olduğu gibi süreklilik ile mümkündür. Bir bilginin kazanılmasının en etkili yolu tekrardır. Tekrar edilen bilgiler zihinde daha kalıcı şekilde yer eder. Neticede devamlılık, hassasiyet gösterilen bir konudur. Bir toplantıya gelemeyecek durumda olan K.: L.:sını haberdar etmelidir. Bu, herşeyden önce bir nezaket kuralıdır. KK.: bir mazeret karşısında kesinlikle

inanırlar, çünkü M.:luk, birbirini seven, sayan ve birbirine inanan kişileri bir araya getirmektedir. Bir K.:imiz, gelemeyeceğini duyurduğunda, bizler o K.:in gerçekten gelemeyecek kadar önemli nedeni olduğunu düşünürüz. Bu samimî davranış, mazeret bildiren K...i büyük bir sorumluluk altına sokar. Bu itimadî ve K.:lik duygularını sarsmamak gerekir.

Resmî toplantı yaptığımız yer Mâbet'tir. Mâbet, ibadet edilen, E.U.M.'na saygının gösterildiği, kurmayı amaçladığımız, fikri hür, vicdanî hür, her türlü baskıdan arınmış KK...i biraraya getiren insanlık mâbedidir. Böyle bir yere, elbette istenilen kıyafette girilemez. Bir üniform halde olmasa bile, koyu renk giyilerek ve kravat takılarak girilmektedir. Önlük mutlaka elbise üstüne takılmalıdır. Biju ve eldiven kıyafeti tamamlar. Önlük, bir M.:un çalışma arzusunu simgeleyen en güzel bir süs ve semboldür. Önlükleri yerinden alırken ve bilâhère yerine bırakırken, intizamı muhafa etmek gerekir. Bağı kopmuş veya kirlenmiş önlüklerin ayrılıp, görevli K...e bildirilmesi hayırlı olur. Eldiven ise, sembolik bir zorunluluk olup, saflığı ve kötülüklerden korunmayı remzeder.

Her K.: mâbette iken hangi nedenle olursa olsun, yerinden kalktığı andan oturacağı ana kadar sadâkat duruşunda bulunmalıdır. Yürüyüş esnasında saat yönünde hareket etmeli ve köşe dönüşlerinde dik açı yaparak yani gönye göstererek devam etmelidir. Üs.: Muh.: bir K.:e hitap ettiğinde o K.: ayağa kalkar sadâkat duruşunda Üs.: Muh.:e doğru döner ve dinler. Bir K.: ilgili Nâ.: K.:ten, elini kaldırarak Üs.: Muh.:e hitap etme iznini ister, aynı şekilde konuşur. Hitap sadece Üs.: Muh.: şeklindedir, başka hiçbir ek kullanılmaz. Toplantıya geç kalan K.:., toplantının ve kendi derecesine dikkat ederek uygun darbelerle kapıya vurarak bekler. Kendisine izin verildikten sonra içeri girer, iki sütun arasında öngörülen şekilde selâmını verir ve Üs.: Muh.:in izniyle, derecesine ait sütunlarda yerini alır. Özellikle bir K.:locanın ziyaretinde, senelik kelime unutulmamalıdır.

Derecenin selâmı iyi bilinmeli ve hareketler tam yapılmalıdır. Üç bölümden oluşan selâmın, ezoterik bir anlamı vardır ve hareketlerdeki doğruluk bu anlamın verilmesi bakımından önemlidir. Unutmamak gerekir ki M.:luk, şekle daima önem vermiştir.

Çalışmalar sırasında sütunların göstereceği sükunet Mâbet'e ve mesleğe olduğu kadar, görevli KK...e ve KK.:in birbirlerine gösterdikleri saygı ve sevginin en açık belirtisi, masonik üslubun bir göstergesidir.

Yapılan konuşmaların sonunda söz alındığında, eleştiri yapılacak ise, konuşmacı K.:i incitmeyecek şekilde davranmak gerekir. Söylenenler eksik veya hatalı olabilir. Söze başlarken teşekkür etmek,bazı konular hakkında ilâveler yapmak hususunda izin talep etmek bir M.:a yakışan tavırlardan biridir. Bu arada konuşma sırasında anlatılanları tekrar etmemeye özen gösterilmelidir. Görüldüğü gibi bir M.: aynı zamanda tâbir yerindeyse tipik bir salon adamıdır. Davranış ve konuşmalarındaki üslup her yerde sevgi ve saygınlık uyandırmalıdır. Konuşmacı K.:imiz bir hata yapmış ise, hata o K.:in yüzüne vurulmamalı; mesleğimizin öğretisi içinde yer alan, yerinde, sırasında ve zamanında kurallarına uyularak, sanatın bütün incelikleri tatbik edilmelidir. İşte, o zaman M.:luk sanatından birşeyler aldığımız anlaşılır. Unutmamak gerekir ki, bir M.:un dili mükemmel bir anahtardır. Burada karşılıklı, adeta yazılı olmayan bir anlaşma kendini göstermektedir. Bir M.: herhangi bir nedenle KK.:inin toleransına sığınmakla ve bu hali gönülden kabul etmekle erdemlik örneği vermiş demektir. Diğer KK.: ise, o K.:in kusurlarını düzelterek ve tamamlayarak aynı erdemlik örneğini göstermiş olurlar.

Çalışmakta olan bir L.:nın hâkimi, Üs.: Muh.:dir. İsteddiği anda herhangi bir konuşmayı çekiç darbesiyle kesebilir ve bu kesindir. Kesilen konuya tekrar dönülemez ve kendisiyle münakaşa edilemez. Diğer taraftan bir Üs.: Muh.: ne kadar kabiliyetli ve mükemmel olursa olsun envar ve diğer görevliler hatta bütün KK.: kendisine yardımcı olmalı ve uygun bir zamanda samimî kanaatlerini yakışır bir üslup içinde söylemelidirler,çünkü genel kanaatin, mesleğimiz disipliniyle birlikte yürütülen hürriyet içinde oluşturulması ancak bu şekilde mümkündür. Böyle çalışan bir L.:da KK.: mesleğin önemini ve güzelliğini algılar, sevgi ve şevkle dolu bir bütün oluştururlar. Yazılı olmayan kurallarımız bütün güzel hasletlerin kazandırılması yönünde olup, L.:envarının, bu duyguların yaratılmasındaki rolü pek büyüktür.

DUL KESESİ

Her çalışmanın sonunda dolaştırılan dul kesesinin, bizlerin bu mesleğe ve camiaya karşı duyduğumuz hislerin belirtilmesinde özel bir yeri vardır. Bildiğimiz gibi M.: cemiyeti, tipik bir sosyal cemiyet değildir. Yani bizler, bir ihtiyaç karşısında değişik günlerde balolar, kermesler ve buna benzer özel günler tertip ederek kendimize gelir sağlayamayız. Dernekler yasasına uymak mecburiyetimiz vardır. Cemiyetimizin yegâne geliri aidatlarımız ve LL.:a yapılan bağışlardır. KK.:in bu hususu bilmesinde, mesleğimiz ve bu meslek içinde kendi davranışlarımız bakımından yararı vardır.

Türk Obediyansı içinde bulunan bütün vâdilerdeki menkul ve gayri-menkullerin sahibi bizleriz. Aramıza yeni katılan en genç KK.: bu sahipliği hemen kazanmış olur. Çalışmakta olduğumuz binamızın damındaki kiremitten, oturduğumuz koltuklara, yemek yediğimiz masalara kadar aklımıza getirebileceğimiz her şeyin sahibi bizleriz. Bu sahip olma halinin bizlere bazı sorunluluklar getirmesi yadsınamaz. Bu sorumluluğun ilki, cemiyeti gönülden benimsemektir, çünkü hemen arkasından gönülden sahiplenmek duygusu oluşur. Hepimize ait olan bu mülkiyet hakkı öyle bir haktır ki, ölüm halinde veraset yoluyla intikal etmez. Cemiyetin tüzel kişiliğini gözönüne alırsak, intikal, geride kalan KK.:e ve en önemlisi, bilâhare aramıza katılacak olan, dinamik, genç ve aydın fikirli, istikbalimiz olan büyük insanlardır. Hiçbir yerde görülmeyen, üyelerinin tam sahibi olduğu bir cemiyetin mensubuyuz. 1909'dan bu yana, büyük bir kısmı E.M.a intikal etmiş olan Ustalarımızın aynı duygularla sahiplenmesiyle bu cemiyet, bizlere emanet edilmiştir. Avadanlıkları taşıdığımız sürece bizler de bir idealist olarak bu cemiyeti benimsemek, esasen sahibi olduğumuz bu yerleri, bizden sonra gelecek genç K.: nesillere daha bakımlı, daha mükemmel bırakmak zorundayız. Bunun için de elimizden gelen fedakârlığı göstermeliyiz. Bunu yaparken, başta ailemiz olmak üzere ve iş hayatımızı tehlikeye atmadan, elden gelen itina gösterilmelidir. Önemli olan organize olabilmektir. Hiçbir sıkıntıya girmeden, programlı bir şekilde yapacağımız mütevazî tasarrufları, tek amacı K.:ik ve tüm insanlar arasında barışı ve sevgiyi yaymak olan cemiyetimize kanallı edebiliriz. M.: cemiyeti öyle asil bir karaktere sahiptir ki, aynı amaç için dahi olsa, dış âlemde böyle bir talepte bulunmaz, dışardan gelecek yardım etme talebini de asla kabul etmez. Mensubu olan KK.:de öyle asil bir davranış içinde bulunurlar ki, sadece tuzlu ekmeklerini yerler; dış âlemde ise, yedikleri yemeğin lezzetinden bahsederler. Sessiz, sakin, barış ve sevgi duyguları içinde paylaşmasını bilen, kendi yaşantılarını tehlikeye atmadan yapacakları fedakârlığın, gelecekte genç KK.:in takdirlerine mazhar olacağını bilen bizlerin, aidatlarımıza ve L... bağışlarımıza gösterdiği dikkat ve ihtimam hiçbir cemiyette görülmeyecek şekilde adeta yazılı bir kural gibi düzene girmiştir. Cemiyet mensuplarının bir ayrıcalığı da bu tatbikatta görülmektedir. Aynı fedakârlığı yapan eski Üs.:larımızı, bu duygu ve davranışları nedeniyle takdir ve sevgiyle anıyoruz. Kısaca, sahibi olduğumuz bu yerleri, mâbetlerimizi korumak için çaba göstermemiz insanlık görevimizdir. B.L.nın otoritesi altında çalışan mavi LL.:ın anlaşılacağı gibi, yasal hiçbir geliri yoktur. Bir L.:nın, giderlerini karşılayabilmesi için, istense dahi yazılı bir kural ortaya konamaz. Buna rağmen, Muh.: LL.: gelişmelerinin yanı sıra hatta çoğalmışlardır. Demek oluyor ki, görünmeyen bir güç şimdiye kadar bize hayatiyet vermiş, gide-

rek de bu canlılığı arttırıcı etkisini devam ettirebilmiştir. Bu güç, bizden önceki KK.:in ve bizlerin, K.:lik duygularından kaynaklanan bir güçtür, organize bir güçtür ve yazılı olmayan bir kurala, mesleğe bağlılık nedeniyle oluşan itaat etme iradesinin gücüdür. Bu itibarla LL.:nın yaşantısıyla ilgili giderlere katılmama hali, belki de hepimizi üzen, içimizde derin yaralar açan bir davranış olacaktır. Bu durumda hiçbir yaptırım söz konusu olamaz. Ama, tarihin en eski cemiyetinin mensubu olan bizlerin çok etkili bir metodu vardır. Böyle bir hal karşısında yapılacak tek şey sükûneti muhafaza etmek suretiyle kınamaktır. Bu cemiyet içinde kınamak, cezaların en ağırıdır ve KK.: bunun duyarlığı içindedirler. Geleneklerimiz içinde, kınamakla vicdanlarda mahkûm edilmenin manasını bilen KK.:bu konuda büyük hassasiyet gösterirler.

Görevlerimizi yerine getirirken, dikkat edilmesi gereken nokta da, camiamızda, elde ettiği gelirle yaşamını ancak devam ettiren, buna rağmen büyük bir özveriyle avadanlıklarına sımsıkı sahip çıkan KK.:imizi varlığıdır. Bu KK.:imizi sessizce tespit etmek, gereken kolaylığı göstermek, mümkün olduğu takdirde yardımcı olmak yine bize has bir kuraldır.

İşte, gerek bir Muh.:L.:ya destek bakımından olsun, gerekse tekris anında yeni KK.:e anlatıldığı yönde olsun Dul Kesesi mesleğimizde özel bir yer işgal eder ve KK.:in samimi ilgisini bekler. İşin güzel tarafı, en büyük yardımın bile keseye atılması ve böylece bu yardıma bütün L.:KK.:inin ortak edilmesidir. Hiçbir cemiyette rastlanmayan bu tutum, M.:luğun bir özelliği ve kuralıdır.

ÇALIŞMANIN SONA ERMESİ VE K.:SOFRASINDA

Toplantı sonunda KK.: mâbedi intizam içinde terkederler. Mâbedin, bulunduğu gibi temiz bırakılmasına özen gösterilmelidir. Berat, L.:sancağı, Ku.:Ki.:lar ve regalyelerin ihtimamla muhafaza edilecekleri yere götürülmesine ve bu esnada görevli K.:in yalnız bırakılmamasına dikkat edilmelidir. Muh.:L.:nın elbirliği ile toparlanması, KK.:i daha etkili şekilde birbirine bağlayan asil bir davranıştır. Çalışma sembolümüz olan Ön.:ler muntazam bir şekilde yerlerine konur.

K.:sofrasında Üs.:Muh.: beklenir, kendisi gelmeden oturulmaz. Bu davranış herşeyden evvel mesleğe olan saygıdır. K.:sofrası, Mâ.:deki çalışmanın, resmî olmayan bir devamıdır. Yine örf ve âdetlere göre davranılır. M.:luk, düşünce söz özgürlüğüne büyük değer verdiği için, konuşmacı K.:i, yemek yemeği keserek, sessizlik içinde dinlemek

lâzımdır. Hiçbir K.: sofrayı izinsiz terk edemez. Sofra aynı zamanda KK.:in dinleneceği bir yer olması bakımından, konuşmaların sayısının ve süresinin tesbiti, yine KK.:in aklı selimiyle kendiliğinden halledilir. Görülüyor ki, M.:luk, tam bir denge halindedir, hiçbir konuda ifrata kaçmaz.

DIŞ ÂLEMDE KK.: VE HARİCİLER ARASINDA

DAVRANIŞLAR

Çalışma günü toplantıya gelen KK.:, binaya girerlerken bütün anlaşmazlıklarını kapının dışında bırakırlar. Bu hem nefsimizi kontrol etmek bakımından, hem de anlaşmazlık haline bir süre ara vermek bakımından faydalı olmaktadır. Araya giren süre içinde, bizi etkisi altına alan duygular hafifler, olayları daha sakin ve olumlu düşünmeye başlarız.

KK.: bu çatı altında karşılaştıkları zaman el sıkışırlar. Uzun süre görüşmemiş olanlar, birbirlerini sol yanaktan başlamak üzere üç defa öperler. Her karşılaştığımız K.: ile durmadan öpmek ise, yanılmıyorsa pek pratik olmamaktadır. Bir Çı.: Üs.:ını öpmek üzere girişimde bulunmaz. Bu teşebbüs Üs.:dan gelmelidir. Esasen sevginin ifade edilmesinde ne yapılmasını bilen KK.:, daima en uygun şekilde davranmışlardır.

Camiadaki yaşımız, tecrübemiz ne olursa olsun, hepimizin sevgi ve saygı beklemek hakkımız olduğu gibi, aynı sevgi ve saygının bizden de beklendiğini daima hatırlamalıyız. Şövalyelik erdemlerinden olan saygı, M.:lukta çok büyük yer tutar. Bir K.:imizin sözünü kesmeden ve dikkatle dinlemeliyiz. Dinlediklerimiz bizim düşüncemize aykırı olabilir. Bu konuda Voltaire K.:imizin sözü bize ışık tutabilir: "Söylediklerinizin hiçbirini kabul etmiyorum. Fakat düşündüğünüzü söylemek hakkını ölünceye kadar savunacağım." diyor.

M.:olmakla, yükümlülük altına girdiğimizi bilmekteyiz. Bu yükümlülük özellikle haricî âlemde de hissedilmeli ve bize yakışır şekilde davranmalıyız. Bilhassa M.:olmayanlar yanında, bir K.: hakkında kötü konuşmamak hatta iyi şeyler söylemek gerekir. Şayet bunu uygulamak şeref ve haysiyet kırıcı durum yaratacaksa erdemlerimizden biri olan sükûtu tercih etmeliyiz. Yerinde suskunluğa yer vermek zor iştir, fakat başarmalıyız. Bazı M.:lar, çeşitli nedenlerle usullerimizi açıklayan kitaplar yazmışlardır. Sükût edeceğine dair yemin ederek kendi vicdanına karşı sorumlu olan ve bu yemini bozanlar için kararı yine vicdanlar verecektir. M.:luk, bir üniversite, bir kurs yeri veya herhan-

gi bir dernek değildir. Her M.: kendi çabalarıyla başarılı olur ve kendi vicdanında yargılanır, takdir veya tekdir görür.

M.:luk, muhatap olarak toplumları karşısına almaz ve böyle bir mücadeleye girmez. Bu davranış M.:luğun amacını ortaya koymaktadır. Kendi kendini eğiten bireyler, olgunluğa ilerlerken, çevrede bulunanları da aynı yolda eğitirler ve dünyayı sarsması düşünülen K.:lik zincirinin oluşmasında çaba gösterirler. Bu bakımdan haricî âlemdeki ilişkilerinde M.:lar çok dikkatli olmak zorundadırlar. KK.:, haricî âlemdeki ilişkilerde, L.: içindeki karakterlerini korumak zorundadır. Bu çatı altında sevgiyle ve özveriyle davranan M.:, haricî âlemde de aynı davranış içinde olacaktır. Dostluk konusunda Cenap Şahabettin şöyle diyor; "Yalnız kendi nefsini düşünerek dost arayan, kendine hizmetçi arıyor demektir." Yine bu konuda Dostoyevski şunları yazıyor: "Başkaları için kendinizi unutup. O zaman sizi de hatırlayacaklardır."

Dış âlemde M.:luğumuzun açıklanması meselesi zaman zaman gündeme gelen bir konudur. M.:luğumuz, bazı yakın dostlarımız tarafından esasen bilinmektedir. Esas konu yaşantımız sırasında cemiyet mensubu olduğumuzu belirten bir işaretin taşınıp taşınamayacağıdır. Bizler herşeyden önce kendimizi ve camiamızı, gelmesi muhtemel tehlikelerden korumayı amaçlamalıyız. M.:luk halen bütün dikkatleri üzerine çeken, uygar ülkelerde dahi bazı kesimler tarafından zararlı bir kuruluş olarak gösterilmektedir. Böyle davranan insanların gerçek amacı ne olursa olsun, ilk işimiz korunmak olmalıdır. Bu düşünceyle, M.:luğumuzun açıklanması ya da bir işaretin taşınması mevzuu, bizim dikkatlice vereceğimiz karara bağlıdır. Zarar getireceği önceden bilinen bir açıklama veya belirtiyi dışa vurmamak aklı selim ile bağdaşmayan davranış olacaktır. O halde bir eğitim çalışmasında Muh... Sahir Erman K.:in de ifade ettiği gibi, aydın kafalı, M.:luğun amacına vakıf kesimlerde tanınmamızın hiçbir mahzuru yoktur. Aksine cemiyetimiz adına yararlı dahî olur. Diğer durumlarda ise, açıklama yapmamak yine cemiyetimiz adına yararlı olacaktır. KK...in, içinde bulunacakları topluluğu dikkate alarak kendilerinin karar veremeleri esas olarak benimsenmiştir.

Bir konu da M.:un, okuma ve öğrenme alışkanlığını kazanmasıdır. Çünkü bizler, sadece bir M.: değil, inisiye M.: olmak istiyorsak tek yol okumaktır. Hepimiz dış âlemin acımasız maddî manevî yorgunluğunu yakinen biliyoruz. dış âlemde bir kaos yaşanmakta, bizler hem kendi işimizle, bir yandan da ailemiz efradıyla ilgilenmek zorunda kalmaktayız. Mutlu bir aileye mensup olmanın, eşlerimizden bilinçli bir şekilde cemiyetle ilgili destek görmenin ne kadar büyük bir şans olduğunun idraki içindeyiz. Bütün bu uğraş içinde, özellikle iş hayatında fi-

len bulunan KK.:imiz, okumak konusunda sıkıntı çekebilirler. Biz hiçbir zaman işimizi ve ailemizi geri plâna bırakıp, M.:luk çalışmalarını ilk plâna alamayız. M.:luk da bizlerden böyle bir tutum asla istemez. Denge dediğimiz olgu burada da kendini gösterir ve bizlere plânlı programlı yaşam emreder. Ne kadar yoğun ve sorumluluk isteyen bir mesleğin sahibi olursak olalım, okumaya tamamen engel bir halin bulunmasını kabul etmek çok zor olacaktır. Bir aile ve çocuk sahibi olduktan sonra fakülte bitiren KK.:imiz vardır. Bu güçlüğü yenen insanoglu L.:sına devam edebilir ve iki yıllık bir dönemde bir konuşma hazırlığı yapabilir. Aslında bu davranış son derece K.:liğe yakışan bir davranıştır. Eski ve tecrübeli Üs.:larımızın yapmakta oldukları, KK.:i teşvik edici çalışmaları, mesleğin özünde bulunan Usta-Çırac ilişkisinin temelini teşkil eden ayrı bir gelenektir.

VÂDİ DIŞINDA İKEN

Geleneksel kurallarımızdan biri de, üyesi olduğumuz Muh.: L.: ile olan ilişkimize göstereceğimiz dikkattir. Bu ilişki herhangi bir nedenle vâdi dışında hatta yurt dışında bulunduğumuz andaki tutumla ilgilidir.

Tekris töreninde yeni KK.:e takip edecekleri yol gösterilmiştir. Kendilerine dünyadaki bütün M.:ların K.:imiz olduğu ve yeryüzündeki bütün M.:ların da kendilerini böyle bileceği dört yöne duyurulmak suretiyle anlatılmıştır. O halde bir K.:., nerede bulunursa bulunsun mensup olduğu evrensel K.:lik ailesinin diğer üyelerini görmek ve ellerini sıkmak ister. Fırsat bulduğumuz ilk anda diğer obediyanlardaki KK.:i tanımak içten gelen geleneksel bir dürtüdür. Bu tanışmanın usule uygun bir şekilde gerçekleşmesi için cemiyetimiz gerekli bilgi ve belgeyi bizlere vermeye hazırdır. Bu ziyareti yapmayı düşünen K.:. derecesiyle ilgili bilgileri ve anlaşmayı sağlayacak olan kelime, dokunuş ve selâm ile hattâ senelik kelimeyi hatasız şekilde bilmelidir. O K.:., bulunduğu yerde Türk Obediyanını temsil edeceği için kıyafetine de aynı özeni göstermelidir.

Vâdi dışında bulunulduğu esnada unutulmayacak önemli bir konu da, bizi merak eden KK.:imiz, Türk M.: Obediyanının ve onun otoritesi altında çalışan bir Muh.: L.:nın üyesi olduğumuzu unutmamalı, temas kurarak KK.:imize nerede bulunduğumuzu, neler yaptığımızı bildirmelidir. Bu davranış, L.:mıza ilgi ve saygıyı ifade etmesi bakımından uygun olacaktır. O esnada, bir süre yalnız kalan hemşiremizi aramak, bir yardıma ihtiyacı olup olmadığını sormak ve yardımcı olmak, bizim geleneksel görevimiz olup, hepimizde derin bir sevgi ve haz

uyandırır. Çünkü tekris olmakla yalnız cemiyete üye olduğumuzu değil, M.: ailesinin mensupları arasına girdiğimizi ancak böyle davranmakla anlarız. L.:sından ayrı kalmak zorunda bulunan K.:imiz, elbette Haz.: ile olan intizamını da ihmal etmeyecektir.

KK.: ARASINDA YARDIMLAŞMA OLGUSU VE ÖNEMİ

E.M.'a intikal eden KK.:, daha önce bu mâbetlerde çalışmış, geleneklerimiz doğrultusunda görev yapmış ve bizlere daha güzel bir çalışma ortamı sağlamak için emek vermiş, haklarını ödeyemeyeceğimiz pek değerli ve pek muazzez ustalarımızdır. Onların aziz hatıralarını daima anmak insanlık icabı olduğu gibi, bizlere, gelecek genç KK.:e aynı şekilde bırakacağımız emanetler ve gelenekler konusunda, çalışma şevk ve heyecanı verecektir. E.M.a intikal eden KK.:imiz fiilen aramızdan ayrılmasına rağmen, manen bizim ailemiz mensubu olmaya devam etmektedirler. Geride kalan kederli hemşiremize göstereceğimiz ilgi ve yakınlık bu mensup olma halinin en canlı kanıtı olacaktır. Hemşiremizi ziyaret ihmal edilmemeli, maddî manevî ne durumda olduğunun tespitiyle elden gelen yardımın yapılması için birlikte hareket edilmelidir. Yine geride kalan eğitim çağındaki yavrularımızın geleceğinin sorumluluğunu içimizde hissetmeli, bu konuda da çaba gösterilmelidir. Tekris töreninde yeni KK...e dul kesesi hakkında verilen bilgi ışığında hareket ederek, dış âlemin acımasız koşullarında şanssızlık eseri mağdur kalan KK.:imizin aile ve çocuklarına da aynı özeni göstermek, hiçbir yazılı kuralla ifade edilemeyen, pek yüce ve asil bir davranıştır. Böyle bir anda Op. M.:luktan kalma geleneklerimiz çalışmaya başlar. Meselâ, birlikte davranılmak suretiyle, meslek sahibi edilerek, topluma kazandırılan bir evlâdımızın, günün birinde şükran duygularıyla yanaklarımızdan öpmesi karşısında duyacağımız haz ve gurur, insanlığa hediye edilen bir eser karşısındaki duygu ve ruh hali olduğunda asla şüphemiz yoktur. Bu çaba, yine hiçbir yazılı kuralla sığmayan, gölgesiz bir insan davranışıdır. Ve M.:luk, işte bu duyguları en azından gönüllerinde hisseden insanların topluluğudur.

L.:NİN ÇALIŞMASI VE KK.:İN GÖREV BİLİNCİ

Bir diğer husus, Muh.: LL.:ın yaşayan canlı bir organizma olarak görülmesidir. Nasıl ki, bir organizmada tüm hayat ve fonksiyonları sağlayan merkezler ve merkezlere yardımcı birtakım organ, organel, hormon ve sinir sistemi varsa ve bunlar tam bir entegre halde bulunup, aralarında üstün bir organizasyon sağlanmışsa, bir Muh.: L.:yı da aynen böyle çalışan sosyal bir organizma, insanlık kavram ve idealinin ekibi olarak görebiliriz. LL.:da da görevleri yapan KK.:ve bu görevlere yardımcı diğer KK.: bulunmaktadır. Görevler, masonik sıranın başın-

dan sonuna kadar, diğerk KK.:in oylarıyla verdiği emirlerdir. Görevi bu şekilde almış olan her K.: böylece, bir hakkın ya da yetkinin kullanılmasından öte, verilen M...ik emrin yerine getirilmesinin idraki içinde olmalıdır. Bu inanışla çalışan KK.:e, diğerk KK.:in yardımcı olması yine geleneğimiz icabıdır. Böylece yazışmalarda, herhangi bir konuda, Haz.: ile intizamda, B.L. ile ilişkilerin sağlanmasında, görevli K.:in, matriküldeki tüm KK.: ile temas kurmasını sadece beklemek yerine, her K.:in, görevli K.:e yardımcı olması, insanlığımız ve ettiğimiz yemin gereğidir ve aynı duyguyu paylaşmanın en güzel örneklerinden biridir. Envar ve görevli her K.:, yukarıda belirtilen geleneksel düşünceyle, diğerk KK.: ile masonik üslup içerisinde ilişki kurmalı, alınan kararlar ve yapılan işlerin, L.:nın takdirini ve sempatisini kazanması yönünde çaba göstermelidir. Bu, karşılıklı bir duygusal anlaşma, karşılıklı özveri meselesidir. Bir görevin yerine getirilmesi esnasında olduğu kadar, hattâ daha önemlisi görevlerimiz sona erdikten sonra, bütün KK.:in gönüllerinde iyi hatıralar bırakmak, takdirle anılmak, özellikle envarın en başta gelen çabası olmalıdır. Unutmamak gerekir ki, görevlerin yapılması emrini veren, itimatlarını gösteren Muh.: L.:nın KK.:idir. Görev tevcihinde ise mesleğimizin geleneği şudur; Görev verilen K... bunu kabul etmek zorundadır. Çünkü görev, insanlık yararına, M.:luk ve Muh.: L.: yararına yapılmak üzere tevcih edilmektedir. Bu görevden uzak kalmayı arzu etmek, geleneklerimiz uyarınca doğru olmayacaktır. Ancak, makbul ve KK.:in de tasvibini gören ciddi bir mazeret söz konusu ise, o K.: affını isteyebilir. Bunun dışında verilen görev ki, bir emirdir, kabul edilmeli ve görev süresince L.:ya devama ve örnek bir inisiye M.: olmaya dikkat edilmelidir. İşte, bu düşüncelerle kullanılan çekiçlerin verdiği sesler, hür M.:luğun geleneksel birleştirici, adâlet ve sevgi yayan sesleri olmaya devam edecektir.

M...LUKTA AİLENİN YERİ

M.:luk âlemini yalnız üyeleriyle düşünmek kanaatimce doğru olmayacaktır. Her K.: ailesi bu camianın içindedir. Ailemizin, özel hayatımızda olduğu gibi, bu meslek içinde de etkisi pek büyüktür. Esasen daha haricinin incelenmesinde, ailenin de tanınması ve bu camiaya uygun olup olmadıklarının bilinmesinde yarar vardır. M.: olmakla sahip olduğumuz etiket, bize bu yönde de sorumluluk yüklemekte olup, sadece üye olmanın pek faydalı olamayacağını anlatır. O halde eşlerimizin de bu yoldaki mütevazî çabaları arzu edilen bir husustur. Birer çift beyaz eldivene sahip eşlerimiz, daha K.:liğe adım attığımız anda bu mesleğin âdeta mensubu olmuşlardır. K.: ailelerin tanışması, her za-

man tasvip edilen, takdirle karşılanan bir durumdur. Bizler eşlerimizi ve çocuklarımızı M.:luk âleminin dışında düşünemeyiz. Dış âlemde kuvvetli olmak ve eğer yapabiliyorsak, aldığımız nuru insanlık âlemine yaymak konusunda onlar, bizim baş yardımcılarımızdır. Üyeleriyle ve üyelerin yakınlarıyla duygu ve düşüncede tam bir beraberlik gösteren M.: obediyanı en kuvvetli ve güçlü obediyanıdır. Diğer dostlarımızı da ihmal etmeden, KK.:ve aileler birbirini tanımalı ve bu mesleğin içinde bulunmanın zevkini ve bu arada özellikle sıkıntılı günlerimizde birbirlerine destek olmanın verdiği hazzı yaşamalıdır.

M.:LUĞUN VE GELENEKLERİMİZİN OLUŞMASINDAKİ TARİHSEL TEMEL DÜŞÜNCE

İnsan ruhunun gizlenmiş, açıkça göremediğimiz, hatta hastalık adını alabilen çarpıklığı sadece kendisini veya yakın çevresini ilgilendirmesi yanısıra, bu çarpıklık, niteliğinde oluşan geniş kapsamlı bir sapma ile toplumları da etkisi altına alabilecek gücü gösterebilir. Bu çarpıklığın ilk halinde aile, iş yeri ve birçok kuruluşlardaki düzensizlik sözkonusu olmasına karşı, diğer büyük kapsamlı değişiklik, toplumlarda insanları mutluluktan, güvenden ve barış halinden daima yoksun bırakmış, insanlar bu yüzden yıllarca derin bir ızdırap içinde yaşamışlardır. Bu ızdıraplı durum (insan ruh ve davranışlarındaki çarpıklığın halen devamına rağmen) bazı kesimlerde bir ışığın belirmesine yol açmış, sessiz, mütevazî ve sebatkâr çalışmaların başlama nedeni olmuştur. Nitekim İngiltere'de Spekûlâtif M.:luğun kuruluşunun incelenmesinde, önceki yüzyıllarda İngiliz toplumundaki sosyal gelişmelerin incelenmesinin ve anlaşılmasının faydalı olacağı ifade edilmektedir. Yakın geçmişte olduğu gibi geniş kapsamlı çarpıklıklar, sonuçta daima bir sosyal patlama halinde yeni sistemlerin, görüşlerin ve kurumların kuruluşu nedeni olarak kabul edilirler. Oluşan yeni sistemin, insanlığın zararına hakların kaybolmasına, insanın insana şüpheye bakmasına ve giderek insanı insana kırdıran bir işlev kazanmasına yol açtığı da az görülmemiştir. (Nazi Almanyası) Diğer taraftan toplumları rahatsız eden bütün sosyo-ekonomik, dini ve politik gelişmeler, daima insan hak ve özgürlüklerinin yeniden tesis edilmesinin gündeme gelmesi nedeni de olmuştur. Olaya bu açıdan bakıldığında, ilgili yıllardaki hanedan-kilise çekişmesinin Avrupa'da yarattığı kaos hali, bazı kesimlerde yeni bir arayış içine girilmesi ve yeni bir insanlık değerler sisteminin kuruluşu nedeni olarak görülebilmektedir. Bu sistem, insanlar arasında K.:lik duygularının oluşturulması, sulh ve sükûnun sağlanması için, yazılı ve yazılı olmayan kurallarıyla yaşatılması düşünülen Spekûlâtif M.:luktan başka bir şey değildir. Bir kuru-

mun sadece yazılı kurallarıyla yaşayamayacağını, onun köklü bir geçmiş ve geleneklere akılcı şekilde dayandırılması ihtiyacını bilen KK.:imiz, özellikle insan ruhuna hitabeden davranışlarımıza önem vermişler, M.Ö. 3000'li yıllardaki Hermetizm'in öğretilerinden esas olarak istifade etmişlerdir. Netice olarak, bu husus ve gelenekler gözönüne alındığında Spekülâtif M.:luğu, yalnızca Operatif M.:luğun devamını gibi görmek, kanaatimce pek doğru olmayacaktır. Spekülâtif M.:luk, insanlık yararına ciddi bir ihtiyaçtan doğan, gelenekleriyle kalıcılığı sağlanmış insan davranışlarını iyi yolda kontrol eden sosyal bir reformasyon, yeni bir insan kalıbıdır. Böyle bir kalıbın, geleneklere olan ihtiyacı ve onları yaşatma çabası böylece daha iyi açıklanmış olur.

Spekülâtif M.:luğa ve onun en etkileyici unsurları olan geleneklerine, giderek daha fazla ihtiyaç duyulacak bir çağda yaşıyoruz. Çünkü 20. yüzyıl insanı çelişkilerle dolu arayışlara girmekten vazgeçmeye benzemiyor. İnsan akli aya gidebiliyor, tüketim ürünleri hızla arttırılıyor, zamanla yarışan taşıtlar yapılıyor, bilgisayarların en üstününü yapma yarışına giriliyor, diğer yandan da nükleer savaş gündeme gelip, terör bir kavram olarak dahi toplumları tehdit edebiliyor. Böyle olunca insanlar, korku ve güvensizlik içinde ruhsal değerlerden uzaklaşarak yaşam savaşı vermeye başlıyorlar. Halbuki topluma, akli selime dayalı bir ruh, sevgi ve saygıya dayalı bir şekil verilmeli en azından çaba gösterilmelidir. Amerikalı Hoca Leo Buscaglia, "eğer bir başkası ile olamıyorsak, hiç olmazsa onları kırmamayı başaramaz mıyız?" diyor. Halbuki insan, yaradılış olarak egoist ve kayıtsız bir yaşam sürmek ister. Toplu yaşamdan uzak kalamamasına karşın, bu tabiatı yine de gündemde kalır ve yine çelişkiler içine girer. Oysa insanın toplumsal bir varlık olduğu ve öyle davranmak mecburiyeti gerçeği, bir başka insan ya da insanların öğretilerine ihtiyacı olduğunu ortaya koyar. Ancak, kendi menfaatini toplumsal menfaatte ararken bazı hususlara da dikkat etmelidir. Birlikte yaşama bilincini idrak ile özverili ve hoşgörülü olmak işimizi kolaylaştırır. Dinlerin temel öğesi olan bağışlama, insan için çok zor da olsa özveri iradesiyle mümkün hale gelir. Bağışlamanın olmadığı yerde sevgi de olmaz. Sevgisiz bir toplumda oluşabilecek, insanın insansız kalması hali belki de en büyük mutsuzluğu doğurur. İnsan erdemli kişi olmaya ve çevresini de bu şekilde eğitmeye çalışmalıdır. Philon, "insanın, insan olarak en büyük görevi, ulu Tanrı'ya benzemeye çalışmasıdır." diyor. İşte kendisiyle birlikte toplumu da ideal yola çekmeye çalışan M.:Philon'un dediği gibi, maddesel dünyanın kaygılarından temizlenmiş, ruhsal değerleri anlamaya başlamış, Hermes'in, "insanlar ölümlü tanrılar, tanrılar ise ölümsüz insanlardır" tarifine uygun bir kalıp içine girmiş insan demektir.

Geleneklerimiz işte bu düşüncelerle oluşturulmuş, en ufak taviz verilmeden uygulanmış ve en eski K.:liğin, yazılı olmayan kuralları haline getirilmiştir.

GELENEKLERİMİZİN NİTELİĞİ VE YÜKLEDİĞİ GÖREV

Daha önce ifade ettiğim gibi yazılı olmayan kurallarımızı tamamen yazılı hale getirmek mümkün değildir. Kaldı ki, tek bir K.:in altından kalkamayacağı çalışma olduğu gibi, âdeta yazılı olmayan bir anayasa ya da yazılı olmayan içtihatlar konumunda olan bu konu, masonik yaşantımız boyunca bu çatı altında buldukça öğrenilen ve hatırlanan bir üslup, bir davranış biçimidir. Bu uygulamanın bir noktasında durup, hepsini yazmaya kalkışmak evreni tarif etmeye benzer. Geleneklerimizin ise, bir denge ve düzen içinde evrensel niteliğe sahip olduğu bilinmektedir. Ama daha kesinlikle bilinen bir şey varsa, o da M.:luğun, gelenekleriyle yaşadığı ve yaşayacağıdır. Bizim yapmamız gereken, En Eski ve Pek Muhterem K.:liği idrak ile anlamaya çalışmaktır.

Bu konu üzerindeki çalışmayı ancak zaman içinde anonim olarak, sürekli devam ettirmek zorundayız. Çünkü yazılı olmayan kurallarımız da, aynen yazılı kurallar ve ritüeller gibi tek bir düşüncenin ifadesi değildir. Sadece, birinin yazılı olması farkıyla, her ikisi de anonim bir çalışmanın ürünüdür. Fakat ne büyük başarıdır ki, tek kalemden ya da tek görüşten çıkmamış olmasına rağmen, üsluplarının akıcılığında ve bağlantılarda ene ufak bir kopukluk yoktur ve sanki tek bir kalemin görüşü gibi, tam bir bütünlük içindedir. Bu özellik, M.:luğun fikir ve davranışlarda sağladığı birleştirici, aynı kalıptan çıkmış gibi bütünlendirici gücünden kaynaklanır ve bu güç, âdil bir ahlâka, saygılı bir güzelliğe, aydınlık bir düşünceye ulaşmak için, ruhumuzu yıkayan, bir parlak ışıktaki sulh ve sükûn veren, fani hayatın küçük bir hücrelerinden, ebedî âlemin büyük sırrına varışı sağlayan, kısaca M.:luğa hayat veren fikir ve duyguların ritüeli diyebileceğimiz, geleneklerimizden kaynaklanır. Mevlâna'nın dediği gibi: "Herkes ayın ışığını kendi penceresinin büyüklüğüne göre alır" felsefesinden hareketle, penceremizi büyük tutmaya çaba göstererek bu kaynağı iyi anlamaya çalışmalıyız. Bu itibarla, yapılacak anonim çalışmaların asıl amacı, yazılı olmayan kural ve geleneklerimizi somut hale getirmekten çok, onları KK...in iç dünyalarında hissetmesini, ruhları ölümsüzlüğe götüren dünya sınavında, iyiyi, doğruyu ve güzeli arayarak hakikate ulaşmalarını sağlamak olmalıdır.

Bizler mâbede devamla geleneklerimizi anladığımız ölçüde inisiye olabilir ve onun kazandırdığı duygu ve düşüncelerle bu mesleğin biçimi-

ne girer, öylece yoğrulur, canlanırsınız ve giderek de mesleği önce temesül sonra da temsil edebiliriz. Bu kalıba giriş, geleneklerimizin sağladığı, kendi nefsimizi tanımak ve tekâmül ile mümkündür. Sanatı iyi anlayan bir M.: şahsî menfaatini müşterek menfaatte arar ve tek başına istediğini yaparak yaşamayı değil, insanca yaşamayı amaçlar. Bu kuralların öyle etkili bir üslûbu vardır ki, her K.:in, görev yüklemeyen hakkın efendiyi; hak tanımayan görevin ise, köle yaratacağı inancını sahiplenmesini sağlar. Bu kurallara uymaya göstereceğimiz dikkat son derece önemli olup, Muh.: Sahir Erman K.:in dediği gibi, saldırılar karşısında birgün sanık sandalyesine oturduğumuzda, bizden sonra gelecek M.:lardan olası bir savcının "sanık ayağa kalk" diyebilmesini önleyecektir. Geleneklerimiz bizi yine yazının başındaki ham taşın seçimine götürüyor, çünkü herşey orada düğümleniyor. Ama yine de geleneklerimizin kazandırdığı kuvvetten destek alarak düşünüyor, teselli buluyor ve diyoruz ki;

Şartlar ne olursa olsun, mesleğimiz geleneklerini uygular ve yaşatırsak, çölde kayaların içinde çiçek açan, tabiatın her türlü koşullarına rağmen yaşamayı ve ayakta kalmayı beceren, fakat bu savaştan galip çıkmanın bedeli olarak diken ve zehir dolu olan Sarı Sabır Çiçeği gibi bizler de , her türlü saldırıya karşı koyacak gücü bulabiliriz. O zaman dahi bizi anlamayanlar, kendilerine göre dikenimiz ve zehirimiz gibi sayılabilecek olan geleneklerimizi, sebat ve sabrımızı göreceklerdir. Bu tutum ise, geleneklerimizi temessül etmiş tam bir inisiye M.:un davranışından başka bir şey değildir.

Gelenekler konusunda yazmaya başlamadan önce, diyebilirim ki, metnin tamamı meslekte bulunduğum süre içinde Muh.: L.:mda ve diğer K.: LL.:da gördüklerim ve dinlediklerim ile Muh.: Abdurrahman Erginsoy, Mu.: Aziz Çöl, Muh.: Bedrettin Güven (E.M.), Nusret Oral (E.M.), Muh.: Atalay Tarlabaşı Üs.:ların bana feyiz veren masonik sohbetleri ve B. Üs. En Muh.: Can Arpaç, Muh.: Sahir Erman ve Yılmaz Karakoyunlu Üs.:ların bazı yazılarındaki çok anlamlı ifadeleri sayesinde, konunun ismine de uygun şekilde yani yazılı olmayan kaynaklar konumunda zihnimde belirmişti. Bütün yapılan, daha önce bana verilen duygu ve düşüncelerin, penceremin büyüklüğü oranında alabildiğim kadarının, yazılı hale getirilmiş olmasıdır. Yazı, bu konuda bilâhare yapılacak çalışmaların mütevazî bir başlangıcı sayılır, KK.:i zaman zaman düşünceye sevk edebilirse amacına ulaşmış olacaktır.

İnsan bazen uzun uzun yazdıktan sonra, öyle bir sözle karşı karşıya kalıyor ki, bütün yazılanlar o tek sözde ifadesini buluyor ve insan daha da etki altında kalabiliyor. İşte geleneklerimizin ortaya koyduğu kalıp:

HOMO RES SACRA HOMİNİ (Kutsal bir varlıktır, insan için, insan)

En eski ve Pek Muhterem K.:liğin sevgi ve saygısıyla hepinizi selâmlıyorum, Aziz Kardeşlerim.

GÖNÜL

Nezih RONA

Gönül sözcüğü, hece sadeliği ve fonetik ahengi ile olduğu kadar, içerdiği geniş anlam yelpazesi ile de eşsiz bir sözcüktür. Kaynağı Orta Asya'da Tanrı Dağları eteklerine kadar uzanan bu katıksız Türkçe sözcük, yüzyıllar süresince, Türk lehçelerinde uygulanan değişik alfabelerin transkripsiyonları neticesi gong, köng, köngül derken Anadolu lehçesinde lâtın harfleri ile gönül olarak ortaya çıkmıştır.

Batı dilleri lûgat kitaplarında gönül'ün karşılığı olarak kalp, sevgi, merhamet vs. gibi ifadeler

verilirken uzun uzun izahlar yapılmakta. Ne yazık ki, hepsi de onun gerçek içeriğinden uzak kalmaktadır.

Gönül, eski Türklerde adetâ varlığın merkezi gibi bir anlamda bilinmiş ve kullanılmıştır. Orhun Yazıtları dahil, bilinen bütün kaynaklarda bu hal kolayca görülmektedir. Türklerin islâmiyete yeni girdikleri zamanlarda, orijinal Türk anlayış ve görüşlerinin kaybolmadığı, bozulmadığı bir coğrafyada, Karahanlılar zamanında Balasagun'lu Yusuf Has Hâcib **'in Kutadgu

Bilig adlı yapıtına (1069) girişte: "Tanrı seçti, yarattı ve gönülü aydınlattı; gönlümü iman içinde doğru yol üzerinde tuttu" diyerek, Tanrı nimetleri arasında evvelâ gönül'ü zikretmiştir: "Gönül, göz, akıl, zekâ ve bilgi verdi dilimi açtı ve bana ifade kudreti ihsan etti". Şair yapıtında, eski Türk toplumunun dört temel değerini sembolik kişilik haline getirerek, töre gereğince kut kazanma bilgisi vermektedir. Töre ile birlikte diğer kavramları da işleyerek sosyal yaşam'a geçişlerinin yollarını göstermiştir. Konunun aydınlatılmasındaki aşamalar insan, akıl, hikmet, irfan, kut ve töre seyri içinde ele alınmıştır. Hikmet, töre'de en önemli öğedir. Akıl ve bilgidен üstündür. Hikmet sahibi kişi yavaş yavaş kutlanmakta ve zamanla kut kaynağı olmaktadır. Hikmetin kaynağı gönlüdür, bu da ancak nefis'in ıslahı ile ortaya çıkmaktadır. Kutadgu Bilig'de "İnsan gönülle hareket etmelidir" fikri hakimdir. "Bazı işler vardır ki, insanlara danışmak lâzımdır; fakat neticede gönül tarafından uygun görülen işi yapmalıdır" önce gönlüne danış, sonra başkalarına, eğer gönlüne yatmıyorsa o işe girme deyişleri hem danışma, hem de gönlün değerine açıklık getirmektedir.

Kutadgu Bilig'de bilginin kaynağı, kökeni yahut cevheri de gönlüle kıyas edilmektedir. Bu düşünce "İnsan gönlü, dibi olmayan bir deniz gibidir, bilgi onun dibindeki inciye benzer, çıkar-

madıkça işe yaramaz." sözleri ile anlatılmaktadır ki, Akıllı Hikmet'in Gönül karşısındaki fonksiyonuna açıklık kazandırmaktadır. Balasagunlu Yusuf, yapıtının bir beyitinde şöyle diyor: "Gönülsüz insan, yalnız bir şekil ve kalıptan ibarettir; gönülsüz insan, bilge adını kaybeder." Demek ki Bilgelik'in ilk şartı gönül sahibi olmaktır ve gerçek gönül sahipleri bilge kişilerdir.

Kutadgu Bilig, Türklerin, İslâmiyet'i kabul ettiklerinden 58 yıl sonra kaleme aldığı ilk belli başlı yapıtı olduğuna göre, onun kaynaklarını, ilk büyük Müslüman filozoflarda ve onlara fikir ve görüş aktarmış olan Batılı düşünürlerde, yani Eflâtun'la Aristo'da aramak gerekir.

İslâm felsefesinin babası sayılan Kûfe'li El-Kindî, tutarlı bir sistem kuramamış ve onun Eflâtun'la Aristo'nun görüşlerini İslâmlıkla bağdaştırma deneyi, Müslüman filozoflarca kabul edilmemiştir. Aynı konuyu Farab Türklerinden büyük filozof Farabî (870-950) ele almış, istenilen bireşimde başarılı olmuş ve bunun devamını büyük Türk filozofu İbni-Sina'ya (980-1037) aktarmıştır.

Alman Türkoloji bilimcisi Dr. Otto Alberts'in 1901 yılında yayınladığı araştırmalarında, Yusuf Has Hâcib'in İbni Sina'nın bir öğrencisi olduğunu ve bunu kanıtlamak için vermiş olduğu ör-

nekler arasında "Tanrı'nın bu Evrenin yapıcısı olduğu" düşüncesini saymaktadır. Bu tarif, Aristo'nun Tanrı'yı yaratıcı olmaktan ziyade yapıcı, bir sanat yapıtı meydana getiren Mimar-Tanrı tarifine uymaktadır. Elbette, Farabî'nin rahlesinde yetişmiş İbni Sina'nın bir öğrencisi olan Balasagunlu Yusuf, başka biçimde düşünemezdi.

Görüldüğü üzere, Yusuf Has Hâcib'in "Mimar-Tanrı" kavramı, Hür ve Kabul Edilmiş Masonluğun temelini teşkil eden Tanrı'nın "Evrenin Ulu Mimarı" tarifine, Aristo'nun Yapıcı-Tanrı kavramından daha ziyade uymaktadır.

Aynı çağlarda, Batı Türkistan'da dünyaya gelmiş büyük Türk düşünürü ve Mutasavvıfı ve İbni Sina'nın diğer bir öğrencisi olan Ahmet Yesevî, Taşkent ve Siri-Derya yöresinde, Seyhun'un ötesinde Bozkırlarda yaşayan Türklere ve Horasan'daki yerli halka Tasavvufun esaslarını, Şeriat hükümlerine ve Tarikatının adap ve erkânını öğretmiştir. İslâmiyeti, Türklere kendi akidelerine uygun bir şekilde sevdirmek ve öğretmek, başlıca gayesi olmuştur. Öğretilerinde, sade bir dil ile Halk Edebiyatından alınma şekillerle hece vezninde manzumeler söylemiş; Hikmet adı verilen bu manzumeleri, ayrıca "Derviş"leri vasıtası ile en uzak Türk Topuluklarına "Diyar-ı

Rum"a (Anadolu)'ya ulaştırmıştır.

Böylece, Ahmet Yesevî, Türklerin ilk düşünce akidesi olan Şamanizmi, İslâmî akidelerle mezcederek Türk-İslâm Tasavvufunun kurucusu olmuştur. "Horasan Erenleri" diye tanınan Mevlâna Celâleddin-i Rumî, Hacı Bektaş-ı Velî ve Ahî Evren gibi müritleri Anadolu'da yerleşerek bilim, sanat ve tasavvuf hareketlerini kuvvetlendirmişlerdir. Bunlardan özellikle Türk-İslâm tefekkürü Mevlevilik, Anadolu'da taassup ve dogmatizmin amansız önleyicisi olmuş, insan moraline yönelişte Tolerans ve Tolerantizm'in en asil ifadesine ulaşmış ve Batı âlemine bunun en şaheser örneklerini vermiştir.

Türk benliğinin bir parçası olan ve ondan asla ayrılmayan hatta onun adeta bir ikincisi olarak kabul edilen Gönül bayrağı, Tanrı Dağları eteklerinden başlayarak, yüzyıllar boyunca elden ele geçirilmiş ve nihayet Anadolu'ya taşınmıştır.

Horasan Erenleri'nin yetiştirdikleri kimseler arasında, Anadolu Gönül Zinciri'nin güçlü baklalarından Büyük Halk Ozanımız Yunus Emre bir şiirinde, Gönülün kendini Dost'una (Tasavvuf dilinde Tanrı) kaptırdığından şikâyetle, bakınız ondan nasıl yakınıyor:

Nidem ben bu gönül ile, benim ile bir dem durmaz
Maşuk yüzün gördü meğer, öğütlerim öğüt almaz.

Tanrı için ey uslular, gönlüm bana aliverin
Vardı buluştu Dost ile, geri bana boyun vermez.

Bunun gibi gönül ile, nice dirlik edebilem
Bıraktı yabana beni, bir gün gelip halim sormaz.

Gönül bana yoldaş iken, zühd-ü taât kılaridim
Yıkıldı bu tertiplerim, gönülsüzüm elim ermez.

Gönül içeri Dost ile, ben kapıda feryâd ile
Bin yıl zarı kılar isem, uşbu kimdir deyu sormaz

Gönlüm dahi, canım dahi, elbir etti şol ikisi
Yüz bin Yunus'tan feragat, Dost yüzünden göz ayırmaz

Masonlukta rehber olarak Aklı Hikmet alınır. Türk-İslâm tari-
katlarında da rehber Aklı Hikmet'tir. Yalnız bir şart ile; eğer Gö-
nül onu onaylıyor ise. Kanımızca, bu da, aralarındaki en önemli
farklardan birini teşkil etmektedir.

** *Has Hâcib = Baş Mabeyinci, Ing. High Chamberlain, Fr. Grand Chambellan, Al. Oberhofmarschall. Arapça olan bu san'ın Uygur Türkçesi Tayanu'dur.*

Gerçek Varlığın Tanınması

KENDİNİ BİLMEK

(Psikanaliz ve Raja Yoga)

Özkan ARAS

Beni bu çalışmaya yönelten en büyük etken, "**KENDİNİ BİL**" sözcüğü oldu. Bu Sözcük ki, yüzyıllardan beri özlü ve anlamlı içeriğini korumaktadır; yeterli olmasa bile, anlayabildiğim kadarıyla bizler için, aradığımız tüm çözümlerin kaynağı, yine kendimizde bulacağımızın yalın bir uyarısı olmaktadır.

Kendimizi bilelim, fakat nasıl?.. Kendimiz hakkında bilgilerimiz çok sınırlı. Hele ruhsal yönümüzün bilinip kavranması ise, daha da zor.

İnsanın ruhsal yönünün ele alınmasının, Batı dünyasında yüz yılı pek aşmadığını görmekteyiz. Törelere, inançların ve dinsel otoritenin etrafına koza ördüğü insanın iç dünyası bu yüzden pek incelenmemiştir. İnsanın bu yönüne Batı dünyasında ilk neşteri atanın Freud olduğunu biliyoruz. O, insan bilincini, davranış nedenlerini ele aldığında yer yerinden oynamıştı. Hele libido savı, Odiplus ve Electra Kompleksleri o dönemin insanını şaşkına çevirirken, birçok bağınaz otorite kurumlarının da şimşeklerini üzerine çekmişti. O güne kadar bu konulara hiç kimse bu denli parmak basmadığı için uzun yıllar onun bu ileri sürdü-

gü düşünceler, pek fazla irdelenmeden kabul görmüştür. Doğal olarak tez'e karşı bir antitez oluşturulmazsa, ne yazık ki tezde büyük çelişkiler olsa bile, doğru gibi kabul görür. Tabii ki bu, bilimsellikten uzak bir görüş biçimidir. Bu nedenle, ilk çatlaklar, Adler ve Jung'da ortaya çıktı. Adler, bireysel psikoloji olarak, istenç gücünü; Jung ise, bu iki görüşü de çelişkili bularak, analitik psikoloji diye bilinen kendi teori ve pratiğini geliştirdi. Erich Fromm ve Wilhelm Reich da, Freud'u temel alarak daha değişik kuramlar geliştirdiler.

Her şeye karşın bugün bile adı en çok anılan Freud, Psikanaliz'in isim ve anlam babasıdır. Onun Libido, Odiplus ve Electra tezleri, yeni yaklaşımlarla çürütülmeye çalışılsa da, yine de bir tabu olan cinselliği ve onun insan yaşamında ne denli önemli bir yer tuttuğunu dile getirmesi, bir devrim niteliğindedir. Cinsellik, bilinç ve davranış biçimlerinin incelenmesi, insanı çözümleme önemlidir. Fakat insanı tanıma yönünün çok küçük bir bölümüdür. En büyük gizem bilinçaltıdır. Ancak bilinçaltının derinlikleri uzay kadar bilinmezliklerle doludur.

Bu konuda Batılı ruhbilim uzmanlarının halâ elyordamıyla ilerlemelerindeki ana neden, alışagelmış, kalıplaşmış, mantık ve akıl çemberini kıramamalarından doğmaktadır. Çünkü sınırlı bir akılla sınırsızlık kavranamaz. Mantık çemberini kırmak ve akılı aşmak bilinçaltının yollarını açabilir. Uzakdoğu ise, binlerce yıldır evreni, yaşamı, bilinci, bilinçaltını ve cinselliği kavramak için birçok yoga metodu geliştirmiştir. Bu bilgiler, yıllar boyu uzun yollar aşarak birçok uygarlığı etkilemiştir.

Bu etkileşimlerin derin izleri, felsefe olarak Schopenhauer ve Nietzsche'de; Psikoloji olarak da Jung ve Erich Fromm'da görülür. Jung, 1930 yılında Çin felsefe araştırmacısı Richard Wilhelm ile birlikte yazdığı "**Altın Çiçeğin Sırrı**" (Çin Yogası) adlı kitapta, **Yin-Yang "Karşıtların Birliği"** düşüncesinin derinlemesine incelenmesidir. Konuya açıklık getireceği için Jung'un "**Bilinç ve Bilinçaltının İşleri**" ile bir Jung araştırmacısı olan Frieda Fordham'ın "**Jung Psikolojisinin Ana Hatları**" adlı yapıtından bir kaç alıntı, düşüncelerini bize ışık tutacaktır.

"Tüm bilgilerin dış dünyasının basit çözümlemesiyle elde edileceğine yönlendirilmişiz. Fakat bugün kesinlikle biliyoruz ki, bilinçaltının yoğun bir içeriği vardır ve bu içerik bilinç'e çıkarılabilirse, engin bir bilgi artışı elde edilir." (B.B. İşleri S.34).

* *Altın Çiçeğin Sırrı: Ölümsüz Ruh*

* *Jung ayrıca Alman Hintolog Zimmer'le de "Der Weg Zum Selbst" adlı kitapta çalışmalarını topladı.*

"Bilinçaltı kişileşebilseydi, erkekle-kadın, yaşlı ile genç, doğumla ölüm sınırında yaşayan bütünsel bir canlının çizgilerini taşır, hemen hemen ölümsüzlüğe yakın bir biçimde bir, iki milyon yıllık insan deneyimleriyle dopdolu olurdu." (S.35-36).

"Bilinçaltı devirden devire kalıt yoluyla geçen işlevsel bir düzen olduğundan her zaman var oldu. Bilinç, bilinçaltı ruhun gecikmiş bir filizidir." (S.36).

"Öz, bütünlüğün merkezidir. Çünkü o, erkek ve kadındaki, bilinç ve bilinçdışındaki, iyi ve kötüdeki, erkek ve dışideki tüm zıtlaşan öğeleri birleştiren ve bu şekilde onların biçimini değiştiren bir işlevdir. Ona ulaşmak için, kişinin doğasındaki akılcı olmayan, karmaşık olduğu kadar aşağılık olan yönlerin de kabul edilmesi gerekir. Bu aşamaya büyük çaba harcamasızın olgun bir insan tarafından ulaşılamaz. Batılı Kafa, Doğu'lunun tersine, paradoksları kolaylıkla hoşgörmediğinden, bu süreç acı çekmeyi gerektirir. Hindu için en yüceden en basite kadar her şey "ÖZ'dedir" (Atman) (Jung Psiko.S.85).

Bütün Uzakdoğu düşüncelerinin etkisine karşın Friede Fordham şöyle diyor:

"Doğu düşüncesiyle olan teması Jung'a bilinçdışının birçok gizli yönlerini aydınlatmış ve onun "ÖZ" Kavramını, "Altın Çiçeğin Sırrı" adlı kitabında formüle etmesine yol açmıştır. Ancak Jung, bize herhangi bir biçimde Doğu'yu taklit etmememizi önermektedir. Bu şekilde davranmak, her gün gece elbisesi ile dolaşmak gibi gülüç olur." der.

Bu yaklaşım, aynı zamanda biz batı'yı taklit edenler için de geçerli bir uyarıdır.

Jung, her şeye karşın şu düşünceleri öne sürmekten kendini alıkoyamaz:

"Bütün olmuş insan, bir bireydir, fakat bireysel değildir. Bireysel olmak, sık sık başkalarına rağmen farklı davranışlar getiren veya egoist biçimde davrananlar için kullanılan "Ego Merkezli" olmak, demektir. Bireyleşmeyi sağlamış kişi ise, kendi özgün kişiliğinin farkında olmasıyla ve bilinçdışı kabulenişiyle, tüm canlılarla, hatta inorganik madde ve evrenle olan kardeşliğini gerçekleştirmiştir." (S.107).

Uzakdoğu düşüncesinin etkisini Erich Fromm'da da görebiliriz. Psikanaliz ve Zen Budizm adlı yapıtının ön sözünde "**Zen Budizmle ilgili edebiyatla tanışıklığım vardı. Gene de toplantının üzerimde yaptığı uyarıcı etki ve konu üzerinde sonradan da düşünmemi sürdürmüş olmam görüşlerimde değişmelere ve önemli gelişmelere yol açtı. Bu sözlerimle yalnızca Zen konusundaki anlayış değişimi değil, ama aynı zamanda bilinçdışını oluşturan şeylerin neler olduğu, bilinçdışının bilince dönüştürülmesi ve psikanalizle ilgili görüşlerimde olan değişimi de anlatmak istiyorum.**" (1957) derken bu etkileşimin ne denli güçlü ve köklü olduğunu açıkça vurgulamış oluyor.

Freud'da bu etkilenişi göremiyoruz: "**Onun insanı, anlama ve yargı yeteneği arasında ikiye bölünmüş olarak görülür. Yine ona göre insanları kardeşçe sevmekse gerçeğe uymayan, olmayacak bir iktedir. Gizemci yanı ise, çocukluk dönemi özseverliğine (Narcisim) gerileme isteği olarak değerlendirir.**" (P. ve Zen Budizm S.22-23).

Erich Fromm'un da katılmadığı bu yaklaşım, Freud'a özgü, fazla derinliğe inmeden ileri sürülmüş bir görüştür. Nitekim bu sorumsuz görüşleri, etrafındaki çalışma arkadaşlarını ondan uzaklaştıracaktır. Bu nedenlerle görüyoruz ki, zamanın akışı içinde Freud'un kavramları sarsıntı geçiriyor. Epistemolog (Bilgi kuramcısı) Karl Popper: "**Yanlışlığı kanıtlanmayan bir önermenin doğru kabul edilmesi tehlikesi vardır**" uyarısında bulunarak, "**Freudculuk ve Psikanaliz bilim değildir, demektir. Çünkü bir disiplinin bilimsel sayılabilmesi için «reddedilebilir» fakat «reddedilmemiş» olması gerekir.**" (Bil.Tek.Ekim 1991)

Bu durum, fazla irdelenmeden, ileri sürülen savların kaçınılmaz acı sonunu da gözler önüne sermekle, bizlere uyarı niteliğindedir. Aynı zamanda son yüzyılda Batı'dan gelen herşeyin doğru, iyi ve rasyonel olur düşüncesine kapılan bizlere pahalıya mal olan bir derstir.

Buna en güzel bir örnek de "**Budistler ruhsal hâlin şartlı ilişkilerinin incelenmesi için 404. 948. 533.248 soru saptamışlardır. Bu değer, Batı'da on soru ve beş seçenikle mutluluk derecesini saptamak veya sekiz sözcüğe verdiği cevaptan hastanın bunalmı kaynağını bulmakla karşılaştırılırsa, işin ciddiyet derecesi ortaya çıkar.**" Bu görüşleri tartışmaya açık bırakarak, Uzakdoğu Psikanalizmi olan Raja Yoga ile tanışmadan önce yoga felsefesi ve tarihine kısaca bir göz atalım.

Yoga, Hindistan'da gelişmiş çok eski bir uygulamadır. Ana amacı bireyin insan olarak kendisinde olan gücü ve ruhsal bilinci kavramasıdır. Sözcük anlamı Sanskritçe "**boyunduruk**" anlamındadır. Genel felsefi de evrendeki canlı cansız her şeyin birbirine bağımlı olmasıdır.

Yoga'nın kökenleri M.Ö. 3000 yılına kadar dayanır. Bulgular arasında yazısı okunamayan yoga figürleri görülmüştür. Yoga'nın mitolojik kurucusunun "**Shiva**" olduğu görülmektedir. Yoga'dan ilk olarak VE-DA'lar söz etmektedir. Katha Upanişat'da "**Beş duyunun ve kafanın işlevleri durdurulunca, mantık susar ve sonra üstün yol başlar.**" ifadesi ile yoganın neler başarabileceği belirtilmektedir.

Birçok yoga türü vardır. Bunlardan en önemlileri şunlardır:

İnana yoga : Bilgi ve bilgelik

Karma yoga : Eylem

Bhakti yoga : Sevgi ve bağlılık

Hatha yoga : Fiziksel eksersiz

Raja yoga : Zihin ve isteme yetisinin kontrol edilmesiyle ilgili.

Batı'da yoga daha çok psikoterapik bir tarzda uygulanır. Bilimsel yönüyle yoga ise, çok daha ilginçtir. Atomların içinde taneciklerin katı olmadığı ve elektromanyetik hareket dalgalarından oluştuğu ileri sürülmektedir. Madde, bir enerji türüdür. Samkhya felsefesinin temeli, maddenin ne yaratabileceği ne de ortadan kaldırılabilceği düşüncesi ni oluşturur. Organik ve inorganik şekiller, ana unsurların sürekli değişmeleriyle ortaya çıkar. Bunların yanında yoganın fizyolojik olgulara nabız, kan basıncı, iç organların salgı bezleri çalışmalarının kontrolünü ele alma gücü olduğu kanıtlanmaktadır.

Konumuz olan Raja Yoga'ya dönersek 1905 yılında İngiltere'de yoga RAMACHARAKA'nın Raja Yoga'nın esaslarını açıklayan ve oniki bölümde yapılan konferansların kitaplaşmış metninden özetlenmiştir.

Raja Yoga, özetle insanın "gerçek varlığını" tanıması ve onu beden ve zihnin bütün bölgelerine egemen kılmayı temel alır. Raja Yoga, aynı zamanda içimizde "Tanrısal" gücü tanımamızı ve onun içimizdeki ve dışımızdaki dünyaya efendilik etmesini sağlar. En önemlisi bireyin dış dünyaya saldırmadan önce içindeki dünyaya egemen olmanın önemini vurgular. Önce bireyin kendi özvarlığını, "BEN"ini tanımasını ister. "BEN" in kavranması sonucu birey bedenini ve zihnini beceri ile kullanmasını başarır.

İşte, bu nedenle Raja Yoga insanı Tanrısal sevgi, Tanrısal güç, Tanrısal bilgelikle dolu ve "Tanrısal alevin bir kıvılcımı olarak görür".

Bu görüşler yüzlerce yıl sonra hepimizin çok iyi tanıdığı "**Tasavvuf Felsefe'sinin**" temelini oluşturacaktır. O nedenle bizlere bu konu pek yabancı gelmemekte ve özü (Atmanı) kavramamız kolaylaşmaktadır.

Ortadoğu ve Batı'nın insanı ele alış yönü trajik bir olgudur. Tanrının buyruklarına karşı gelmiş, Adem ve Havva, cennetten kovularak yaşamı zorluklarla dolu bir dünyaya atılmışlardır. Her ikisi de, öncelikle Havva, suçlu, günahkârdır ve bütün onlardan türeyen insanoğulları, aynı günahın mirasçılarıdır. Bu suçluluk ve günah işleme duygusunun onların beyinlerine ikibin yıldır kazınmış olduğunu görüyoruz.

Halbuki Uzakdoğu, insanı yüceltir ve özünde Tanrısal bir özdeşlik bulur. Kul olan burada efendidir. Bir moral güçtür. Batı dünyasında, Uzakdoğu felsefelerine artan ilginin kaynağı insana verilen bu değer olduğu kadar, son bilimsel bulgularında bu felsefeyi doğrulayan birçok noktanın bulunmasındandır.

Daha önce belirttiğimiz gibi oniki bölümde açıklanan Raja Yoga aşamalarının başlıklarını ele alalım:

*Ben,
Benliğin zihinsel araçları,
Varlığın geliştirilmesi,
Zihinsel denetim,
Dikkatin araştırılması,
Algıamanın genişletilmesi,
Bilincin gelişmesi,
Zihnin alt ve üst bölgeleri,
Zihnin düzeyleri,
Bilinçaltının kullanılması,
Bilinçaltı ile karakterin inşası,
Bilinçaltı etkiler.*

BEN'in ve Bilincin gelişmesi bölümleri konuya yeterli açıklama getireceği düşüncesiyle diğer aşamaları, merak edenlere bırakıyoruz.

Yoga ustaları ilk aşamanın ana düşüncelerini şöyle açıklar: "Evrenin en üstün zekâsı **Mutlak**, insan dediğimiz ve bu gezegenin en üstün varlığında kendini gösterir. **MUTLAK**, Evrende uzak dünyalar, güneşler ve gezegenlerde sonsuz sayıda hayat biçimlerinde de kendini göstermiştir. Bu hayat biçimlerinin çoğu, bu gezegendeki bizler tarafından bilinmemektedir ve ortalama bir insan akli ile kavranamaz."

İnsan, dışındaki evreni çözmeden önce, içindeki Evrene, kendi ege menlik alanına hükmetmelidir. Bunu başardıktan sonra bilgi sofrasından kırıntılar dilenen bir köleden çok, sırlarını isteyen bir efendi olarak, dışındaki âlemin bilgilerini kazanmak için ilerlemelidir. Herkes için en gerekli bilgi, kendisine ait bilgilerdir.

MUTLAK'ın bu gezegende en üstün görünümü insan, olağanüstü biçimde düzenlenmiş bir varlıktır. Bunu ortalama bir kimse bile gerçek doğanın bir parçası olarak anlar.

İnsan fiziksel, ruhsal ve zihinsel oluşumu içinde en üstün ve en düşük düzeydeki hayatı içinde bulur. İnsanda bulunan yeteneklere ek, henüz gizli halde duran daha yüksek yetenekler bulunur. Bu gizli yetenekler, gelişmenin belirli aşamasından sonra ortaya çıkabilir.

Bundan başka insanda irade vardır. Benliğin bu kudretinin **MUTLAK**'TAN doğma hakkı oluşu, Yoga felsefesini bilmeyenler tarafından güç anlaşılır.

Fakat, bu zihinsel ve fiziksel şeyler insanın kendisi değildir. İnsan, kendisine ait olan, bu âlet ve cihazları, kontrole, yönetmeye ve onlara efendilik etmeye muktedir olmadan önce kendisinin ne olduğu gerçeğini anlamaya başlamak zorundadır. **BEN** ile **BEN OLMAYANI** ayırt edebilmelidir.

Yoga ustaları **MUTLAK** insan özdeşliğinin yanlış anlaşılması için şu uyarıyı yaparlar:

Temel fikir "Herşeyin Birliği"dir. Bu büyük gerçeğin bilinçte uyandırılması, anlaşılması ana amaçtır. Fakat şunu adayın zihnine iyice yerleştirelim ki, ona **MUTLAK** olduğunu öğretmiyoruz. "**BEN TANRIYIM**" inancı telkin etmiyoruz. Gerçek bir varlıksınız, **TANRI**'nın kendisi değilsiniz, fakat **MUTLAK**'ın mirasçısıdır.

"İNSANIN GERÇEK VARLIĞI KUTSAL ATEŞTEN GÖNDERİLMİŞ TANRISAL KIVILCIMDIR" O, Tanrısız ana babanın çocuğudur, ölümsüzdür. Ebedidir. Yıkılmazdır ve yenilmezdir.

Fakat içinde gizli ve potansiyel niteliklerinden bazen habersizdir ve kendisini bilmez. Onda gerçek tabiatın bilgisi geliştiğinde ve uyandı-ğında, niteliğini ve **MUTLAK**'ın kendine ne verdiğini anlar. Gerçek kişiliği uyanmaya başladığında, ona ek durumdaki şeyleri, yarı uyanık halinde iken kendisinin varlığı diye kabul ettiği şeyleri bir tarafa bırakır. Bundan kurtulduktan sonra en sonunda **BEN OLMAYANLARI** tamamen terk eder, onların tutsaklığından kurtulur. Sonra terk ettiği ilâvelere döner ve **ONLARI KULLANIR**.

GERÇEK KİŞİLİK NEDİR?

İlkel hayvanlar, "BEN" hissine sahip değildir. Dış dünyanın, isteklerin, hayvansal arzu ve hislerinin bilincine varmışlardır. Fakat bilinçleri, kendilerini bilme aşamasına erişmemiştir. Kendilerini ayrı bir varlık gibi düşünemezler ve düşüncelerini yansıtamazlar. Tanrısal Kıvılcımın, benliğin, gerçek kişiliğin bilincine varmamışlardır. Tanrısal Kıvılcım, ilkel hayat biçimlerinde hatta insan hayatının ilkel şekillerinde dahi, varlığını, özünde vardır. Fakat ışığını kapatan birçok kılıfla gizlidir. Vahşinin zihninde uyur ve Vahşi uyandığında ışığını dışarı vermeye başlar. Siz de BEN'in ışıklarının, onu örtenleri delerek çıkması, zorlu çabayı gerektirir. Gerçek kişilik, uykusundan uyandığında, rüyaları kaybolur ve dünyayı olduğu gibi, kendi rüyalarının saptırılmış görüntüleri gibi değil, gerçek içinde görmeye başlar.

Vahşi ve Barbarlar, BEN bilincine çok az ölçüde varmışlardır. Bilinç yönünden hayvanlardan biraz daha yukarıdadırlar. Onlar BEN'i hemen hemen bedenlerinin istekleri, iştahlarının tatmini, hislerinin memnun edilmesi, kişisel rahatlıklarının güvenliğe alınması, şehvetlerinin açıklanması ve vahşi kuvvetlerinin bilincidir. Bu duruma yalnız vahşilerde değil, uygar insanlar arasında da bu aşamada birçok kişide rastlıyoruz. Onlar düşünme güçlerini bedenlerinin isteklerini ve arzularının tatmininde kullanırlar. Gerçekte bunlar (iç güdü) kademesinde yaşırlar.

Adayımız başlangıçta, yani saf zihinsel düzeyden ruhsal düzeye geçtiğinde BEN'in gerçek kişiliğinin beden ve zihinden üstünlüğünü, her ikisinin de BEN tarafından bir âlet ve cihaz gibi kullanıldığını anlar. Bu bilgiye saf mantıkla gelinmez. Bununla beraber zihin böyle gayretleri kavramak ve konuyu anlamakta yardım için gereklidir. Yoga ustaları da bunu kullanır. Ancak gerçek bilgi, bilinçlenmenin özel bir şekli gibi gelir. Aday gerçek BEN'den haberdar olur. Bu bilinçlenmeye ulaştığında aday başlangıç (Müptedi) derecesindedir. İkinci derece bilinçlenmeye geçtiğinde ve BÜTÜN ile ilişkisini anlamakta, ilerlemeye başladığında diğer bir deyimle varlığın genişlediğinin belirtilerini görmeye başladığında, "USTALIK" yoluna girer.

İnsan kendisinden ötedeki bir etkiyi kullanmayı ümit etmeden önce kendisinin efendisi haline gelmelidir. Gelişme ve kudrete giden özel bir yol yoktur. Her adım sırası gelince atılmalıdır. Her aday kendisi ve kendi gayreti ile yükselmek zorundadır. Fakat ona zor yerlerden geçerken, daha önce bu yolu aşmış bir öğretmen yardım etmelidir.

Kendinizi meditasyon haline getiriniz. **KENDİNİZİ GERÇEK BEN**liğinizi bedenden bağımsız bir varlık gibi fakat bedeni de bir âlet

ve bir örtü gibi kullandığınızı, vücudunuzu bir elbise gibi çıkarabileceğinizi düşününüz.

Bedeninizi terk ettiğiniz halde aynı BEN olduğunuzu anlayınız. Bunu yaptığınızı tasarlayınız ve bedeninize yukarıdan bakınız. Vücudunuzu kimliğinize etki etmeksizin terk edebileceğiniz bir kabuk gibi düşününüz. Onu avantajlı şekilde kullanınız. Sıhhatli, kuvvetli ve dinç yapınız. Fakat halâ yalnızca sizin gerçek varlığınızın bir kabuğu veya örtüsü gibi düşününüz. Bedeninizi daima değişen, fakat sizin benliğiniz tarafından bir arada tutulan, iradenizle geliştirebileceğiniz atom ve hücrelerden meydana geldiğini kavrayınız. Vücutta sadece ikamet ettiğinizi, bir evi kullandığınızı gibi kendi rahatınız için onu kullandığınızı anlayınız.

Bedeninize ruhun mâbedi gibi bakınız, itina ediniz ve onu BEN için uygun bir barınak yapınız.

"Kendini Bilme" düşüncesine yeterli ışık tutan BEN kavramının yanında 7. Bölümde işlenen "Bilincin Gelişmesi"ne de kısaca değinmek, yaşadığımız bugüne olduğu kadar, gelecek günlere de yerinde bir uyarı olacaktır.

"BİLİNÇ" daha çok zihin bilimini incelememiz sırasında kullandığımız bir sözcüktür. Anlamı "zihinsel işlemlerin ve hislerin bilgisi yahut bir kimsenin kendi zihninden geçenler"dir.

Hayvan, kendi hayvansal hayatını yaşar ve memnundur. Çünkü daha iyisini bilmez. Eğer yeteri kadar yiyeceği, uyumak için bir yeri, bir eşi varsa O mutludur. Bazı insanlar da böyledir. Fakat diğerleri kendilerini zihinsel rahatsızlık dünyasına karışmış bulurlar. Yeni istekler uyanır ve tatmin eksikliği, acı, ızdırap getirir. Uygarlık daha çok daha karmaşık hale gelmekte ve yeni zevkler kadar yeni ızdıraplar getirmektedir. İnsan kendisini "eşyalara" bağlar ve her yeni gün onun için yapay istekler yaratır. Onları elde etmek için uğraşmak zorunda kalır. Zekâsı onu yukarı doğru çıkarmayabilir. Fakat bunun yerine yalnızca hayvanlar için imkânsız haldeki bazı hislerini tatmin edecek yeni ve hassas âletler ve yöntemler bulmak gücü verebilir. Bazı insanlar, hislerinin, iştahlarının tatmini bir din haline gelmiştir ve zekâ gücü ile büyütülmüş canavarlar haline gelmişlerdir. Bir bölümü de boş, kendini beğenmiş ve kişiliklerinin "yanlış BEN" önemi duygusu ile şişirilmiş hale gelmiştir. Başka bir bölümü ise, hastalık halinde kendi duygularını ve düşüncelerini inceler ve zamanlarını, mizaçlarını, sebeplerini, hislerini analiz etmeye harcarlar. Diğer bir grup zevk ve mutluluk için bütün güçlerini harcarlar. Fakat mutluluk ve zevk için içlerine bakacak yerde, dışarda onu ararlar ve bezgin, can sıkıcı bir halde bü-

tün bunları kendilerine dert haline getirirler. Bunlardan karamsarlık ruhu içinde bahsetmiyoruz. Fakat yalnızca, bu büyük zihinsel bilincin bile, parlak yüzü olduğu kadar tersinin ve çirkin yönünün de bulunduğunu göstermek için belirtiyoruz.

İnsan, bu zihinsel bilincin daha üst düzeylerine ulaşınca sonraki daha üst aşama, ona aydınlanmaya başlar, ona açıklanan hayatın yetersizliğini öncekinden daha keskin bir şekilde hissedebilir. Kendisini-Kökünü, kaderini, amacını ve tabiatını anlayamaz ve sınırlandırdığı zekâ kafesinin çubuklarına tekrar sürtünmeye başlar. Kendi kendine sorar "**nereden geldim?.. nereye gideceğim?.. var olmamın nedeni nedir?**" bu sorulara dünyanın verdiği cevaptan tatmin olmaz ve ümitsizlik içinde yüksek sesle bağırır. Fakat kendi sesinin cevabı, hapsedildiği geçilmez duvarlardan geri gelir. Cevabının kendi içinden geleceğini anlayamaz.

Psikoloji, zihinsel bilincin sınırlarına gelince durur ve buradan ötede, zihin keşfedilmemiş bölgeleri bulunduğunu inkâr eder. Varlıklarının daha ilerideki köşelerine kadar nüfuz edenlerin verdikleri raporlara güler ve yalnızca, "**rüya, fantazi, hayal, vecd tatmin hayalleri, anormal durumlar**" diye bu bilgileri hasıraltı eder.

Batı'nın ve Uzakdoğu'nun insanın ruhsal ya da bilinç ve bilinçüstüne bakış tarzını izledik. Freud bilinçdışını evlerin çatı arasındaki hurdalığa benzetirken, Jung orasını bilgelik yeri olarak görür. Çok çelişik olan bu görüş, Freud'un 18. ve 19. yüzyıl düşünce biçiminden etkilenmesi sonucudur. Jung ve Erich Fromm ise, araştırmalarında değişik kültürlerin insana ve onun ruhsal yönüne bakışlarından yararlanmasını bilmişlerdir.

Günümüzde, madde ve ruhsal araştırmalarımız esnasında, tanımlayamadığımız ya da şaşkına döndüğümüz birçok olayla karşılaşyoruz. Bu olaylara alışageldiğimiz, mantık ve onu besleyen düşüncelerin dışından bakabildiğimiz oranda şaşkınlığımız azalabilir.

Bizler geçmişle olan bağlarımızı gereğinden fazla sıkı tuttuğumuz için, daha ileriye kavramakta zorluk çekiyoruz. Halbuki Hintliler genellikle geçmişle ve tarihle pek ilgilenmezler. Çünkü onlar için gelecek daha önemlidir. Amaçları, zamanı aşmaktır. Binlerce yıl önce, Madde-Enerji, Antimadde ve zamanın göreceliğinden bahsetmeleri bunların birer kanıtı olmaktadır. Ayrıca Yoga yöntemleriyle, düşüncenin bilinçaltına yönlendirilmesi sonucunda, telepati, durugörü ve maddeyi uzaktan etkileyen birçok olguyla karşılaşılıyor.

Bunları şarlatanlık, irrasyonel diye hemen red etmeyelim. Çünkü en kolay yol budur. Önemli olan, onu neden reddettiğimizi düşünebilme-

mizdedir. İşte, böyle bir yaklaşım bizi o konuda daha da bilgilendirir, bunun sonucu o konunun hiç de peşinen red edilmemesi gereğini kavrarız.

Sonuç olarak, insanların sevgi ve kardeşlik duygularına verdikleri önemin kaynağı "ÖZ" birliğinin bilinçaltı filizleridir. Devraldığımız kültür miraslarının temelinde, insan yüceliği ve sevginin önemi büyük yer tutar.

Bizlere düşen görev, kardeşlik ve sevginin önemini içten kavramak ve "**Kendimizi Bilme'de**" gerçekçi çaba harcamaktır.

"Evet, beni gönlünüze göre görüyorsunuz, ama gördüğünüz kendinizden başkası değil." "**Valery-Mon Faust**".

KAYNAKÇA

1. *Raja Yoga Yogi Ramacharaka - Olgaç Basımevi Ankara, 1983.*
2. *Psikanaliz ve Zen Budizm - Erich Fromm İstanbul, 1979.*
3. *Bilinç ve Bilinçaltının İşlevi - C.G.Jung Say.1982.*
4. *Jung, Psikolojinin Ana Hatları - Frieda Fordham Say.1983.*
5. *Yoga, Hürriyet Yayınları*
6. *Bilim Teknik (Dergi) Ekim 1991.*
7. *Upanisatlar, Dergâh Yayınları 1976.*
8. *Buda ve Öğretisi, İlhan Güngören*
9. *Buda, Doğan Kardeş 1972.*
10. *Fiziğin Tao'su, F. Capra 1991.*

EVRENİN SONSUZLUĞUNUN İLHAM ETTİKLERİ

Semih S. TEZCAN

Dünyamızın orijinini, güneş sistemimizdeki yıldızları, galaksi'deki diğer güneş sistemlerini, gözle göremediğimiz diğer galaksi'lerin varlığını, velhasıl makro evrenin zaman, mekân ve geometrik boyutlar içindeki uçsuz bucaksızlığını düşünüp bu sonsuzluğun içinde nereden gelip nereye gittiğimizi hep araştırmışızdır.

İnsanoğlu bu sonsuzluğun içinde, elinden gelebilen tek teşin, insanca yaşamak için çaba sarfetmekten, insan ve insanlığa hizmet etmekten öteye geçmediğini çabucak anlar.

Nedir bu insanca yaşamak ve insanlığa hizmet etmek tutkusu?

- Olgunluğa ve hakikate erişmek arzusudur bu...
- Azim ve sebat olguları ile bezeli çalışkanlıktır bu...
- Kalbimiz ile zekâmızın eseri sevgimizdir bu...
- Kardeşlere saygı ve onların güvenini kazanma duygusudur bu...
- Aklın, hikmetin ve kuvvetin gücü ile yol almaktır bu...
- Adâletli olmanın yoludur bu...

- Bilmediklerini öğrenmek, bildiklerini öğretmektir bu...
- Ketumiyet ile ağzı mühürlemek ama doğrunun yanında olmaktır bu...
- Şerefli olmanın ve şerefli kalmanın sırrıdır bu...
- Kendi güçsüzlüğünü yenmek, başkalarının haksızlığa uğramasını önlemek için cesur olmaktır bu...
- Eylemde hür, düşüncece hür ve iyi ahlâklı olmaktır bu...
- İyilik yapınca, bir yaraya merhem olunca en büyük ferahlığı bulmadır bu...
- Davranışlarında, sözlerinde ve ilişkilerinde samimî, dostluklarında ve sevgisinde sadâkatlı olmaktır bu...
- Muhakemede uygunluk, duyguda ve eylemde dürüstlüktür bu...
- Tekâmüle erme yolunda durmadan çalışmak; sürekli dinamik kalmak yoludur bu...
- Bilimselliğin ışığında Tanrı'yı bulabilmektir bu...

İşte o zaman insanca yaşar, insan sevgisi ile dolu olur ve insanlığa hizmet etmiş oluruz!

MASONİK PULLARDA SEVGİ VE HOŞGÖRÜ UZAYDA MASONLAR

İsmail İŞMEN

Masonluğun felsefesinde sevgi ve hoşgörü, din, dil, renk ayrımı gözetmeksizin insanlar arasındaki kardeşlik görüşünde önemli bir yer işgal etmektedir.

Allah'a inananların kutsal kitaplarına aynı değerinde saygı gösteren masonluk, gerek çalışmalarında gerekse dış âlemde sulh ve sükûn içinde yaşamının özlemini, barışın dünyadaki insanları birbirlerine bağlamasını arzu etmektedir. Masonluk, İnsan Haklarının evrensel boyutuna ve değerine inanmıştır.

SEVGİ

Sevgi düşüncesini ve duygusunu anlatan ve yazan pek çok şair, ya-

zar ve filozof vardır. Bunlar arasında hiç şüphe yok ki, en iyi ifade edenlerden biri de **Yunus Emre**'dir. Onu dinleyelim:

**Gelin tanış olalım,
İşi kolay kılalım,
Sevelim sevilelim,
Dünya kimseye kalmaz.**

Bir başka dörtlüğünde:

**Sözüm el gün için değil,
Sevenlere bir söz yeter.
Sevdiğimi söylemezsem,
Sevmek derdi, beni boğar.**

Türk toplumunun yetiştirdiği büyük düşünür-mutasavvıf olan

Yunus Emre, 13. yüzyılda yaşamıştır. Şiirlerinde halk dilini kullanması ve şiirlerinin özünde sevgi, ümit ve inancın iç içe olması Yunus Emre'nin yüzyıllar boyunca sevilerek okunmasına sebep olmuştur; Türk toplumu Yunus'ta kendi öz dilini ve dünyasını bulmuştur.

Yunus'un düşüncesi, sekiz yüzyıla yakın bir zaman önem ve değerini kaybetmeden günümüze kadar gelmiş; hatta günümüzde uluslararası boyutlara ulaşmıştır. Bunun bir göstergesi olarak, 1991 yılı UNESCO tarafından "Yunus Emre Sevgi Yılı" olarak ilân edilmiş; memleketimizde ve UNESCO üyesi öteki ülkelerde geniş bir kapsamda kullanılmıştır.

Yunus Emre Sevgi Yılında (1991) TC. Posta İdaresi iki değerden oluşan bir pul serisi çıkarmıştır.

Masonik filateliye katkıda bulunan ABD, Sevgi konusunu kullanmış; **LOVE** (sevgi) kelimesini pullarında işlemiş ve gönderilen mektuplarda **SEVGİ**'yi bir iletişim mesajı olarak dolaştırmıştır.

DİNLERE SAYGI VE HOŞGÖRÜ

Tarihte devlet adamları, hükümdarlar sözlerinde, yazılarında defalarca kullanmışlar ve değerlendirmişlerdir. Örnek vermek gerekirse **Fatih Sultan Mehmed**'in sözlerini ve yaptıklarını sayabiliriz. Fatih, Venedik Dükası Ionis Mozenego'ya Rumca olarak yazdığı mektup, millette-

rarası ilişkilerde onun sevgi ve barış anlayışına en güzel örneklerden birini vermektedir: "Bilindiği gibi sevgi, her hayırlı işin esasını teşkil eder ve insanların sevgi sayesinde payidar olduklarını diyen kişi çok yerinde bir söz söylemiştir. Allah'ın inayeti ile aramızda aktolunan barış anlaşmalarına ve diğer sözleşmelere dayanarak adı geçen mektuplarımızda kullanılan "dostane" sözü nü ve belirtilen gerçek sevgiyi memnurlukla anlamış bulunuyorum."

İstanbul'un fethinden sonra Fatih, Rum cemaatinin dini reisi olan patriği tayin etmiş ve Patrik Gennadios Skholarios'a makamının sembolü olan asayı vermiştir. Fatih Sultan Mehmed'in dine karşı olan saygısı İstanbul'un fethinin 500. yıldönümünde TC. Posta İdaresi tarafından çıkarılan pul serisinin bir konusunda temsili bir resim olarak yer almıştır.

Fatih'in oğlu **2. Beyazıt** zamanında "**İnsanlığa Örnek**" bir olay cereyan etmiştir:

1492'de İspanya Kralı Ferdinand ve Kraliçe İsaabel tarafından İspanya'yı terke mecbur edilen yüzbinlerce Musevi'nin bir kısmı **2. Beyazıt**'ın izniyle Osmanlı İmparatorluğu'nun topraklarına geldiler. Piri Reis'in amcası Kemal Reis'in gemileri ile taşıdığı ve Türkiye'ye gelen Museviler bu topraklarda huzur ve barıştan başka engin bir özgürlüğe kavuştular... Hem de aralıksız 500 yıl

sürecek olan bir huzura, barışa ve özgürlüğe...

1492 yılı yalnız Amerika'nın keşif yılı değil, aynı zamanda tarihte inançlarının canlarına bedel sayılmasını istemeyen Musevilere Türklerin kucak açtığı yıldır.

TC Posta İdaresi 500. yıldönümünde "**İNSANLIĞA ÖRNEK**" başlığı ile bir pul çıkarmıştır.

Dünyanın anlaşmazlıklarla dolu olduğu günümüzde, dinî inançları farklı olan insanların bir bayrak altında barış içinde yaşayabildiklerini gösteren tarihi olay, pulun konusu olmuştur. Türk topraklarına kadırgalarla gelen Musevileri 2. Beyazıd'ın karşılamasını temsil etmektedir.

İnsanlığa Saygı... İnsanlığa Örnek...

UZAYDA DOLAŞANLAR

İnsanoğlu daima çevresini aşmak, yaşadığı ortamın ötesine, ilersine geçmek istemiştir. Büyük keşifler, yeni kıtaların bulunması insanın yalnız merakı değil, aynı zamanda bilinmeyi araştırma için giriştiği çabaların hem amacı hem de başarısıdır, ama hiçbir zaman sonu değildir.

Kâinatın Ulu Mimarı'nın bir sonsuzluk dengesi içinde Dünyamız ötesinde yeni dünyalar, yeni gezegenler, yeni yıldızlara doğru uzanmak, kısaca uzayda dolaşmak ve oradakilere insan elinin dokunması ya da yere ayağının basması 20. yüzyılın son otuz yı-

lında ilim ve tekniğin gücü ile elde edilen başarılar dizisinin başlangıcı olmuştur.

Doğal olarak Dünyanın uzaydaki uydusu Ay ilk hedef olarak düşünülmüştür.

Yazarlara, sanatçılara yazılarında, şiirlerinde, resimlerinde, plastik eserlerinde esin kaynağı olan Ay, astronomide Güneş sistemindeki Dünya etrafında dönen Ay, takvimlerin düzenlenmesinde birim olarak kullanılan Ay, geçen zamanla ince hilâlden tam dolunaya dönüşen, bazen de Güneşin arkasına gizlenip gökyüzünü karartan Ay artık insanoğlunun emrine girmeliydi.

İnsanoğlunun bu rüyası, ABD'nin sistematik olarak giriştiği **Apollo projeleri** ile gerçekleşmiştir.

Uzaya bu yolculuklarda olduğu gibi Ay'a ayak basanlar, kısaca uzayda dolaşanlar ve Dünya dışında bir başka gök cismine uzanan masonları, çeşitli pullarla sunuyoruz.

27 Ocak 1967'de Apollo 1 Deney Ekibini oluşturan **Virgil Grissom, Edward H. White II, Roger B. Chaffee** uçuşa hazırlanacakları sırada kumanda modülünde çıkan yangında hayatlarını kaybettiler. Ajman'ın çıkardığı pul serisinde 3 Nisan 1926 doğumlu kardeşimiz **Grissom'u** göstermektedir.

Apollo 7 astronotları 11 Ekim 1968'de 11 gün uzayda seyrettikten sonra 22 Ekim'de yeryüzünde denize indiler.

Apollo 8'in üç kişilik ekibi 21-27 Aralık 1968'de Dünyanın yer çekiminden kurtulup uzayda seyrettiler ve başarı ile döndüler.

Apollo 9'un üç kişilik ekibi uzayda Ay modülü ile kumanda modülünü birbirinden ayırıp, birleştirmeyi tecrübe ettiler. Aralarından Schweickart kabinden uzaya çıktı ve Apollo'nun uzayda yürüyen ilk astronotu oldu.

Apollo 10'un astronotları 18-26 Mayıs 1969'de Ay'a 15 kilometre kadar yaklaşp, iniş tekniğinin ilk tecrübesini yaptılar.

Ve Nihayet Apollo 11: 16 Temmuz 1969 Çarşamba günü **Neil A. Armstrong**'un komutasındaki Apollo 11 fırlatıldı. Kumanda modülü Columbia'nın pilotu **Michael Collins** ve Ay modülü Eagle'in pilotu **Edwin E. Aldrin Jr.** 4 günlük (102 saat 45 dakika 43 saniye) bir yolculuktan sonra Ayda Mare Tranquillitis'e yani Sükûnet Denizi denilen mevkie yumuşak iniş yaptı.

Tarih: 20 Temmuz 1969 Pazar, Amerika Doğu Bölgesi Saati 16:17 ve 43 saniye. Türkiye Saati ile Pazar 23:17 ve 43 saniye.

Ekipten önce Armstrong sonra Aldrin Aya ayak bastılar. Collins uzayda kumanda modülünde kalıp arkadaşlarını bekledi. Ay yolcusu bu astronotlar masondu.

Armstrong oradan tarihe mal olacak şu sözleri Dünyaya duyurdu:

"That's one step from a man, one giant leap for mankind" "Bir insanın bu küçük adımı, insanlık için büyük bir uzun atlamadır."

Astronotlar, Aydan kaya parçaları topladılar. Amerikan bayrağını diktiler, ilerde kullanılmak üzere ölçüm âletleri bıraktılar.

Aya ilk ayak basan insan **Neil Armstrong**, 1930 yılında Ohio Eyaletinin Wapakometa Kasabasında doğdu; 16 yaşında pilot brövesini aldı. Purdue Üniversitesinden aeronotik mühendisi olarak mezun oldu. NASA'nın roketle çalışan tecrübe pilotu oldu. İlk sivil astronot olarak Gemini 8'i kullandı.

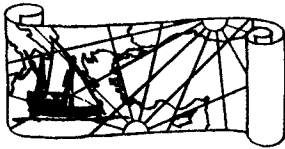
Bu meyanda **Edwin E. Aldrin** hakkında elde ettiğimiz bilgiye göre özgeçmişi şöyle:

20 Ocak 1930'da ABD'de Glen Ridge-Montclair, New Jersey'de doğdu, evli üç çocuk babasıdır. Liseyi Montclair'de okudu. West Point Askeri Akademisinden BSc ve 1963'te MIT'den doktor derecesini aldı. "Yörüngede Buluşma" üzerindeki tezi uzay çalışmalarında büyük yardımcı oldu.

Masonik yaşamına gelince: Aldrin K... New Jersey Büyük Locası'nın 144 numaralı Montclair Locasında tekris oldu, 17 Şubat 1955'te Montgomery, Alabama'daki 864 numaralı Oak Park Locasına nakletti. 12 Nisan'da kalfalığa geçti, 21 Şubat 1956'da Denver'daki Colorado'nun Laurence E. Greenleaf Locasında Üstünlüğe yükseltildi.

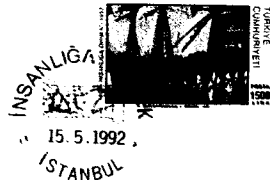

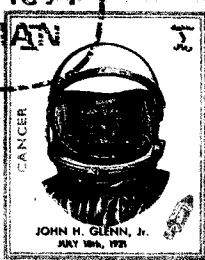
PTT
FDC

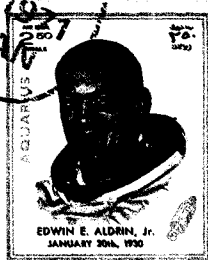
1492 - 1992

İNSANLIĞA ÖRNEK
EXAMPLE TO HUMANITY
İSTANBUL, 15.5.1992

AJMAN ٤٤٤٤

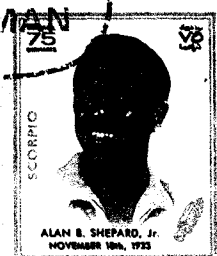
AJMAN ٤٤٤٤

AJMAN ٤٤٤٤

AJMAN ٤٤٤٤

AJMAN ٤٤٤٤

AJMAN ٤٤٤٤

AJMAN ٤٤٤٤

SPECIMEN - FOR PHILATELIC REFERENCE (425 of 100)
 THE MARKINGS AND DESCRIPTIONS ON THIS COVER ARE EX-
 AMPLES OF THE USAGE OF THE POSTMARKS AND CANCELLA-
 TIONS APPLIED TO MAIL WHICH WAS CARRIED ABOARD THE
 FLIGHT OF APOLLO ELEVEN. THIS IS NOT A FLOOR COVER.

SIX CENTS - UNITED STATES

JULY 20, 1969

"THAT'S ONE SMALL STEP FOR A MAN...
 ONE GIANT LEAP FOR MANKIND"

**20th Anniversary
 Man's First Landing
 on the Moon**

UNITED STATES

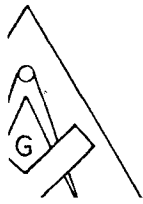

FIRST MAN ON THE MOON

UNITED STATES

250 JAHRE
FREI-MAUEREREI IN ÖSTERREICH
1914 ROSENAU SCHLOSS

Aldrin için Ajman öteki astronotlarla birlikte bir seri pul çıkarmıştır.

Ayrıca Ras Al Khaima'nın 3 astronot için çıkardığı pul, koleksiyonları süslemektedir.

Diğer taraftan Armstrong'un ilk adımını gösteren ayak izinin resmi, Luna 69 adı altında Meksika'nın çıkardığı bir pulla filateli tarihine geçmiştir.

Albay Michael Collins West Point Askeri Akademisinden mezun oldu. NASA'da uzay programına girdi. Gemini 10'la uçarak iki ke-re uzayda yürüdü, hatta bir seferinde kontrolden kurtulup, güç-lükle kendini toparladı ve uzay gemisine geri döndü.

Apollo 11'in mürettebatı dünyaya döndükten sonra Başkan Nixon'un şereflerine verdiği davette Neil Armstrong şu sözleri söylüyordu:

"Bu olayın yeni bir çağın başlangıcı olduğunu düşünüyoruz. Böylece insanın yalnız etrafındaki kâinatı değil, aynı zamanda kendisini de anlayacağı bir çağa gireceğini ümid ediyor ve buna inanıyoruz."

Ay'a yolculuklar devam etti.

Apollo 14. -31 Ocak- 9 Şubat 1971'de Alan B. Shepard'ın komutasındaki Stuart A. Roosa ve Edgard D. Michell'in oluştur-

duğu ekip Apollo 14 ile Ayda Fra Mauro tepesine indi, iki tekerlekli bir araçla âletleri taşıdılar.

Alan B. Shepard K... hakkında elde ettiğimiz bilgiye göre öz geçmişi şöyle:

18 Kasım 1923'te ABD'de New Hampshire eyaletinin East Derry şehrinde doğdu; önce Pinkerton Akademisi sonra Farraud Akademisinde okudu ve 1944'te "Bachelor of Science" derecesini alarak Maryland'deki Deniz Akademisi'ni bitirdi.

Alan Shepard, Amerika'da kurulmuş olan "Astronotlar Locası"nın üyesidir ve uzay hakkında araştırmalar yapmaktadır.

Alan B. Shepard için Ajman ve Apollo mürettebatı için Liberia birer seri pul çıkarmıştır.

16 Temmuz 1969 Çarşamba günü Florida Eyaletinin Kennedy Uzay Merkezi'nden fırlatılan Apollo 11'in Aya varması, 20. yüzyılın en önemli olaylarından biri olmuştur. Bütün iletişim medyaları yanısıra pek çok ülkenin çıkardığı pullar ve ilk gün zarfları koleksiyoncular tarafından kâşif edildi. Apollo'nun başarısını ABD'nin küçük bir kasabası ilkgün zarfıyla kutladı. Bu yerin adı "Moon Landing" (Aya İniş)'dir.

İnsanoğlunun Aya inişinin 20. yıldönümünde 20 Temmuz 1989'da Kennedy Uzay Merkezi'nde damgalanan ilk gün zarfı astronotların başarılarını bir daha filateliye malediyordu.

İKİ YILDONUMU

Türk Masonlarının da törenlere katıldığı iki büyük locanın yıldönümlerinde çıkarılmış olan pul lar ve ilk gün zarfları, masonik fi latelinin en güzel örneklerini ver mektedir:

1. Uniting of Freemasonry in Vic toria Avusturalya'da 19 Mart 1989'da çıkarılan ilk gün zarfı Victoria Birleşik Büyük Locası nın yüzüncü yılını kutlamakta dır. (1889-1989)

Derleyen: Sahir ERMAN

Sultan Beşinci Murad'ın Tekrisi:

"1453'de Osmanlılar Bizansı ilhak edip de İstanbul'u imparatorluklarının başkenti yaptıkları zaman Fener bölgesinde oturan ve "Feneryot" diye anılan Rumlar Osmanlı İmparatorluğu ile iyi geçindiler. 9 Mayıs 1865 yılında Union D'Orient locasında tekris edilmiş olup, 28 Ocak 1869 tarihinde yüksek derecelere iykaaf edildikten sonra 20 Şubat 1875'te Fransa'da 33. dereceye yükselmiş bulunan Rum asıllı Kleanti Skalyeris K., Türkiye'ye dönünce, birçok Türk'ün tekris edilmesine önyak oldu. Bunlar arasında Padişah Abdülaziz'in yeğeni Şehzade Murad da vardı.

İngiltere'de tahsilde iken mason olmuş bulunan ve o tarihlerde Veziri Azam olan Mithat Paşa ile anlaşılan Skalyeris teşebbüsü ile Şehzade Murad 20 Ekim 1872 günü "Terakki" L.da tekris edildi. Daha sonra, tahta çıkan Şehzade Murad, Abdülaziz'in hal edilmesinden sonra tahta çıkmışsa da, kısa süre sonra hastalığı sebebiyle tahtı kardeşi Abdülhamid'e bırakmak zorunda kalmıştır. Ancak Skalyeris Murad K.ini unutmamış, onu Çırağan Sarayından kaçırmak teşebbüsüne girişmiştir.

Tekris merasimini Louis Amiable K.in Kadıköy'deki evinde şu kardeşlerin huzurunda cereyan etmiştir:

- Üs. Muh. : Kleanti Skalyeris
- B. Naz. : Ragıp Efendi
- I. Naz. : Hilmi Efendi
- Hat. : Louis Amiable
- Kât. : Ahmed Bey
- Said Bey
- Jozef Makarios
- Nuri Bey
- Tevfik Bey
- Jan Skalyeris
- M. Jorj Plati

(Andreas C. Rizopoulos - Sultan Murad V and Freemasonry - a political dream of the nineteenth century - Ars Quatur Coronatorum, Cilt 104, Yıl 1991, s.187 - 195 sah.)

Dış Alemde Mason Olmak

"Çırak mason dış alemde mason olmayı öğrenmelidir. İlk görevi söz ve hareketlerinde ölçülü davranmaktır. Adeta yeni bir kişilik kazanmalı, kime ve nasıl yeni kimliğini açıklayabileceğine karar verebilmelidir. Kalfa mason, hayatının içinde geliştiği sosyal gruplarla işbirliği içerisinde çalışmayı öğrenmelidir. Üstad mason, büyük harici atölyenin kuruluşunda hizmet edebilecek olan önlüksüz masonları teşhis edebilmeli, gerek tek başımıza ve gerek hep birlikte gerçekleşmesi için çaba gösterdiğimiz idealeri berraklaştırmaya çalışmalıdır"

(*Etre franc-maçon dans la vie profane ALPINA, 1993, s.2, 48-49*).

İnsan, Toplum ve Ahlâk

"Müşahedemiz odur ki, toplumsal yaşayışın en ilkel ve akla en aykırı şekillerine götürecek yeni bir barbarlık dönemine doğru gitmekteyiz. Yaklaşan karanlıklar arasında, masonluk, hem etrafındaki her şeyi aydınlatan hem de aklın yolunu şaşırmış olanlar için ideal bir buluşma yeri teşkil eden feneri temsil eder. Ancak aklın yolunu yeniden bulmak için yeni bir aydınlanma döneminin yaşanmasında zorunluluk vardır: Bu dönem, üçbinli yılların insanın en gizli ihtiyaçlarını anlayarak, ahlâka ve insanlar arasında sevgiye dönüşün temellerini atmalıdır."

(G. DI BERNARDO - İtalya BL'nın En Muh. Bül. - Uomo, Società e Morale - HIRAM, Eylül 1992, 9-13)

Libertas Muh. L.na Yapılan Ziyaret

Avusturya BL'nın yayın organı olan "Blaue Blätter" dergisinin 1993 Ocak sayısında (s.4) İstanbul vadisindeki Muh. Libertas Locasının 40. kuruluş yıldönümünü kutlamak maksadıyla 16-18/11/1992 tarihinde yapılan toplantıya Avusturya BL.na mensup KK.le hemşirelerin katıldığı duyurulmakta ve gerek Mabette gerekse Pera Palas otelindeki kabullerden sitayişle bahs olunmaktadır.

Martin Luther King'in Anısına

New York BL.na bağlı 839 no.lu Athelstane Muh. L., geçtiğimiz yılın Nisan ayında, Martin Luther King'in şiddet karşıtı, sosyal adalet, eşitlik, azınlıkları ezen ekonomik ve psiko-sosyal etkilerin izalesi ve toplumlar arasında sevginin yayılması uğruna yapmış olduğu çabaları idame ettirmek maksadıyla kurulmuş olan Martin Luther King Merkezi'nin başkanı Bayan Stella Marrs'a "De Witt Clinton Ödülü"nü mersimle vermiştir.

(*Empire State Mason, 1992, 19*).

Localarda Verilen Konferanslar

LOCASI	KONUŞMACI	KONU	TARİH
İSTANBUL			
Kültür	Hoşcan Tura	Eflatun, Mevlana ve Masonluk üzerine	29.01.1993.
	Barış Mater	İnsan-Çevre İlişkilerinin Felsefi Yorumu	26.02.1993
Ülkü	Yüksel Öcal	Masonluğa Karşıt Girişimleri	20.01.1993
	Hasan Balın	Laiklik	11.02.1993
Kardeşlik	Fahir Tezcan	Dostluk	25.02.1993
	Ali Mahan Erden	İnsanlar ve Organizasyon	21.01.1993
Hürriyet	Aydın Aksan	Sevilmek	18.02.1993
	Aktan Okan	M.. 'lukta biçim ve öz	19.01.1993
	Burhan İşçan	Osmanlı İmparatorluğunda Masonluk	02.02.1993
	Cem Kum	M.. 'lukta rakamların Sembolizması	16.02.1993
Sevgi	Remzi Sanver	Hiç bir şey ölmez her şey yaşar	02.03.1993
	Bülent Nari	Nasıl M.. Kalınır?	14.12.1992
Atlas	Recai Yıldız	M.. 'ik Terminolojiye kısa bir Bakış	25.01.1993
	Ömür Çağlar	Bir Papa Mahkumiyetinin Tarihçesi	06.01.1993
Müsavat	Leon Koen	Nur ve Ziyayı Ararken	12.02.1993
	Celil Layıktez	Volter ve Dokuz İlham Perisi Locası	05.02.1993
Ahenk	Suha Umur	Masonik Etiket ve Başka Şeyler.	19.02.1993
	Nuri Yıldırım	Masonik Davranış	24.02.1993

LOCASI	KONUŞMACI	KONU	TARİH
Fazilet	Semih Tezcan	Bitmeyen Arayış	12.01.1993
	Tanju Koray, Aktan Okan	Masonik Dialog Merak	
	Remzi Sanver	Ettiklerimiz.	09.02.1993
	Cavit Yenicioğlu	Kuruluşumuzdaki hatalar ve bu hataların neden olduğu	
		karışıklıklar.	09.03.1993
Erenler	Ferruh Ören	Ölüm ve Sonrası	05.02.1993
Delta	Ufuk Tezer	Güzellik Sütunu	08.02.1993
	Akın Kocagil	Tolerans ve Laiklik	08.02.1993
	Melih Yonsel	Çoktan Teke, Tekten Yoka.	08.03.1993
Sadık Dostlar	Rıza Kırkpınar	125. Doğum Yılında	
		Tevfik FİKRET ve M. . 'luk	04.03.1993
Ülke	Cumhur Ferman	Sosyo Ekonomik Sorunlar ve Çözümönerileri	19.01.1993
	Osman Kartal	Kavramlar ve bir yüzyılın sonu	16.02.1993
	Ersin Alok	Anadolu Tanrıları	16.03.1993
Şefkat	Günal Erköse	Alın Yazısı	15.02.1993
	Aydın Balcı	Sembollerin Örtünmesi	01.03.1993
Hümanitas	Yasef Yoaf	Zaman hakkında düşünceler	26.01.1993
	İzak Leon Abudaram	Kabala 2. Kısım	23.02.1993
	İzak Eskenazi	Hümanitas ve Hümanistler.	09.03.1993
Hulus	Lefter Karakaş	Masonluğun Temel İlkeleri	10.02.1993
	Stavro Ionaidis	Sevgi hakkında	10.03.1993
Devrim	Erol User	BİR ÇEVRE SORUNU EROZYON	23.12.1992
	Aziz Azmet	33. Gün Masonik	
		Magazin 2. Bölüm	20.01.1993
Pınar	Oktay Fergan-Naci Kurtulan	M. . 'lukta Kardeşlik ve Sevgi	16.03.1993
Sevenler	Faruk Keskinel	Ahilik Fütüvvet ve Masonluk	29.01.1993
	Cumhur Ferman	Sosyo Ekonomik Kalkınma ve Hür Düşünce	12.02.1993
	Sahir Erman	Laiklik	12.03.1993
Hisar	Kemal Görkey	Felsefedeki yerimiz ve farklılığımız	09.03.1993
Üçışık	Nail Güreli	İnsan Hakları ve Sevgi	22.02.1993
Gün	Ahmet Akkan	Türkiyedeki M. . 'luk tarihinde ibret alınacak bir Dönem 1930 1935	14.01.1993
Özlem	Ünsal Hekiman		
	Coşkun Aydınoğlu	Sevgi	15.03.1993
Başak	Cemal Dirik	Masonluk Hakkında Düşünceler.	17.12.1992
	Sırrı Kiper	Hikmet	11.02.1993
İrem	Sinan Gürmen	Gelecekteki Tersimat	26.02.1993
	Sedat Uygur	Değişen Dünyamızda Çalışmalarımız.	12.03.1993
Evren	Davit Altaras	Adalet ve Nesafet Kavramları arasındaki fark	04.03.1993
Piramit	Ersin Alok	Anadolu Tanrıları Dünyası ve Manada	12.02.1993

LOCASI	KONUŞMACI	KONU	TARİH
Piramit	A.R. Kutlu, Ö. Gülsen	Türkiye Masonluğu Tarihi Üzerine Bir Araştırma	26.02.1993
	Ö. Faruk Kurt	Sevgiden üçgene, üçgenden	
	Agob Arat, kirkor Döşemeciyan	Piramite	12.03.1993
Nilüfer	Ateş Erberk	Masonluğun İlkeleri	09.2.1993
Sembol	Bozkurt Güvenç	İnsan Nedir Kimdir O İnsan	01.03.1993
Güven	Ergun Zoga	Masonluk ve Taassub	11.02.1993
Meşale	Güngör Önal	M.. Ma..'na benzermi	30.12.1992
	Zafer D. Öneran	REHBERLİK	13.01.1993
	Ayhan Sayraç	Harici Alemde M..'luk	27.01.1993
	Ekrem Ülkü	M..'luk ve Çevre İlişkisi	10.02.1993
Anadolu	Ahmet Kurtaran	Hz. Süleyman'dan bu güne Mabetlerimiz	02.02.1993
	Necmi Karakullukçu	Geleneksel M..' üzerine	02.03.1993
Sezgi	Cumhur Ferman	Hürriyet Fikri ve Ekonomi	15.12.1992
	Nail Güreli	İnsan Hakları Kavramı ve Sevgi	23.02.1993
Boğaziçi	Necdet Egeran	M..'lukta Dengeler Sistemi	03.02.1993
	Züher Hakimoğlu	Ruhun Ölmezliği	03.03.1993
Yeditepe	Turhan Bağdat	Masonluğun yazılı olmayan kuralları	14.01.1993
	Ali Mahan Erden	Yönetimde Yeterlilik	11.02.1993
Yeditepe	Cumhur Ferman	Çağımızın Sosyo Ekonomik Sorunları ve Çözüm önerileri.	25.02.1993
Güzel İstanbul	Erol Keskin	Sevgi Mabedinin Duvarları	08.01.1993
	Tanju Koray	Landmarklar	05.03.1993
Günüşiği	Mehmet Toplar	Montaigne'den denemeler	18.01.1993
	Nejat Atahan	İngiltere Birleşik Locası Tarihine Kısa bir Bakış.	01.03.1993
Tanyeri	Abdurrahman Erginsoy	Masonik Tekrisin Anlamı	26.02.1993
Marmara	Ekrem Ülkü	Masonluk Toplum İlişkileri	10.02.1993
Sabah Güneşi	Selçuk Onart	Niçin Mason Locasına devam ediyorum.	08.02.1993
Gelişim	İhsan Saraçoğlu	Laiklik ve Masonluk	15.12.1992
	Galip Dolun	Küp Taşımızın Pürüzleri	12.01.1993
	Fuat Altınsoy	20. Yüzyıl Felsefesi İktisat teorileri Uygulamaları ve sonuçları	26.01.1993
	Ergün Çelep	İnsan ve Korku	09.02.1993
	Kenan Öziç	Zaman ve Mekan	23.02.1992
	Selçuk Erez	Demokratik Kişiliğin Gelişimi.	10.03.1993
ANKARA			
Uyanış	Fuat Tuygan	Türkiyede Masonluk	15.01.1993
Uyanış	Ruhi Altınörs	Hariciye Bilgiler ve Teklif	05.03.1993
Doğuş	Ethem Sena Çınar	Loca Görevlilerinin Yetki ve Sorumlulukları	12.01.1993

LOCASI	KONUŞMACI	KONU	TARİH
Yükseliş	Yücel Dönmez	DOĞUŞ Matrikülü	09.03.1993
	Mazhar Hiçşaşmaz	İnsan Hakları ve Akılcılık	07.01.1993
	Atalay Sancar	Toplumda Refahın Payı ve önemi	04.02.1993
	Ethem Sena Çınar	III. Derece Üs. .'lıkta gördüklerim Düşündüklerim	18.02.1993
İnanış	Hüsnü Yormuk	İnsan yetenekleri hakkında düşünceler	04.03.1993
	Cem Örgen	RİTÜELDEKİ DEĞİŞİKLİKLER VE YENİ DÖNEM FİKRİ ÇALIŞMA ESASLARI	11.01.1993
Bariş	Ethem Sena Çınar	Mutluluk Düşünceleri	10.01.1993
Dikmen	Tuncay Kesim	Kişilik Kavramı	01.03.1993
	Hasan Köni	Amerikadaki Türkler ve yeni Dostluklar	17.12.1992
Yıldız	Medeni Soysal	İngilterede Sofra Adabı	04.02.1993
	Öner Çakar	Doğadan Esintiler	04.03.1993
	Muzaffer Yönezer	Atatürk ilke ve inkılapları	10.17.1992
	Sadun Çançar Sami Bocutoğlu	Landmarklar Tarihten bir yaprak Dr. Rıza Tevfik BÖLÜKBAŞIM.	25.02.1993 11.03.1993
Arayış	Ethem Sena Çınar	Loca görevlilerin görev yetki ve sorumlulukları	02.02.1993
Üçgül	Metin Ülgüray, Süphi Şahin Vefa Eraslan	Ekonomik Görüşlerde yeni yaklaşımlar Açık Piyasa Özelleştirme ve sınırları	24.02.1993
Ahiler	Kaya Demirkan	Sait Faik'te Sevgi ve Hoşgörü	14.01.1993
Çağ	Ahmet Niyzi Tamaç	Aile ve MASONLUK	25.02.1993
	Salih Kaya Sağın Mete Törüner	MASONLUĞUN TÖRESİ Anti Masonik Yayınlarla Göre MASONLUK	9.12.1992 24.02.1993
Gönül Mimarları	Mustafa Balıkcıoğlu	Anderson Yasaları ve Masonluğun Kuruluşu	19.01.1993
Eşitlik	Orhan Aslanoğlu	M. .'luk ve bazı Akımlar	26.01.1993
	Yamaç Taşkın Berkin Salancı	Bağnazlık Ritüelimizdeki Son Değişiklikler	09.02.1993 23.02.1993
Yunus Emre	Kahraman Aslan	Kendini Bil	20.01.1993
	Mustafa Balıkcıoğlu	Landmarklar ve Eski Mükellefiyetler	05.03.1993
Atanur	Taylan Lünel	İnsanlığın Gelişiminde Bir Hür M. .'un hedef ve davranışları neler olabilir.	22.01.1993
	Ruhi Altınörs	Masonik Görevlerimiz	12.02.1993
Erdem	Salih Tugay	Landmarklar ve Yaşamdaki Karşit Görüşler	1.2.1993
	Fuat Göksel	Ödev Bilinci	01.03.1993
Tolerans	Tuncay Kesim	Geçmişten Günümüze özgürlük Anlayışı	19.01.1993
	Metin Ercan	Düşünceye Saygı	02.02.1993
	Ahmet Emin Güven	M. .'luk ve Ahlak	24.02.1993

LOCASI	KONUŞMACI	KONU	TARİH
Kutup Yıldızı	Hüseyin Ünel		
	Faruk Köprülü		
Üçnur	Hadi Küçükpınar	Masonik Davranışlarımız	21.01.1993
	İsmet Cantürk	Mason ve Çevre	18.02.1993
Başkent	Ahmet Bosut	Cumhuriyet ve Yaşayan Atatürk	11.01.1993
	Sinan Öktem	M.. 'lukta Sayısal Sembolizma	07.12.1992
Gökkuşluğu	Mehmet Atalağ	İdeal Çalışma Düzenine Nasıl Ulaşabiliriz.	15.02.1993
	Sinan Önem	Locamız Amblemi	01.03.1993
	Yılmaz Kadioğlu	Landmarklar	04.12.1993
	Ercin Kasapoğlu	Mason Olmak Ya da olmamak	18.12.1992
Hoşgörü	Ahmet E. Işık	Türkiyede Masonluk	05.02.1993
	Yusuf Kanlı	Amerikada Masonluk	05.03.1993
Ekin	Bedri Yiğit	Çırak Derecesinin Felsefesi	20.01.1993
	Fuat Tuygan	Temsil Temessül	17.02.1993
Yücel Kanpolat	Aktan Okan	Akıl ve Hikmet Rehberliğinde M.. 'luk	12.02.1993
		Yaşam ve Ölümle İlgili Felsefi ve Ahlaki Sorunlar	26.02.1993
İZMİR			
izmir	Osman Callı	Yemin	11.02.1993
Nur	Murat Çakaloz	GÜÇ	16.02.1993
	Feridun Bilginer	Sevgi ve Sorumluluk	02.03.1993
Promethe	Selim Celardin	Fran Masonluk ve bazı Semboller üzerine açıklamalar	13.01.1993
	Mustafa Besimzade	Yüksek Dereceler	10.02.1993
Gönül	Atilla Elbeyli	Demokrasi ve Masonluk	10.12.1992
	Levent Elbeyli	Spekülatif Masonluğun Doğusu ve Anderson Yasaları	21.01.1993
İrfan	Doğan Tortopoğlu	Kardeşlerim beni öyle tanırlar	21.01.1993
	Ünal Uslu	Laiklik ve Masonluk	14.12.1992
Ephessus	Üzeyir Kırca	Çevre ve Nüfus	11.01.1993
	Erdoğan Özkinay	Aile Planlaması ve Sosyal Yönü	22.02.1993
Eylem	Feridun Bilginer	Sevgi ve sorumluluğun Boyutu	18.01.1993
	Eralp Özgen	Laikliğin bugünkü durumu Psikolojide Kişilik Değişimleri ve M.. 'lik kişilik	15.02.1993
Ege	Atilla Elbeyli	Demokrasi ve Masonluk	10.12.1992
	Kamil Samir, Mert Pala,	Masonluk Hakkında PANEL	18.02.1993
Işın	Suat Türkmenoğlu, İlhan Ege	Talat Paşa	15.02.1993
	Başarı	Ali Rıza Ersoy	Mikro Kozmos, Kozmos ve İnsan
Üçsütun	Tanju Aktuğ	Medeniyetin Beşiği Anadolu	08.02.1993
	Fahir Sağ	Locada Disiplin	14.01.1993
Karşıyaka	İlhan Keresteci	M.. 'lukta Etiket	11.02.1993
	Tacettin Ürkmen	M.. 'YALNIZ DEĞİLDİR	19.01.1993
Kordon	Önder Kayın	Masonluk ve Görev Anlayışı	03.12.1992
Doğa	Ayhan Yalay	Doğa ve İnsan	13.01.1993
Tan	Gökay Devrimci	Taasup Bağnazlık ve Bos İnançlar	09.02.1993

ARAMIZDAN AYRILANLAR

ADI SOYADI	DOĞUM YERİ VE TARİHİ	TEKRİR TARİHİ	LOCASI	EB.. MAŞ.. İNTİKAL TARİHİ
Orhan Göçer	Ankara 1936	2.3.1988	Onur	25.11.1992
Naci Meltem	İstanbul 1904	1.3.1992	Sevgi	12.11.1992
Metin Akman	İstanbul 1945	29.9.1985	Bodrum	22.8.1992
Fethi Tanrıverdi	İstanbul 1928	17.4.1958	Sevenler	21.12.1992
Nejat Yener	Sakarya 1945	4.10.1979	Sembol	6.6.1991
Cihat İsmail deliormanlı	İstanbul 1955	18.2.1987	Mesale	29.12.1992
Sabih Kaymak	İstanbul 1919	03.4.1975	Ülkü	29.12.1992
Ümit Erdikmen	İzmir 1946	2.2.1986	Üçsütun	20.6.1992
Necip Fikret Memiş	Elazığ 1922	12.3.1980	Çağ	21.6.1992
Naci Bekaroğlu	Ankara 1910	28.4.1966	Çağ	21.11.1992
Ali Gonca	Selanik 1920	27.2.1961	Delta	8.6.1992
Osman Erkel	Ürgüp 2.9.1930	14.2.1977	Delta	30.8.1992
Osman Siret Alper	İstanbul 1912	6.6.1961	Hisar	25.12.1992
Ahmet İhsan Özdoğan	Kastomunu 1912	28.2.1961	Hisar	12.1.1993
Tefik Senduran	İstanbul 1929	21.1.1981	Gönye	15.1.1993
Önder Arsan	Ankara 1935	23.10.1981	Güzel İstanbul	28.1.1993
Abdulvahap Akıncı	Arapkir 1934	17.9.1987	Yükseliş	22.12.1992
Abdullah Sarıyüboğlu	Elazığ 1918	28.6.1973	Yıldız	29.8.1992
Necati Öncü	Elazığ 1917	25.5.1975	Yıldız	25.9.1992
Hüseyin Akdeniz	İzmir 1926	10.2.1977	Karşıyaka	3.1.1993
Faruk Aktaş	İstanbul 1918	5.11.1970	Karşıyaka	14.1.1993
Rıfat Toper	İzmir 1923	28.2.1975	Ümit	5.1.1993
Hasan Şükrü Ekiner	Hanya 1915	13.4.1961	İzmir	9.1.1993

HİÇ BİR ŞEY ÖLMEZ – HER ŞEY YAŞAR

Eb. Maş'.a İntikal eden kardeşlerimize Ev..'in U.. Ml..'ndan sonsuz mağfret ve kederli ailelerine ve bütün kardeşlerimize sabırlar dileriz.

Mimar Sinan Dergisi 83-86 Fihristi

Derleyen: Reşad UMUR

KONULAR FİHRİSTİ

En Muh. Büyük Üstad Mesajları

AKSOY S.	92.83.04
ARPAÇ C.	92.84.04
ARPAÇ C.	92.85.04
ARPAÇ C.	92.86.04

ARAŞTIRMA

İyi Masonun Doğruları (CERMAN K.)	92.83.40
Ritüeller ve Sembollerde Tasavvuf (CEVER A.O.)	92.83.46
Eski Bir Hint Filozofu Beydeba'nın Kelile ve Dimne İsimli Eseri Üzerine (OZLER E.)	92.83.49
W.A. Mozart'ın Ölümü Cinayet mi? (ATANASOF D.)	92.83.58
Hür Masonlukta Semboller (SANVER R.)	92.83.65
Holistik Evren Kavrayışı ya da Yeni Çağın Vizyonu (PELİT S.)	92.84.55
Giordano Bruno (ERMAN S.)	92.84.65
Masonluğun Lejander Devri (BERGİL C.)	92.84.73
Bitmeyen Arayış (TEZCAN S.)	92.85.61
Mozayik Döşeme (CLERCO A.)	92.85.83
Evrensel Bilgi (TİRYAKİ D.)	92.86.76
Yüreğimin Sesi (FANUSCU T.)	92.86.81

FELSEFE

İnisiyasyonun Felsefesi (AKEV F.)	92.85.23
Felsefesel ve İnançsal Bazı	
Terimlerin Anlamları (KÖKDAMAR Y.)	92.86.64

MASONİK ESASLAR

Kardeşlik Sevgisi (TEMEL R.) 92.83.37

MASONİK KONULAR

Masonluk: Bireyciler İçin Bir Geçit (TEMEL R.) 92.84.52

Ham Taşın Düşündürdükleri (TEMEL R.) 92.85.33

Landmarklar (KORAY T.) 92.85.38

Masonlukta Liderliğin Düşündürdükleri (TEMEL R.) 92.86.57

Masonlukta Evrensellik (ARTAN S.) 92.86.61

MASONLUKTA FİLATELİ

Masonik Pullar (İŞMEN İ.) 92.86.83

TARİH

Masonluğun Teşrihi, S. Prichard, 1730 (LAYIKTEZ C.) 92.83.18

İngiltere Birleşik Büyük Locasının

Kuruluşunun Kısa Tarihçesi (İPEKÇİ G.) 92.83.56

Masonik Sır, Ketumiyet Nedir? Ne Değildir?
(LAYIKTEZ C.) 92.84.21

1965 Olayları (UMUR S.) 92.84.31

İlginç Bir Mektup; Konsekasyonla İlgili

Kronolojik ve Kişisel Veriler (LAYIKTEZ C.) 92.86.25

Rusya'da Masonluk (ERGİNSOY A.) 92.86.33

Yugoslavya'da Franmasonluk (ERKSAN F.) 92.86.45

Prusya Kralı II. Frederick'in Masonik
Çalışmaları (MAHRUKİ C.) 92.86.50

TARİH (ÜNLÜ MASONLAR)

Büyük Üstad Rıza Tefvik (TUNCAY A.C.) 92.83.09

Büyük Üstad Orhan Alsaç

En Muh. Kardeşimiz İçin (ARPAÇ C.) 92.84.08

Fuat Hulusi Demirelli (AKKAN A.) 92.84.09

Dr. Besim Ömer Paşa (Akalın) (AKKAN A.) 92.84.15

Servet Yesari (AKKAN A.) 92.85.11

Dr. Fikret Takiyeddin Onuralp (AKKAN A.) 92.85.17

Mustafa Edip Server (AKKAN A.) 92.85.21

Mukbil Gökdoğan Kardeşin Ardından (ERMAN S.) 92.86.10

Mim Kemal Öke (AKKAN A.) 92.86.15

OLAYLARIN İÇİNDEN

Erman S. 92.84.81

LOCALARDAN HABERLER

Mimar Sinan 92.83.83

Mimar Sinan 92.84.83

Mimar Sinan 92.85.93

Mimar Sinan 92.86.87

ARAMIZDAN AYRILANLAR

Mimar Sinan 92.83.92

Mimar Sinan 92.84.99

Mimar Sinan 92.85.95

Mimar Sinan 92.86.95

FİHRİST

İpekçi G. 92.86.93

YAZARLAR FİHRİSTİ

A

AKEV M.F.

İnisyasyonun Felsefesi 92.85.23

AKKAN A.

Fuat Hulusi Demirelli 92.84.09

Dr. Besim Ömer Paşa (Akahın) 92.84.10

Servet Yesari 92.85.11

Dr. Fikret Takiyeddin Onuralp 92.85.17

Mustafa Edip Servet (Tör) 92.85.21

Mim Kemal Öke 92.86.15

AKSOY S.

En Muh. Büyük Üstad Mesajı 92.83.04

ARPAÇ C.

En Muh. Büyük Üstad Mesajı 92.84.04

Büyük Üstad Orhan Alsaç En Muh. Kardeşimiz İçin... 92.84.08

En Muh. Büyük Ustad Mesajı	92.85.04
En Muh. Büyük Üstad Mesajı	92.86.04
ARTAN S.	
Masonlukta Evrensellik	92.86.61
ATANASOF D.	
W.A. Mozart'ın Ölümü Cinayet mi?	92.83.58
B	
BERGİL C.	
Masonluğun Lejander Devri	92.84.73
CEVER A.O.	
Ritüeller ve Sembollerde Tasavvuf	92.83.46
CLERCO A.	
Mozayik Döşeme	92.85.77
Ç	
ÇERMAN K.	
İyi İnsanın Doğruları	92.83.40
E	
ERGİNSOY A.	
Rusya'da Masonluk	92.86.31
ERKSAN F.	
Yugoslavya'da Franmasonluk	92.86.45
ERMAN S.	
Giordano Bruno	92.84.65
Olayların İçinden	92.84.81
Mukbil Gökdoğan'ın Ardından	92.86.10
F	
FANUSCU T.	
Yüreğimin Sesi	92.86.81
İ	
İPEKÇİ G.	
İngiltere Birleşik Büyük Locasının	
Kuruluşunun Kısa Tarihçesi	92.83.56
Fihrist	92.83.93
İŞMEN İ.	

Masonik Pulları 92.85.83

K

KORAY T.

Landmarklar 92.85.38

KÖKDAMAR Y.

Felsefesel ve İnançsal Bazı Terimlerin Anlamları 92.86.64

L

LAYIKTEZ C.

Masonluğun Teşrihi, S. Prichard, 1730 92.83.18

Masonik Sır, Ketumiyet Nedir? Ne Değildir? 92.84.21

İlginç Bir Mektup; Konsekrasyon ile İlgili

Kronolojik ve Kişisel Veriler 92.86.25

M

MAHRUKİ C.

Prusya Kralı II. Frederick'in Masonik Çalışmaları 92.86.50

MİMAR SİNAN

Localardan Haberler 92.83.83

Localardan Haberler 92.84.83

Localardan Haberler 92.85.93

Localardan Haberler 92.86.87

Aramızdan Ayrılanlar 92.83.92

Aramızdan Ayrılanlar 92.84.83

Aramızdan Ayrılanlar 92.85.95

Aramızdan Ayrılanlar 92.86.95

Ö

ÖZLER E.

Eski Bir Hint Filozofu Beydeba'nın

Kelile ve Dimne İsimli Eseri Üzerine 92.83.49

P

PELİT S.

Holistik Evren Kavrayışı ya da Yeni Çağın Vizyonu 92.84.55

R

RAŞİT T.

Kardeşlik Sevgisi 92.83.37

Masonluk Bireycilik İçin Bir Geçit 92.84.52

Ham Taşın Düşündürdükleri	92.85.33
Masonlukta Liderliğin Düşündürdükleri	92.86.57
S	
SANVER R.	
Hür Masonlukta Semboller	92.83.65
T	
TEZCAN S.	
Bitmeyen Arayış	92.85.61
TİRYAKİ D.	
Evrensel Bilgi	92.86.76
TUNCAY A.C.	
Büyük üstad Rıza Tefvik	92.83.09
U	
UMUR S.	
1965 Olayları	92.84.31

MİMAR SİNAN

Organ of the Grand Lodge

of Free and Accepted Masons of Turkey

CONTENTS

4. Message from M.W. Grand Master Can ARPAÇ
15. An Exemplary Period in Turkish
Masonic History Ahmet AKKAN
41. Thoughts About The Law of Morality Rağit TEMEL
45. Our Unwritten Rules T. İhan ÖZDEM
64. Heartfulness Nezih RONA
68. To Know Oneself Özkan ARAŞ
79. Inspirations From The Infinity of the Universe Semih S. TEZCAN
80. Masonic Philately İsmail İŞMEN
91. Masonic Events Sahir ERMAN
93. News From Our Mimar SİNAN
98. In Memoriam Mimar SİNAN
99. Index Raşad UMUR

Adress : 25, Nuruşiya Sokağı — Beyoğlu / İSTANBUL

YEAR : 1993

NO : 87

